



13+1 tip, kam na in line
... přehled osvědčených tras ke sportování v přírodě.

str. 5



Kam s dětmi za zvířátky
... kde je lze pozorovat a někde dokonce i krmit.

str. 8



Studánky a prameny v Kladském pomezí
... nalézt při toulkách přírodou pramének čisté vody je vždy velkým potěšením.

str. 15



KLADSKÉ POMEZÍ

TURISTICKÉ NOVINY - LÉTO 2012

Chvála Kladského pomezí

Kladské pomezí nelze jinak než chválit – pro jeho přírodní krásy, originální lidovou architekturu, unikátní církevní stavby, bohaté zámecké interiéry – a mohla bych pokračovat dál v téměř nekonečném výčtu. Ostatně o tom všem se dočtete na dalších stránkách novin.

Na tomto místě bych však ráda vzdala chválu šťastnému nápadu nazvat turisticky přitažlivý region Kladským pomezím. Ze dvou důvodů. Cítí dlouhodobou historickou tradici a pod všeobjímající název zahrnuje velmi různorodý region severovýchodní části Čech. Popravdě řečeno není ten název zcela nový, vždyť se začal užívat již v 19. století, ale znovu ho objevit po sto letech bylo inovativní, odvážné a jednoznačně úspěšné.

Oblast, pro niž je toto označení užíváno, nelze zcela přesně geograficky vymezit. Obecně je jím míněno území táhnoucí se podél současné česko - polské hranice přibližně v rozloze dnešního náchodského okresu, který jako územní jednotka stále existuje. Tento region však nebyl vždy pohraničním krajem. Dlouho se jednalo pouze o hranici zemskou oddělující České království od Kladského hrabství. Obě země patřily do svazku zemí Koruny české a byly spojeny nejen významnými jmény, jako například prvního pražského arcibiskupa Arnošta z Pardubic nebo Jindřicha Minsterberského, syna krále Jiřího z Poděbrad, ale také církevní správou, to až do roku 1945, a četnými přirozenými lidskými kontakty v průběhu několika staletí. V roce 1742 se tato hranice v důsledku prohraných válek císařovny Marie Terezie s pruským králem Fridrichem stala hranicí státní a sousedícím státem bylo tzv. Pruské Slezsko. Polsko se bezprostředním sousedem Československa stalo až po II. světové válce.

Jak vnímali polohu na hranici obyvatelé kraje, máme od 18. století zachyceno v různých pamětních zápisech a knihách, od 19. století i v novinových zprávách. Nejmarkantnější dopad měly na místní obyvatelstvo vždy malé i velké válečné konflikty a přípravy na ně se všemi nut-



náchodský zámek

nými důsledky (povinnost ubytování vojska, opatření proviantu, krádeže a rabování). Dalším specifikem života na hranici bylo časté pašování zboží. Tento fenomén je zachycen mimo úřední prameny i v literárních dílech. Většinou však vzájemné styky obyvatel z obou stran hranice (žili za ní kromě německé většiny i tzv. kladští Češi) byly vždy bezprostřední a přirozené, čas od času i velmi intenzivní z důvodů náboženských, ekonomických, kulturních a společenských.

Velmi frekventovaným byl termín Kladské pomezí v první polovině 20. století, a to jak v praktickém životě,

tak v oblasti publicistické a literární. Zmíňme alespoň časopis s názvem „Od kladského pomezí“, který vycházel jako měsíčník v letech 1923 – 1939. Jeho podtitul zněl Vlastivědný časopis pro politický okres broumovský, náchodský, novoměstský a trutnovský. Redakční radu tvořili převážně učitelé z celého regionu a ti byli také autory většiny článků, studií a příspěvků.

Časopis svou úrovní daleko převyšoval obvyklou úroveň tohoto druhu regionálních periodik a dodnes svým hodnotným obsahem představuje významný pramen pro regionální dějiny a navazující obory. Dokládá rovněž



Černé jezírko na Bischofstejně

další aspekt výjimečnosti regionu, jímž je bohatá kulturní historie a který souvisí s působením a dílem velkých literárních osobností – Aloise Jiráska, Boženy Němcové, bratří Čapků, Egona Hostovského a Josefa Škvoreckého.

V současnosti patří k výrazným a charakteristickým rysům této oblasti turistika. Návštěvníci jsou při svých cestách za přírodními krásami vítáni v kraji, který je dnes znovu nazýván lahodně znějícím a snadno zapamatovatelným jménem – Kladské pomezí.

Text: Mgr. Lydia Baštecká, Foto: archiv Branka



zámek Nové Město nad Metují

Perla mezi renesančními městy

Historické náměstí tvořené renesančními měšťanskými domy s podloubím z první poloviny 16. století je středobodem městské památkové rezervace a patří k vyhledávaným památkám Nového Města nad Metují.

Náměstí, původně chráněné dvěma branami, v minulosti nesloužilo pouze dopravě, ale významně se podílelo na vytváření hospodářského rozvoje města. O výročních trzích se zde uzavíraly obchody, které městu přinášely bohatství a konala se tady i divadelní představení. Náměstí bývalo útočištěm při ničivých požárech. Stávala zde dřevěná kašna, rybníček a studna zřízená již při založení města.

Studna byla vylámána ve skále, 26 sáhů (asi 46 m) hluboká, nad zemí krytá dřevěným roubením a šindelovou střechou. Při vyrovnávání náměstí v roce 1906 byla zasypana. Opětovně objevena a částečně vybrána byla až při další rekonstrukci o jedno století později v roce

2009. Obnovenou studnu ozdobenou mříží z dílny místního uměleckého kováře Petra Hartmanna najdete ve východní části náměstí nedaleko děkanského kostela a informačního centra. Náměstí dále zdobí mariánský sloup z roku 1696, sousoší Nejsvětější Trojice z roku 1767, socha Bedřicha Smetany z roku 1954 a socha zakladatele města Jana Černického z Kácova z roku 2001.

Zadní strany domovních bloků lemuje ulička zvaná Zadomí a hradby s baštami a věžemi. Ještě v roce 1870 zde mělo osmnáct měšťanů svá hnojiště, zatímco dnes upravené Zadomí láká obyvatele i návštěvníky města k romantickým vycházkám. Nachází se tu i bývalá šatla-va, dnes městská galerie, umístěná ve věži Zázvorka, odkud je krásný výhled do okolí, a také městské muzeum s barokní lékárnou, měšťanským betlémem, hodinářskou expozicí, historickým sálem a nově otevřenou přírodovědnou expozicí. Tato stálá výstava s interaktivními prvky seznamuje dětské návštěvníky s živou a neživou přírodou Novoměstska. Prostorové dioráma a okolní

vitríny znázorňují život v různých biotopech. Uprostřed expozice jsou umístěna terária s obojživelníky, plazy, hmyzem, a akvárium s rybami z řeky Metuje.

V sousedství muzea stojí kostel Nejsvětější Trojice, jehož věž vytváří spolu s protilehlou zámeckou věží Máselnici typické dominanty města.

Text: Jiří Hladík, Foto: Vladimír Prachař, archiv Branka



náměstí Nové Město nad Metují



Kladské pomezí Krajina příběhů

„Kladské pomezí – Krajina příběhů“

V rámci projektu Kladské pomezí – Krajina příběhů na začátku roku vzniklo DVD s pozvánkou do Kladského pomezí. Na DVD pracoval tým profesionálů po celý rok 2011. Natačel v celé naší destinaci od Broumova až po Jaroměř. DVD obsahuje 20 minut poutavých záběrů, zajímavých informací a doufáme, že bude tou nejlepší pozvánkou k nám.

V únoru BRANKA, o.p.s. nakoupila dvanáct programů ZONER Photo Studio 14 pro všechna certifikovaná infocentra a zároveň k tomuto programu zorganizovala školení. Program je určen pro zpracování fotografií a následně doufáme, že zjednoduší a zefektivní práci na jednoduchých propagačních materiálech, např. pozvánkách, plakátech apod.

Od ledna do dubna se naše území prezentovalo na tuzemských veletrzích cestovního ruchu (Brno, Olomouc, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové), kde byly k dispozici propagační materiály - mapy, tipy na výlety a spousta informací, které návštěvníky zajímaly.

V polovině května nás čeká dvoudenní presstřip (organizovaná návštěva destinace za účelem dosažení pozitivní publicity) po Kladském pomezí a příhraničí, který je určen pro odborníky z oblasti cestovního ruchu - novináře, cestovní kanceláře apod.

V dalších etapách projektu spolufinancovaného z regionálního operačního programu NUTS II Severovýchod nás ještě čeká vydání zimních novin 2012, propagačního materiálu, a příprava konference o cestovním ruchu.

Lenka Lembejová



BRANKA, o.p.s.
Němcovské 2020, 547 01 Náchod
tel. / fax: 491 405 185
e-mail: info@kladskepomezi.cz
www.kladskepomezi.cz



Božena Němcová

Před sto padesáti lety – 21. ledna 1862 – zemřela Božena Němcová. Městečko Česká Skalice (tuto zdrobnělinu užívá Němcová v Babičce) přijalo spisovatelku za vlastní, byť se zde nenarodila, a produktivní část života prožila mimo něj.



Božena Němcová

Na druhé straně obecně platí, že dětství v nás nechává otisk, který si neseme s sebou po celý zbytek života. Pohlédneme-li na Barboru Panklovou očima současníků, můžeme odhadovat, že v životem kypících Ratibořicích prožila hezké dětství, v němž dokázala vstřebat bezpochyby silné německé vlivy, a to nejen díky tatínkovi či správci Hochovi, v jehož chvalkovickém statku se pročetla k dospělosti, ale i kvůli styku s chudým českým prostředím, v němž našla díky svému mimořádnému pozorovacímu talentu dostatek inspirace pro svou ranou tvorbu. Později jistě ráda vzpomněla i na svou českou babičku, Marii Magdalenu Čudovou (Novotnou), která se – byť jen krátce – mihla jejím životem.

Barbora nechodila jako většina ratibořických dětí do blízké žernovské školy, nýbrž do České Skalice, kde našla i kamarádku Helenu, pocházející ze sousední Malé Skalice. Českoskalická škola i maloskalická hospoda, kterou vystavěl Helenčin otec Josef Steidler, se proto zcela přirozeně před 50 lety stávají sídlem památníku, který se o její umělecký a lidský odkaz stará dodnes.

Barbořiní rodiče jistě měli na zřeteli jen dobro své dcery, když ji v roce 1837 v Malé Skalici provdali za čestného úředníka Josefa Němce. On to byl, kdo ji přivedl do obrozenecké společnosti a kdo relativně trpělivě snášel její umělecké a lidské zranění. Kvůli jeho služebním povinnostem pak Barbora Němcová ozdobená korunou královny jiřinkového bálu odchází nastálo z ratibořického údolí a postupně objevuje dosud neznámý svět českého sebeurčení. Není překvapením, že se brzy díky své zvědavosti a společenské obratnosti stává středem pozornosti polenské, nymburské či později hlavně pražské společnosti.

Doba tomu chtěla, aby se do literární činného obrozeneckého kvasu zapojily i ženy. A pro tento požadavek je mladá, atraktivní a zvidavá žena vhodnou osobou. Podporována svým okolím – neboť z České Skalice nebyla vybavena dostatečným vzděláním – pouští se odvážně do tvorby. Nejprve drobné, inspirované i regionální slovesností, později rozsáhlejší. Mezi ně můžeme zařadit jeden z prvních povídkových pokusů, Babičku, kam vkládá původně možná malou vzpomínku na kraj svého mládí společně s národopisným konstruktem, který nosí ve svém zápisníku snad od počátku padesátých let. Vzniká tak na svou dobu ve společenském kontextu mimořádné dílo, které zprvu bez velkých ambicí se stává jednou z nejznámějších českých knih, a to i přesto, že popisuje svět naivně idyllický, jako obrázek doby, která se již nikdy nevrátí.

I další díla Němcové jsou pak prodchnuta upřímnou filozofií lásky k člověku, nezištné pomoci druhým a upřímného zájmu o přírodu. Bohužel sama spisovatelka takovou pomoc od druhých musela využívat stále častěji, a to nejen proto, že ji trápila vyčerpávající nemoc, ale také proto, že se její politicky aktivní manžel stal obětí úřední diskriminace. Úděl rodiny začal být natolik obtížný, že ji to postupně rozložilo... Ačkoli Němcová sama sepsala a k obrazu své životní filozofie upravila desítky pohádek, její život a předčasný odchod pohádkový nebyl. Nemoc ji udušila v nejproduktivnějším věku, po čtyřicetce. Neudusila však její příběhy, z nichž některé jsou čteny dodnes.

Text: Milan Horký, Foto: archiv Muzea Boženy Němcové

Novou vstupní branou do Adršpašských skal

Dne 31. 3. 2012 byl slavnostně otevřen nový vstup do Adršpašských skal. Dříve se vcházelo dvěma směry, ale nyní již bude brána otevřena pouze u tzv. bývalé pískovny, která je vedle turistického informačního centra.

Po vstupu do skal se návštěvníkům naskytne úžasný pohled na jezero, u něhož se natáčelo několik krásných českých pohádek. Kolem dokola vede modře značená 1 km dlouhá turistická trasa, ze které je vidět ostrůvek uprostřed pískovny. Celá oblast je součástí národní přírodní rezervace Adršpašsko – teplické skály. V letních měsících a za příznivého počasí je zde možnost zapůjčení malé lodičky. Pokud vás lákají spíše adrenalinové zážitky, pak můžete využít lanového centra, které se nachází cca 200 m před vstupem (www.adrscenrum.cz).

Při troše štěstí můžete do Adršpašských skal vyrazit společně s průvodcem, který odchází se skupinami každou druhou hodinu. Tato služba je návštěvníkům poskytována bezplatně, a tak o ni můžete požádat přímo u vstupu do skal. Pokud bude průvodce volný, můžete se o skalním městě dozvědět spoustu zajímavostí, nejruznějších legend a pověstí.



nový vchod do Adršpašských skal

Vyměňte auto za koňské sedlo

Říká se, že nejkrásnější pohled na svět je z koňského hřbetu. To jistě vyslovil člověk, který s koňmi trávil spoustu času a měl je rád. I dnes je spousta lidí, kteří se na koni rádi projedou volnou krajinou, a pokud je to krajina tak zajímavá a neuvěřitelně krásná, jako ta v Kladském pomezí, málo který zážitek se tomu vyrovná.

Člověk se přiblíží přírodě, pozná její krásy a tajemná zákoutí a vůbec se nemusí strachovat, že mu třeba dojde benzín. Jeho společníkem bude jen kůň a ubíhající krajina. Pojďte i vy poznat krajinu v okolí Náchodska, Jaroměřska či Adršpašsko – Teplicka z koňského sedla. Rodinné farmy a jezdecké stáje, jejichž seznam vám přinášíme, vám tuto možnost nabízejí:



ADRŠPAŠSKO
Hucul ranch, Dolní Adršpach 86
t.: +420 737 905 941, huculranch@volny.cz

BROUMOVSKO
Farma Turov, Vernéřovice 117, Meziměstí
t.: +420 603 777 402, www.farmaturov.wz.cz
Marketa.Mertlikova@seznam.cz

ČESKOSKALICKO
Friské koně Šonov, Šonov 47, Provodov – Šonov
t.: +420 773 644 362, kone.sonov@seznam.cz
www.konesonov.estranky.cz

HRONOVSKO
Ranč Gallop, Vápenka u Stárkova
t.: +420 723 411 157, votavovam@seznam.cz
www.ranchgallop.com

JAROMĚŘSKO
Donarova samota, Litboř 6, Hoříčky
t.: +420 776 172 900, jizdarna.litbor@seznam.cz
www.jizdarnalitbor.wbs.cz

Jezdecký areál Stáj Paradiso, Tyršova 274, Jaroměř
t.: +420 608 811 109, stajparadiso@seznam.cz
www.paradiso.7x.cz

Ponny Centrum, Vlčkovice v Podkrkonoší 37
t.: +420 777 628 028, ponycentrum@seznam.cz
www.ponnycentrum.cz

JESTŘEBÍ HORY
Marie Jiroušková – projíždky v kočáře
Kvíčala 207, Úpice, t.: +420 608 552 291
masa.jirouskova@seznam.cz

Chov koní Dvorka, Janovice u Trutnova
t.: +420 774 573 423, radvan@wo.cz
www.chovdvorka.estranky.cz

NÁCHODSKO
Jezdecký klub Ranč Lipí, Lipí – Bůček, Náchod
t.: +420 604 235 682, zeinerova@seznam.cz
www.lipi.webpark.cz

Jízdárna Dalen, Stará zámecká cesta 224, Náchod
t.: +420 776 494 907, dalen@seznam.cz
www.dalen.wz.cz





Josef Škvorecký

Škvoreckého kraj magické krásy

„Kraj kolem Náchoda je krásný a domnívám se, že magický. Alespoň vždycky, kdykoliv jsem tam jel, ať už vlakem nebo později se Zdenou autem, za Českou Skalicí přijde viditelný zlom, a najednou člověk obklopí magie náchodského údolí a okolních kopců a hor. Kanada je taky krásná země, jenže je jiná“ (napsal mi Josef Škvorecký 13. října 2007 z Toronta).

A jinde na totéž téma píše: „Někde před Českou Skalicí se charakter kraje najednou změní. Změna je nedefinovatelná, protože magická. Snad sem zasahuje moc Krakonoše, jenž sídlí v horách na severním okraji Náchodska. Anebo možná od jihu, z hor Orlických, přilétají zadumané duše tkalců, kteří tu po staletí obcovali se zásvětím. Když se rozhlednete z Dobrošova, táhnou se hřebeny těch hor kolem dokola jako veliké kulisy“.

Josef Škvorecký (27. 9. 1924 v Náchodě – 3. 1. 2012 v Torontu) nebyl žádný turista. Jeho „cesty“ vedly většinou rodným Náchodem, v němž žil vlastně jen do svých

21 let, do odchodu na vysokoškolská studia do Prahy na podzim 1945. Při návratech domů se mu vybavovala ona „magická krása kraje“.

Procházku Náchodem Josefa Škvoreckého si může dnes udělat každý podle stejnojmenného průvodce, který byl vydán městem Náchod v české, polské a anglické verzi a je k dispozici v informačním centru. Náchodem doprovázel tu Irenu, tu Marii. Lákal je do Montace, procházel se zámeckou alejí, v jedné z chat metujského údolí doufal (marně), že „svede“ některou z nich. Na Dobrošov vyprovázel literární Nadu. Hrát jezdívala kapela koncem války (tančit se nesmělo) do hospod v kopcích nad městem. Pozorný čtenář Škvoreckého namítne, že Danny zlézal i skály „kvůli Ireně“, které byly „za bukem“. Protože to bylo v protektorátní době, nemohl to být „Ádr“ ani Teplice, ale jen Ostaš. Jen ten byl v protektorátě, všechny ostatní skalní celky v okolí byly „zabrané“ v Reichu. A tam se nesmělo.

Že ve svých knížkách „přejmenoval“ Náchod na Kostelec a Dobrošov na Černou horu, má důvody literární – dát

výslovně najevo, že pokud osoby i události v knihách „někomu připomínají osoby či události, které znal, jde o podobnost čistě náhodnou“.

„V raném dětství promlouvala ke mně historie ze všech stran a mnoha různými jazyky“, píše v Příběhu neúspěšného saxofonisty, a připomíná renesanční zámek vévodící městu, raně gotický kostel na náměstí, vojenský hřbitov z války 1866 i obrovské bunkry „všude kolem města ... Náchod bylo jediné pohraniční město v Čechách po Mnichově nepřipojené k Říši“.

Náchod s jeho okolím je u Škvoreckého vzpomínkou na dětství a mládí. Ale vrátil se sem ve vzpomínkách i v dílech napsaných v kanadském exilu (Prima sezóna, Příběh inženýra lidských duší...). A pak, při první návštěvě „doma“ v květnu 1990, ho s jeho paní a přáteli provedl autobus našim krásným okolím. Byl potěšen a chvílemi zřetelně dojat. Rodné město a jeho okolí si nesl celý život ve svém srdci.

Text: Aleš Feters, Foto: Martin Hurdálek

Za Skaláky do Maternice

Nenáročný pěší výlet nás zavede do bezprostředního okolí Hronova. Během první části uvidíme Hronov a hraniční horu Bor z místního kopce Chlomek. Navštívit můžeme rekonstruovaný pěchotní srub U Křížku. Ve druhé části se ponoříme do hlubokého lesa Maternice, navštívíme poutní Skalákovu studánku a po hřebenové stezce, lemované malými řopíky, se vrátíme zpět do Hronova.

Startem výletu je náměstí Československé armády. Držíme se zelené turistické značky (TZ), přejdeme dřevěný most u bývalé tvrze, později svobodného dvora. Procházíme ulicí Dvorskou, na jejímž konci odbočíme vpravo do ulice Smetanovy. Stále po zelené pokračujeme za železniční přejezd, kde po 100 metrech odbočíme vpravo na zpevněnou cestu. Vystoupáme až nad Zbečnick. Zelená TZ nás dovede k pěchotnímu srubu TSS „U Křížku“. Objekt byl postaven v roce 1937 jako součást československého pohraničního opevnění proti nacistickému Německu. Železobetonový monument II. třídy odolnosti v nadmořské výšce 406 m n. m. byl po měsících příprav betonován od 6. do 12. září 1937. Uvnitř objektu jsou postupně rozšiřovány expozice z historie čs. opevnění, na památku obránců hranic ČSR. Je možno též zhlédnout příběh posledního letu členů posádky amerického bombardéru B-17 G od 8. USAF, který se zřítíl 14. 2. 1945 u Lázní Běláhoř.

Pokračujeme dále a cestou se nám otevírají pěkné výhledy na Hronov a okolí. Na rozcestí polních cest u mohutné lípy pokračujeme po modré TZ a po 50 metrech odbočíme vpravo z kopce, až dojdeme k potoku Zbečnicku ve stejnojmenné obci. Modrá TZ prochází zhruba 1 kilometr obcí, aby u informační

tabule na konci obce zabočila na zpevněnou cestu do Maternice. Po dalším kilometru dojdeme k výletnímu místu Skaláková studánka, kterou zvětšil ve svém díle Mistr Alois Jirásek. Studánka byla v době cholery v roce 1832 jediným zdrojem pitné vody v širokém okolí. Dnes je toto poutní místo s obrázky svatých a upraveným rybníčkem hojně navštěvováno. Zvláštnosti jsou tzv. Zbečnické chleby - pískovcové útvary připomínající bochníky z místní pověsti o lakomé pekaře a žebrákově.

Mírným stoupáním přicházíme na rozcestí v Maternici. Naše trasa pokračuje po červené TZ ve směru do Hronova. Pěkným lesem plným malých bunkrů, které lemují lesní cestu, jdeme po hřebenu Maternice. Stále sledujeme červenou TZ, až vyjdeme z lesa a otevře se nám pohled na Jírovu horu s vysílačem. Před Jírovou horou červená TZ odbočí vpravo na louky nad Zbečnickem. Za pěkného počasí se otevírají krásné výhledy na Hronov, hraniční horu Bor a Orlické hory. Prudší klesání nás dovede na ulici Padolí a po červené TZ pokračujeme kolem starého parku na Komenského náměstí (Jiráskův rodný domek, zvonice a kostel Všem svatých) a dále na náměstí Československé armády.

V samotném Hronově je nově vyznačená naučná stezka „U nás“, která vás provede po zajímavých místech a objektech Jiráskova Padolí. Mapku s průvodcem získáte v turistickém informačním centru v Hronově.

Hronov - Nad Zbečnickem roz. (zelená 2 km) – Maternice roz. (modrá 3,5 km) – Hronov (červená 5 km), celkem: 10,5 km, čas: 2 – 3 hodiny

Text: Daniel Denygr, Foto: archiv Branka



Skaláková studánka v Maternici



výhled ze zříceniny hradu Skály

Z Teplic na vrchol Čáp

Okolí Teplic nad Metují nabízí mnoho turisticky zajímavých míst k návštěvě. Mezi ty nejznámější a nejnavštěvovanější patří modrá turistická trasa Teplickým skalním městem. Neméně zajímavá je však i trasa zelené turistické značky vedoucí z Teplic nad Metují do osady Skály. Na rozdíl od hlavního prohlídkového okruhu Teplických skal vede tato cesta náročnějším terénem, je o poznání delší, ale oplátkou nabízí několik krásných výhledů do krajiny a procházku lesem, kde jen občas potkáte živou duši.

Pokud se rozhodnete podniknout výlet po zelené trase, měli byste začít v centru Teplic nad Metují. Cestou po pěší zóně si můžete všimnout budovy barokního Dolního zámku se zahradní zdí zdobenou plastikami z Braunovy školy v Kuksu. Za zámeckou zdí odbočíte vpravo a vydáte se do kopečka do městské části zvané Kamenec, kde budete mít poutní kostel Panny Marie Pomocné s barokním vybavením a unikátní dřevěnou poustevnou Ivanitů. Několik metrů za kostelem se napojíte nejprve na polní a posléze na lesní cestu. Stále mírně stoupáte lesem, až dorazíte k rozcestí Nad Kamencem, kde se napříč sjezdovkou vydáte stále po zelené značce. Lesní cesta zde dále stoupá. Zhruba po 1,5 km dorazíte na Lokomotivu, vrchol tyčící se do výšky 662 m n. m., z něhož máte výhled na Strženské podhradí a protilehlý Lysý vrch.

Od Lokomotivy vede lesní pěšina obklopená keřky borůvčí. Terén je zde členitý, plný skal a roklí, chvíli klesající a hned zas stoupající. Prochází se úsekem cesty, kterému se nebezpečně říká Třídavacet schodů, až na rozcestí v Teplickém údolí.

Od tohoto rozcestí zbývá zdolat ještě 2,5 km k vrcholu Čáp. Ten je se 786 m n. m. nejvyšším bodem celé Národní přírodní rezervace Adršpašsko–teplické skály i jejího okolí. Na Čáp vás dovede zpočátku nenáročná lesní cesta, která posledních 500 metrů stoupá do strmého zalesněného kopce. Vyšlapaná stezka se zde ztrácí v obnažených kořenech stromů a v několika vyschlých strouhách od stékající vody. Nahoře vás čeká krásný výhled na Ostaš, Bor, Hejšovinu, část Krkonoše a Orlických hor.

Cesta dál pokračuje stále po zelené směrem dolů na rozcestí Pod Čapím vrchem a dál do osady Skály a k baroknímu zámku Bischofstein (ve zdejší restauraci se můžete zastavit na zasloužené občerstvení). Zde se odpojíte od zelené a po červené turistické značce můžete dojít k naučné stezce kolem Černého jezírka, nebo vylézt na zříceninu hradu Skály, ze které se vám naskytne další pohled na stolovou horu Ostaš, Hejšovinu, hřebeny Javořích a Orlických hor a Broumovských stěn.

Od zámku Bischofstein zpět do Teplic nad Metují vede modrá turistická značka, po které půjdete 2,5 km až na rozcestí Nad Kamencem, kde se napojíte znovu na zelenou a zbytek trasy půjdete již známou cestou kolem kostela Panny Marie Pomocné a kolem budovy Dolního zámku.

Celková délka trasy je 15 km, a proto pokud nechcete nikam spěchat, určitě si tento výlet naplánujte na celý den. Nezapomeňte si vzít pevnou obuv pro chůzi terénem, dostatek tekutin a svačinu, protože první možnost občerstvení je až na zámku Bischofstein.

Text: Klára Borůvková, Foto: archiv Branka



Za Babičkou a Barunkou na lodi

V loňském roce vyšel v letních novinách Kladského pomezí souhrnný článek o vodácké turistice v Kladském pomezí a okolí. V tomto čísle vám představíme plavbu na nejoblíbenějším vodáckém úseku v regionu, na řece Úpě.

Řeka Úpa pramení v Krkonoších a protéká Pecí pod Sněžkou, Svobodou nad Úpou a Trutnovem. Na svém horním úseku v KRNAPu je splouvání značně omezeno a dále od Svobody nad Úpou přes Trutnov se splouvání nedoporučuje kvůli množství nebezpečných a nesjízd- ných jezů. Zajímavá plavba začíná v obci Bohuslavice, ovšem i zde je třeba být na řece obezřetný. Nalodit se můžeme na konci Bohuslavic (41,5 km od soutoku s řekou Labe) u fotbalového hřiště, několik desítek

metrů pod nebezpečným jezem. Ještě než se stačíme zahřát pádlováním, čeká nás nebezpečný jez na 41,2 kilometru, který přeneseme vlevo po proudu. Za dalších 600 metrů následuje další jez 1,4 metrů vysoký, který přeneseme vpravo. Za nižšího stavu odvádí náhon většinu vody do místní výrobní haly v Adamově. Po přenesení výše uvedených jezů svižně plujeme k Suchovršícím, kde nás vítá pěkná dřevěná lávka. Zpozorníme za druhou lávkou, kde uslyšíme hluk pada- jící vody na dalším jezu u místní pily (36,2 km). Jez je vysoký 2,2 metrů, přenášíme vlevo. Oproti jezům v Bohuslavicích a Adamově je tento v Suchovršících sjízdný po prohlédnutí, ale přenesením nic nezkažíme. Dále řeka proudí k městu Úpici. Poté co podplujeme hlavní silnici číslo 14, čeká nás další z nepříjemných jezů.

Tento (na 33,3 km) je vysoký 2,6 metrů a přenášíme vlevo. Úpici řeka protéká zčásti regulovaným korytem, které končí dalším nebezpečným jezem u místní továrny (přenášíme vpravo). Poté nás čekají dva kilometry příjemné plavby pod další lávkou s dřevěnou střechou a jsme v Havlovicích. Protože jsme pádlovali 11 kilo- metrů, určitě nepohrdneme občerstvením v místním sportovním areálu. Odpočinek si můžeme zpestřit minigolfem, plážovým volejbalem apod. Havlovice jsou pěknou obcí s nedalekou zříceninou hradu Vízmburk.

Z Havlovic (30 km) nás čeká nejhezčí a nejzajímavější část plavby. Nejprve ještě musíme přenést dva jezy v obci. První je za mostem s cyklostezkou Boženy Němcové. Je vysoký 2,7 metrů a nejlépe se přenáší vlevo. Druhý je o poznání nebezpečnější, přestože má výšku jen něco málo přes metr. Dopluje k němu po šesti stech metrech. Jez tvoří nebezpečný válec a několik vodáků v minulosti nepříjemně potrápil.

Řeka Úpa se dále zařezává do hlubokého Babiččina údolí. Na řece se v tomto úseku nenachází žádné nebez- pečné zálužnosti a překážky. Dáváme pozor na možný padlý strom v rychlém proudu. Krátkou vycházku mů- žeme podniknout u dřevěné Boušinské lávky (24,6 km). Vpravo po zelené turistické značce vystoupáme cca 600 metrů k Boušinskému kostelíku a studánce se zázračnou vodou. Kostelík je známý z románu Aloise Jiráska „U nás“.

Za další dva kilometry plavby nás čeká zpestření v po- době jezu ve Slatině nad Úpou (22, 4 km). Tento jez je po prohlédnutí sjízdný, nebo se dá přenést po levé straně. Kdo má rád hradní zříceniny, nabízí se prohlídka zříceniny hradu Červená Hora. K hradu dojdeme pěšky po hlavní silnici ze Slatiny do Červené Hory asi po 5 mi- nutách. Hrad byl součástí trojhradí Vízmburk, Červená Hora a Rýzmburk. Řeka stále příjemně teče, obtížnost nepřesahuje WWI.

Na dvacátém kilometru uvidíme přímo nad řekou Rýzmburský altán známý z Babičky od Boženy Němcové. Máme-li zájem se podívat na vyhlídku do Babiččina údolí, je nejlepší „zakotvit“ před nebo za Červeným mos- tem a stoupáním po pěši modré značce dojít cca 1 km k altánu. Vpravo od altánu jsou skromné zbytky třetího hradu Rýzmburku. Od Červeného mostu je to pár zá- běhů pádlem a „olej“ signalizuje blízkost Viktorčin splav. Tento smrtelně nebezpečný jez nesjíždíme, i když se o to rok co rok vodáci pokoušejí a rok co rok je hasiči loví. Splav přeneseme vpravo a můžeme se zajít podívat na nedaleké Staré bělidlo (podle Babičky Boženy Němcové domek rodiny Panklových). Dále po zpevněné cestě podél náhonu dojdeme ke známému sousoší Babičky s dětmi, mlýnu a vodnímu mandlu. Čeká nás poslední krátký úsek. Po dvou kilometrech klidné vody dopádlujeme k jezu u přivaděče do vodního díla Rozkoš. Tento jez je opět smrtelně nebezpečný a v žádném případě nesplo- váme. Vyžádal si několik životů včetně plavců, kteří se koupali pod jezem. Po výstupu z lodi uvidíme panorama ratibořického zámku. Řeka Úpa poté pokračuje ještě 15 kilometrů přes Českou Skalici do Jaroměře, kde se její vody spojí s Labem. O tomto úseku zase někdy přistě.

Celkem jsme pádlovali přes 26 kilometrů na řece Úpě, která svou obtížností nepřekročila hranici WWI+. Opti- mální vodní stav pro splouvání je cca 70 cm a průtok 15 m³/s na limit grafu ve Slatině nad Úpou. Minimální pak 50 cm. Aktuální stav zjistíme na www.pla.cz nebo www.raft.cz. Výše popisovaný úsek řeky je sjízdný pouze časné z jara během měsíců od března do května, kdy dochází k tání sněhu v Krkonoších, případně za vydatnějších dešťů. Na řeku vás vybaví půjčovna Metuje v Novém Městě nad Metují (www.raft.cz) a vodácká základna v Havlovicích u sportovního areálu. Rozhod- ně nezapomeňte na záchrannou vestu, helmu, nůž a vhodně oblečení.

Text: Daniel Denygr, Foto: Vladimír Prachář



sjezd jezu ve Slatině nad Úpou

PŮJČOVNY A SERVISY SPORTOVNÍHO VYBAVENÍ

ADRŠPACH

Půjčovna kol – České dráhy
t.: +420 972 346 475, vojtechovsky@kcod.cd.cz
www.cd.cz

BROUMOV

Laguna – servis kol
Mírové náměstí 123, t.: +420 491 722 534

Cyklo Václav Holeček

Malé náměstí 193, t.: +420 491 722 320

Prodej a půjčovna sportovních potřeb

Mírové náměstí 98, t.: +420 491 522 665
www.sportthotarek.cz

ČERVENÝ KOSTELEČ

Kola Ogar Červený Kostelec – servis a opravy kol
ul. Manželů Burdychových 1230, t.: +420 775 733 445
obchod@kola-ogar.cz, www.kola-ogar.cz

Půjčovna lodí, šlapadel a sportovního vybavení
Kemp Brodský, t.: +420 739 445 762, +420 777 633 193
info@campbrodsky.cz, www.campbrodsky.cz

ČESKÁ SKALICE

Půjčovna kol – České dráhy
Nádražní 262, t.: +420 972 343 063
vojtechovsky@kcod.cd.cz, www.cd.cz

Půjčovna sportovních potřeb – Autocamping Rozkoš
třída T. G. Masaryka 836, t.: +420 491 451 112
atc@atcrozkos.cz, www.atcrozkos.cz

Cykloservis – Jaroslav Plíštil
Maloskalická 120, t.: +420 604 668 516

Kola Mikeš – servis kol

Křenkova 592, t.: +420 732 941 070
kolamikes@email.cz, www.kolamikes.cz

HAVLOVICE

Půjčovna raftů a kánoí – Úpa
t.: +420 603 493 247, pujcovna@lodeupa.unas.cz
www.lodeupa.unas

HRONOV

KT SPORT, s.r.o. – servis kol, T. G. Masaryka 24
t.: +420 608 721 371, +420 608 721 373

JAROMĚŘ

Jízdní kola FRYNTA – prodej, servis a půjčovna kol
Na Úpě 520, t.: +420 491 810 390
jkfjaromer@tiscali.cz, www.jkfjaromer.wz.cz

Forté – Systém, s.r.o. – prodej a oprava kol
náměstí ČSA 38, t.: +420 491 812 352
info@forte-sport.cz, www.forte-sport.cz

Active Sport – prodej a servis kol
Hradecká 159, t.: +420 491 814 644, +420 733 644 118
prodejna@activesport.cz, www.activesport.cz

NÁCHOD

Radical Sport Náchod, Komenského 1203
t.: +420 491 422 585, +420 733 189 433

Cyklo TONY, Mlýnská 304

t.: +420 491 421 594

AXIT CZ, Kladská 1513

t.: +420 491 426 020, +420 777 910 398

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Půjčovna sportovních kánoí a raftů
Pod Výrovem 1045, t.: +420 491 473 011,
+420 732 638 330, www.pujcovna.reky.cz

Půjčovna kol Rekreační areál HORALKA

Sněžné 1, t.: +420 495 408 990, +420 775 657 842
techpos@volny.cz, www.chatahoralka.cz

Libra jízdní kola – servis a opravy kol

V Aleji 745, t.: +420 491 471 338
obchod@librakola.cz, www.librakola.cz

Richard Hrzán – prodej a servis kol

U Zázvorky 1212, t.: +420 774 711 972
info@r2-sport.cz, www.r2-sport.cz

POLICE NAD METUJÍ

Pitrs bikes – servis kol
Kostelní 12, t.: +420 776 717 537
pitrsbikes@seznam.cz, www.pitrsbikes.com

Zdeněk Ševců – Mr. Sport – servis kol

Husova 333, t.: +420 491 543 883
mr.sport@centrum.cz, www.polickej.net/mrsport

RTYNĚ V PODKRKONOŠÍ

Radek Čermák – servis kol
Hornická 643, t.: +420 723 283 809
rad.cermak@atlas.cz, www.kola-rtyně.cz

TEPLICE NAD METUJÍ

Redpoint – servis a půjčovna kol
Horní 13, t.: +420 491 581 042
redpoint@seznam.cz, www.redpointteam.cz

ÚPICE

Alfons Dudek – opravy kol
Puškinova 546, t.: +420 499 881 327

BMX park Úpice – půjčovna kol

t.: +420 603 579 059, eurozinoupu@seznam.cz
www.bmxupice.blogspot.com

Cyklobusy Kladským pomezím

Poznejte krásy Kladského pomezí ze sedla vašeho jízdního kola nebo během pěšího výletu. Nechte auto doma a využijte přepravy cyklobusů, které vás dovezou do Adršpa- ských skal, Jestřebích hor a Stolových hor v Polsku. Přijměte pozvání do sousedních regionů a cyklobus vás zaveze do Krkonoš a Orlických hor. Možnosti výletů se nabízí nepřehledně množství.



Linka č. 1 Hradec Králové – Pomezní Boudy a linka č. 2 Náchod – Karlów – provoz o víkendech a svátcích od 12. 5. do 23. 9. 2012, od 2. 7. do 31. 8. 2012 včetně pracovních dnů.

Linka č. 3 Police nad Metují – Janovičky – provoz, pouze o víkendech a svátcích od 23. 6. do 26. 8. 2012.

Více informací na www.kladskepomezi.cz. Informace o cyklobusech do Orlických hor a Krkonoš najdete na www.orlickehory.eu a www.krkonose.eu.

Provoz cyklobusů: CDS s.r.o. Náchod, t.: +420 491 541 035, www.cdsnachod.cz.

1) Červená linka										
Hradec Králové – Náchod – Adršpašsko-teplické skály – Pomezní Boudy										
čas	čas	OD	zastávky	PŘ	čas	čas	čas			
7.00	7.00	↓	Hradec Králové, aut. Terminál HD	↑	6.10	6.10				
7.20	7.20		Jaroměř, Na Špiči		5.47	5.47				
7.25	7.25		Jaroměř, aut. st.		5.45	5.45				
7.40	7.40		Česká Skalice, nám.		5.30	5.30				
7.51	7.51		Náchod, Staré Město, rozc.		5.18	5.18				
8.00	8.00		Náchod, aut. st.		5.15	5.15	19.20	19.20		
8.10	8.10		Velké Poříčí, pošta		so, ne, sv. prac. dny				19.10	19.10
8.15	8.15		Hronov, aut. st.						19.05	19.05
8.23	8.23		Bezděkov n. Met., Na Mýtě						18.58	18.58
8.30	8.30		Police n. Met., aut. st.						18.50	18.50
8.50	8.50		Teplice n. Met., nám.						18.30	18.30
8.55	8.55		Teplice n. Met., skály						18.25	18.25
9.05	9.05		Adršpach, skály						18.15	18.15
9.10	9.10		Adršpach, Horní Adršpach, žel. zast.						18.05	18.05
9.25	9.25		Chváleš, kino						17.50	17.50
9.50	9.50		Trutnov, aut. nádraží						17.30	17.30
10.10	10.10		Svoboda nad Úpou, aut. stanice						17.05	17.05
10.15	10.15		Horní Maršov, most						17.00	17.00
10.20	10.20		Horní Maršov, Temný Důl, odb. Malá Úpa						16.55	16.55
(	(		Pec p. Sněžkou, Velká Úpa, nám.						16.50	16.50
(	(		Pec p. Sněžkou, aut. stanice						16.45	16.45
(	(		Pec p. Sněžkou, Velká Úpa, nám.						16.40	16.40
10.20	10.20		Horní Maršov, Temný Důl, odb. Malá Úpa						16.35	16.35
10.35	10.35		Dolní Malá Úpa, Spálený Mlýn						16.25	16.25
10.45	10.45		Horní Malá Úpa, Pomezní Boudy						16.15	16.15
so, ne, sv. prac. dny		so, ne, sv. prac. dny								

Pozor - tento spoj jezdí během prázdnin od 2. 7. do 31. 8. 2012 i v pracovních dnech

2) Modrá linka							
Náchod - Kudowa Zdrój - Karlów							
čas	čas	OD	zastávky	PŘ	čas	čas	
8.00	12.00	↓	Náchod, aut. st.	↑	9.20	16.35	
			Náchod, Běloves, Ida				
8.04	12.04		Náchod, Běloves, celnice		9.16	16.31	
8.05	12.05		Kudowa Zdrój, Stone, hranice		9.15	16.30	
			Kudowa Zdrój, uL Zdrojowa				
8.12	12.12		Kudowa Zdrój		9.10	16.25	
8.23	12.23		Karlów, Bledne skaly		8.55	16.10	
8.35	12.35		Karlów		8.45	16.00	
so, ne, sv. prac. dny							

Pozor - tento spoj jezdí během prázdnin od 2. 7. do 31. 8. 2012 i v pracovních dnech

3) Tmavě zelená linka							
Police nad Metují - Janovičky v Javořích horách							
čas	čas	OD	zastávky	PŘ	čas	čas	
8.45	19.00		Police nad Metují, aut. st.		8.13	18.43	
(	(		Police n. Met., škola		(	(	
8.47	19.02		Police n. Met., Ostašská		8.11	18.41	
8.49	19.04		Bukovice		8.10	18.40	
8.51	19.06		Police n. Met., Pěkov, Ostaš		8.08	18.38	
8.53	19.08		Police n. Met., Pěkov, host.		8.06	18.36	
8.55	19.10		Police n. Met., Pěkov, Honý		8.04	18.34	
8.58	19.13		Jelichov, rozc.		8.00	18.30	
9.01	19.16		Broumov, rybník Šlěgr		7.58	18.28	
9.05	19.20		Broumov, Městský úřad		7.55	18.25	
9.06	19.21		Broumov u hotelu Veba		7.52	18.22	
9.15	19.23		Broumov, aut. st.		7.50	18.20	
9.17			Broumov, MSP			9.48	
9.19			Broumov, Stavebniny			9.46	
9.21			Broumov, Olvčívka, Veba			9.44	
9.22			Broumov, Olvčívka, hřbitov			9.43	
9.24			Broumov, Benešov			9.41	
9.26			Broumov, Benešov, otáčka			9.39	
9.30			Hefrmankovice, Janovičky, celnice			9.35	



13+1 tip, kam na in line

In line bruslení je moderní sport, který si získává stále větší oblibu mezi všemi generacemi. Kam se vydat, pokud si chcete zaspportovat a užít si příjemný pocit z pohybu v přírodě?

Tipy na výlety, které vám předkládáme, byly sestaveny ve spolupráci s informačními centry. Přestože vedou převážně po hladkém asfaltu cyklostezek nebo silnic s minimálním provozem a převýšením, je třeba zmínit, že pohyb na nich je na vlastní nebezpečí. Výlety mohou částečně sloužit i jako inspirace pro vozičkáře nebo rodiny s kočárky.

Pokud máte rádi nevšední zážitky a chcete se seznámit s příznivci in line bruslení, přijďte na ojedinělou sportovanou událost in line bruslení v „Petrovických zatáčkách“.

Akci pořádá město Police nad Metují 25. nebo 26. srpna 2012. Jeden z víkendových dnů – záleží na počasí – si můžete užít báječně hladký asfalt na uzavřeném silničním úseku ve Velkých Petrovích.

Pro dobrodružnější a zkušenější in line bruslaře, kteří zvládají jízdu do kopce a mírný sjezd, lze doporučit zajímavý in line výlet k našim polským sousedům do známého lázeňského letoviska Kudowa Zdrój. Začnete v bývalých Lázních Běloves v Náchodě, kde si nasadíte brusle. Odtud pokračujte podél řeky Metuje po cyklotrase č. 22 až k hraničnímu přechodu Běloves. Po 100 m odbočte vpravo po cyklotrase č. 4095 do polské vesničky Slone. Přibližně po 2 km cyklotrasa odbočuje vlevo do kopce.



Vy budete pokračovat dále rovně, až dojedete do lázeňského města Kudowa Zdrój do ulice Zdrojowa. Touto ulicí se vydáte do mírného kopce po nově vybudované městské cyklostezce z červeného asfaltu. Po cca 700 m zabočíte vlevo do ulice Alej Jana Pawła II. Zde se napojíte na cyklotrasu č. 4020.

Přejedete hraniční přechod v Malé Čermné a pokračujete stále po cyklotrase č. 4020 vedoucí po málo frekventované silnici až do Velkého Poříčí. Odtud vás cyklotrasa č. 22 pohodlně dovede zpět do Bělovse.

Trasa je dlouhá 15 km s maximálním převýšením 50 m. Občerstvit se můžete buď v bufetu na hraničním přechodu, nebo přímo v lázních Kudowa Zdrój v některé z vyhlášených kaváren.

Broumov — Křínice

5,4 km – turistická trasa – převýšení 20 m

Možnosti občerstvení: V osadě Amerika.

Popis: Start z ulice Hvězděcká po červené trase do Křínice, a dále až do Ameriky pod Hvězdou, kde je také restaurace.

Broumov – Otovice

6,4 km – silnice, cyklotrasa – převýšení 40 m

Možnosti občerstvení: V obci Otovice.

Popis: Trasa začíná v ulici Lidická, dále po cyklotrase č. 4020 (silnice č. 302) směrem k hraničnímu přechodu.

Červený Kostelec

500 m – silnice – převýšení 0 m

Možnosti občerstvení: Žádné.

Popis: Od ulice Palackého vedle autobusového nádraží směrem ke sportovní a tenisové hale, po málo frekventované jednosměrné ulici (úsek červené a zelené turistické značky z autobusového nádraží směrem do Lhoty).

Havlovice

3 km – cyklotrasa – převýšení 5 m

Možnosti občerstvení: Ve sportovním areálu.

Popis: Jako výchozí bod je nejvhodnější sportovní areál v Havlovicích, kde je možnost parkování. Je zde také občerstvení, dětské hřiště, minigolf a hřiště na další sportovní aktivity. Odtud směrem k Náchodu (cyklotrasa

č. 4094 a 4018), míjí se rybník Jindra (cca 2 km a zpět), nebo na opačnou stranu k dřevěnému mostu v délce cca 1 km.

Hronov (Líska) — Kozinec

3 km – cyklotrasa – převýšení 5 m

Možnosti občerstvení: Žádné.

Popis: Trasa vhodná na inline bruslení začíná v Hronově v Lískách na cyklotrase č. 22. Silnice je pokryta novým hladkým asfaltem. Přes Líska je zákaz vjezdu motorových vozidel. Dále kolem společnosti Tamadex až na Kozinec. Cyklotrasa pokračuje do Police nad Metují.

Dopravní hřiště v Náchodě

okruh cca 1 km – cyklostezka – převýšení 0 m

Možnosti občerstvení: Pouze v době konání akcí.

Popis: Především rodiny s dětmi ocení možnost zajezdit si na oploceném prostranství po úplné rovině a ještě navíc s dobře vybaveným hřištěm. To vše nabízí dopravní hřiště v Náchodě – Bělovsi nedaleko obchodního centra Kaufland.

Náchod – Velké Poříčí

5 km – cyklostezka – převýšení 20 m

Možnosti občerstvení: U hraničního přechodu v Bělovsi.

Popis: Velmi příjemná trasa vedoucí podél řeky Metuje začíná v místě bývalých Lázní Běloves. Hned na začátku trasy se můžete osvěžit minerálkou Idou. Začátečníky

mohou překvapit dva krátké kopečky s převýšením cca 20 m. Oba jsou u hraničního přechodu, kde je také občerstvení. Odtud vede trasa pouze rovinatým terénem po nové cyklostezce až k lávce do Velkého Poříčí.

Nové Město nad Metují — Nahořany

2,6 km – málo frekventovaná silnice – převýšení 20 m

Možnosti občerstvení: Žádné.

Popis: Do výchozího bodu se dostanete tak, že odbočíte vlevo ze silnice č. 285 z Nového Města n. Met. do Nahořan (opačným směrem byste dojeli k letišti). Po 700 m dojedete k zemědělským stavbám, kde si již můžete obout brusle. Odtud směrem k lesíku, na křižovatce minete cyklostezku č. 4059 a budete pokračovat do vesnice Černčice, kde lze dojet až k hasičské zbrojnici.

Z Pekla u Nového Města nad Metují do Náchoda

3,6 km – cyklostezka – převýšení 40 m

Možnosti občerstvení: V chatové osadě Ostrovy.

Popis: Pěšky půjdeme od restaurace Peklo po cyklostezce č. 4034. Přejdeme přes dřevěný most. Asi 500 m ke druhému dřevěnému mostu je terén členitý, nazout brusle již tedy doporučujeme pouze zkušeným. Pro začátečníky je trasa vhodná až od druhého mostu, odtud vede cesta po hladkém rovném asfaltu téměř bez převýšení až do Bražce, který je součástí Náchoda. Asi v polovině trasy je možné se občerstvit v chatové osadě Ostrovy.

Velké Petrovice – Maršov nad Metují

2 km – silnice, cyklotrasa – převýšení 30 m

Možnosti občerstvení: Žádné.

Popis: Začátek trasy je ve Velkých Petrovích na návsi. Odbočíte doprava, odtud po silnici směr Maršov nad Metují. Nezapomínejte se až do Maršova, otočte se na rozcestí nad Horním Bělčevem. Rovný, lehce zvlněný terén, povrch asfalt.

Teplice nad Metují — Zdoňov

4 km – v létě poměrně hodně frekventovaná silnice, cyklotrasa – převýšení 20 m

Možnosti občerstvení: Žádné.

Popis: Trasa začíná na odbočce na Zdoňov ze silnice vedoucí z Teplíc nad Metují na Adršpach. Silnice je pokryta novým hladkým asfaltem, v letních měsících je zde však zvýšený provoz díky autům přijíždějícím z Polska. Dojet lze až k hraničnímu přechodu. Po silnici vede zároveň cyklotrasa č. 4020.

Teplice nad Metují — Nový Dvůr

1,3 km – málo frekventovaná silnice, turistická trasa – převýšení 80 m

Možnosti občerstvení: Žádné.

Popis: Vhodný terén na brusle najdete v Novém Dvoře, který je součástí Teplíc nad Metují. Trasa vede po zelené turistické značce směrem na Bohdašín.

Text: Markéta Venclová, Foto: Štěpán Horák

Červený Kostelec slaví 650. výročí

Jsou města, která znají přesnou dobu svého vzniku. Červený Kostelec k nim nepatří. Naopak, patří do velké skupiny obcí, které si svůj vznik připomínají podle nejstarší písemné zprávy bezpečně ověřující jejich existenci. V případě Červeného Kostelce je to zmínka v konfirmační knize pražské diecéze ze dne 22. srpna 1362, kde je stvrzeno ustavení faráře Heřmana na kostelecké farnosti patronem kostela červenohorským panem Mikulášem Pisklem. Kdy byl kostel postaven, není známo, jisté však je to, že to bylo před tímto datem, což ostatně dokládá i fakt, že před rokem 1361 byl plebánem v Kostelci plebán Otmar.

Vznik Kostelce nepochybně souvisel a byl součástí kolonizace území mezi Úpou a Metují, která v našem případě postupovala od Skalce proti proudu řeky Úpy zásluhou příslušníků „rodu erbu třmene“, jehož první členové se usadili ve Skalci snad už na počátku 13. století. Prvním známým příslušníkem tohoto rodu byl Sezema ze Skalce, který měl tři syny. Jeden z nich, Petr ze Skalce, zřejmě začal kolonizovat území kolem Úpy včetně povodí potoka Olešnice a rtyňsko-svatoňovické kotliny. Důležitou součástí kolonizace bylo založení hradů na středním toku Úpy, nejprve Vízmburku a Červené Hory, o něco později pak i Rýzmburku. Petr ze Skalce měl dva syny, Sezemu a Tasa, kteří si po smrti svého otce oblast rozdělili: hrad Červenou Horu si podržel Sezema, Vízmburk Tas. Kostelec byl součástí červenohorského panství. Po zboření hradu Červená Hora husití většina červenohorského panství včetně Kostelce připadla panství vízmburskému.

Z toho, co bylo napsáno, vyplývá, že v roce 1362 zde nepochybně již vesnice či městečko Kostelec existovala, stejně jako některé vesnice okolní jako Olešnice, Stolín, Všeliby, Červená Hora a Zábrodí. Obyvatelstvo těchto

vesnic bylo veskrze zemědělské, včetně Kostelce, a předpokládá se, že bylo převážně české národnosti (probíhala zde tzv. česká kolonizace, na rozdíl od německé kolonizace Broumovska). I když nemáme spolehlivé zprávy, předpokládáme, že kolonizace provázela budování hradů na Úpě, nebo je těsně následovala. Počátky Kostelce bychom tak mohli klást do období přelomu 13. a 14. století, v nejlepším případě ještě o něco dříve. Od okolních vsí se Kostelec odlišoval existencí kostela s farou a zemanské tvrze se svobodnickým statkem. Ještě jedna významná okolnost zvyšovala význam Kostelce, totiž jeho poloha na křižovatce důležité cesty z Trutnova do Náchoda, a cesty ze Skalce do Stárkova a Teplíc.

Po zničení hradu Červená Hora připadl Kostelec na bezmála sto let pod panství vízmburské, až celé toto zboží se dvaceti vesnicemi a městečky Úpicí a Kostelcem bylo mezi léty 1516 – 1519 prodáno majiteli náchodského panství Janu Špetlovi z Janova a na Náchodě. Kostelec byl převážně zemědělskou obcí. Zemědělsky využívány byly plochy u lesa Lána a později i výše položená pole směrem ke Končinám. Jih obce byl lemován souvislým lesem. Na soutoku potoka Olešnice s kosteleckým potokem byl rozsáhlý močál, na němž velmi brzy vznikl rybník Rybčina. Život poddaných sedláků ještě více znesnadňovala častá válečná tažení v dobách husitských i po nich, a také požáry, které mnohdy sežehly značnou část městečka. Osudným byl požár v roce 1591, který prakticky zničil celý střed městečka i s kostelem, při němž shořely i všechny historické dokumenty a listiny. Jediná cínová křtitelnice z roku 1555 byla zachráněna a stala se tak nejstarší hmotnou památkou města až do dnešních dnů.

Brzy po této pohromě přišla další rána v podobě třicetileté války. Její důsledky byly jak materiální, tak i morální. Pokračovala stagnace počtu obyvatel, který se blížil pouhým

dvěma stovkám. Práce na opravě požárem poškozeného kostela byly zastaveny, kostel se stal filiálním k náchodskému kostelu sv. Vavřince. Kamenný kostel byl postaven až v roce 1668, samostatná fara byla obnovena teprve v roce 1709. Městys dostal v roce 1680 právo užívat vlastní pečeti se základními rysy současného městského znaku. Postavení nového barokního kostela v letech 1744 – 1754 korunovalo toto období vzestupu městečka. Stále to však byla takřka výhradně zemědělská obec, kde i řemeslníci (krejčí, ševci, kupci) byli zároveň i zemědělci. Přírůstek obyvatelstva byl velmi pozvolný, počet zemědělských usedlostí stagnoval.

První rozhodující změna v životě městečka přišla s rozšířením pěstování lnu a jeho zpracování formou domácí práce. Tak docházelo k postupnému narušování tradičních feudálních vztahů a k pronikání nových kapitalistických vztahů. Náš kraj se na této přeměně podílel hlavně ve dvou odvětvích lidské činnosti – v textilní výrobě a v těžbě uhlí. A tak se zejména textilní výroba stala tím osudovým krokem, který způsobil převratný rozvoj města ve druhé polovině 19. století a v první polovině 20. století.

A jak se 650. výročí města bude slavit v letošním roce? Samozřejmě bude několik tematických výstav, které budou probíhat ve výstavní síni města, v Domku Boženy Němcové a v nově rekonstruované části městské knihovny. Budou mapovat historii a současnost města s odkazy na významné osobnosti města. Pásmo nejrozumnějších kulturních společenských programů bylo zahájeno v podstatě již na přelomu roku 2011 – 2012 a bude pokračovat průběžně během celého roku 2012 (např. Slavnostní příjezd pana Mikuláše z Červené Hory dne 25. 5. 2012, Galavečer k výročí dne 26. 5. 2012 apod.). Taktéž v průběhu červenokostelecké nejvýznamnější kulturní akce, jakou určitě bude 58. ročník Mezinárodního folklorního festivalu

ve dnech 22. - 26. 8. 2012, budou realizovány akce na připomenutí tohoto významného výročí města. Přijměte tedy pozvání do Červeného Kostelce a užijte si s námi letošní rok významného jubilea města.

Text: Ing. Roman Kejzlar
s využitím textu Jiřího Šolce, Foto: archiv Branka





Náchodský zámeček „vršku kulatého“

V písničce, kterou zná snad každé malé dítě, se mládenec na nějaký čas loučí nejen se svou milou, ale i s náchodským zámekem. My bychom vás naopak na jeho prohlídku rádi pozvali.

K ochraně zemské obchodní stezky v blízkosti česko-polské hranice založil v polovině 13. století pan Hron z rodu Načeraticů raně gotický hrad. V roce 1321 jej, pravděpodobně pro jeho strategický význam, odkoupil český král Jan Lucemburský. Po čtyřech letech ho však prodal a novým majitelem se stal Hynek z Dubé. Roku 1414 získal Náchod Boček z Kunštátu a Poděbrad a roku 1427 jej po smrti svého otce zdědil budoucí český král Jiří z Poděbrad.

V roce 1544 získávají Náchod příslušníci bohatého českého rodu Smiřických ze Smiřic. Ti také přestavují gotický hrad na pohodlný renesanční zámek. V rámci pobělohorských konfiskací a za účast v českém stavovském povstání jim však byl veškerý majetek zabaven

a roku 1623 koupila náchodské panství Marie Magdaleny Trčková z Lípy. Její syn Adam Erdman Trčka z Lípy pak byl posledním majitelem náchodského panství z řad staré české šlechty. Společně s Albrechtem z Valdštejna ukončila jeho život 25. 2. 1634 v Chebu ruka vraha. Téhož roku přešel zámek i s panstvím do rukou italského šlechtice Ottavia Piccolominiho jako odměna za „odstranění Valdštejna“. Rod Piccolomini spravoval své panství do roku 1783, provedl četné stavební úpravy a současný vzhled zámku pochází právě z této doby.

Neopomenutelným majitelem zámku byl jistě i Petr Biron, vévoda Kuronský a Zaháňský. Sám velký milovník kultury a divadelních představení zřídil na náchodském zámku divadlo, kde pořádal opery, zpěvohry a divadelní představení. V roce 1797 zde byla, jako v prvním městě po Praze, uvedena Mozartova opera Don Giovanni. Posledním majitelem náchodského zámku byl od roku 1842 německý rod Schaumburg-Lippe. Schaumburgové zámek vlastnili až do roku 1945, kdy jim po 2. sv. válce

byl majetek zkonfiskován. Právě ze sbírek posledních majitelů se uchoval zajímavý a jistě i cenný poklad – rozsáhlá sbírka řádů, medailí a mincí. Sbírkou shromáždili zejména Vilém a Bedřich Schaumburg-Lippe a tvoří ji např. aristokratické řady německých vévodství a knížectví z 18. a 19. století jako Sasko-Ernestinský řád, Čestný kříž knížectví Lippe, Nassavský domáci řád Zlatého lva a další.

Během zámeckých prohlídek dnes již běžně vidíte unikátní sbírku bruselských tapisérií, španělský sál, malované dřevěné stropy ze 16. stol., hladomornu, občas i Černou paní či dva živé obyvatelé zámeckého příkopu – medvědy Ludvíka a Dášu. **V letošním roce budou mít návštěvníci jedinečnou možnost navštívit nově otevřenou výstavu řádů, mincí a medailí uložených ve starých trezorech tzv. Popelkách, mezi nimiž bude i ten, v němž se cenná sbírka dochovala (www.zamek-nachod.cz).**

Text: Markéta Machová, Foto: archiv Branka

seriál na pokračování



náchodský zámek

HRADY A ZÁMKY

ZÁMEK NÁCHOD

Původně gotický hrad založený v polovině 13. stol. rytířem Hronem. Na přelomu 16. a 17. stol. přestavěn na renesanční zámek.

IV., X. so, ne, svátky 10 – 16
V., VI., IX. út – ne 9 – 17
VII. – VIII. po 10 – 16, út – ne 9 – 18

t.: +420 491 426 201
objednavky.nachod@josefov.npu.cz
www.zamek-nachod.cz

ZÁMEK RATIBOŘICE

Dnešní podoba zámku jako jednopatrového barokního zámku s kaplí ve stylu italských letohrádků pochází z 18. stol.

IV., IX., X. so, ne, svátky 10 – 15
V. – VI. út – ne 10 – 16
VII. – VIII. po 10 – 16, út – ne 9 – 17

t.: +420 491 452 123
info@zamekratiborice.cz
www.zamek-ratiborice.cz

ZÁMEK NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Založen 1501, renesančně vyzdoben Pernštejn, v 17. stol. barokně přestavěn, interiéry ve stylu secese, art deco a kubismu, krásné zahrady.

IV., X. so – ne 10 – 16
V., VI., IX. út – ne 9 – 16
VII. – VIII. po – ne 9 – 17
zámecká zahrada V. – IX. jako zámek

t.: +420 491 470 523, zamek@zameknm.cz
www.zameknm.cz

HRAD VÍZMBURK

Založen před rokem 1279, později byl vypálen a zasypan, odkryt v letech 1972 – 82 při archeologickém výzkumu.

V., VI., IX. so, ne 10 – 18
VII. – VIII. po – ne 10 – 18

t.: +420 777 005 790
www.vizmburk.cz

HRAD FRYMBURK u Nového Hrádku

Zřícenina hradu založeného zřejmě ve 14. století dnes již neznámým zakladatelem.

Otevřeno při akcích 12. 5., 19. 5., 7. 7., 28. 9. 2012 od 9 do 17 hod. nebo na vyžádání.

t.: +420 725 044 902
hrad-frymburk@seznam.cz
www.hrad-frymburk.webnode.cz

Východočeské moře



letecký pohled na vodní dílo Rozkoš

Vodní nádrž Rozkoš je vyhledávaným rájem rybářů a její rozlehlá, před větrem nechráněná vodní hladina je ideálním rejdištěm jachtařů a surfařů, kteří sem jezdí na své „malé moře“. Severní nádrž je v létě plná plavců a východní břeh je oblíbeným hnízdištěm ptactva všeho druhu. Tak tuto nádrž známe všichni. Co však předcházelo její výstavbě, ví už málokdo.

Nádrž Rozkoš je situována v ploché územní pánvi mezi řekami Úpou a Metují. Tato pánev je odvodňována Rozkošským potokem do Metuje. Zde bylo koncem 16. století založeno několik rybníků, z nichž největší o rozloze 140 ha, s hrází dlouhou přibližně 970 m, se nazýval Rozkoš. O tomto rybníku a jeho zakladateli, novoměstském purkmistru panu Strakovi z Nedabylic, existuje půvabná pověst, kde hlavní slovo má čert, nikoli vodník. *Pan purkmistr totiž přikázal zaplavit vodou pole, která od poddaných nevypokoupl, a ošizeným nepomohly prosby ani stížnosti. Ti jej za to takto prokleli: Aby s tím zlodějem čert po jeho smrti oral tak dlouho, až by se rybník zase v pole obrátil! Tenkrát prý kletba mnoho platila a čerta žádat o pomoc rovněž žádná hračka nebyla. A skutečně, když zanedlouho Straka zemřel, viděli jej mohli lidé vždy jednou v měsíci lednu, takhle o půlnoci, jak s ním čert dvě brázdy od jednoho ke druhému konci rybníka vyorává. Rybník se tím v pole neobrátil, ale záhy zanikl po prudké bouři s přívalem vody, které ho dočista zanesly. Tak praví pověst. Ve skutečnosti rybník přetrvál do 20. století, i když v mnohem menší podobě.*

Řeka Úpa pod Českou Skalici a Metuje pod Novým Městem nad Metují vstupují do rozsáhlé Úpsko – metujské tabule, intenzivně zemědělsky obhospodařované. Obě řeky se vlévají zleva do Labe. Úpa v Jaroměři pod Jakubským předměstím a Metuje o dva kilometry níž pod Josefovem. Časté povodně, které přicházely z horních částí obou toků, působily odněpaměti velké škody nejen na Jaroměřsku, ale i dále po Labi. Jedna z největších povodní byla v roce 1897. Postihla dvě třetiny Čech, část Moravy a Slezska. Katastrofální následky, obrovské materiální škody a ztráta mnoha lidských životů přiměly tehdejší české zemské úřady k mimořádným opatřením a úvahám o výstavbě ochranných nádrží. V roce 1902 zpracovalo hydrografické oddělení tehdejšího Zemského úřadu v Praze studii, ve které navrhlo výstavbu 103 ochranných nádrží v Čechách, z toho v povodí Úpy čtyři (v Obřím dole, Temném Dole, Slatině nad Úpou a na Malé Úpě v profilu Lata) a na Metují jednu (nad Peklem u Nového Města nad Metují). Vzhledem k nedostatku finančních prostředků nebyla do roku 1918 na obou řekách žádná z nich postavena.

O výstavbě ochranné nádrže Rozkoš u České Skalice se poprvé začalo uvažovat až v roce 1923. Podle povšechného projektu měla být zemní přehradní hráz umístěna na Rozkošském potoce v místě hráze bývalého rybníka Na Končinách u zemědělského statku Rozkoš (dnes v zátopě). Plnění nádrže bylo navrženo jednak z Rozkošského potoka, jednak přiváděčem z Úpy. Podrobnější projekty z roku

1939 a 1941 dále rozšířily řešení z roku 1923 co do účelu i stavebních objektů. Přehradní hráz výšky 20 m měla být doplněna o průběžnou vodní elektrárnu pracující se spádem 5 – 17 m. Dalšími navrženými objekty byly: pohyblivý jez na Úpě u Zliče s průběžnou vodní elektrárnou pracující se spádem 3,5 m, otevřený přiváděč vody od jezu u Zliče do nádrže Rozkoš, přehradní hráz na Metují v profilu vzdáleném asi 500 m nad zaústěním Olešanky v Pekle (výšky 12 m) s průběžnou vodní elektrárnou pracující se spádem 10 – 13 m a kruhová štolá z Metuje do nádrže Rozkoš se špičkovou vodní elektrárnou u Domkova pracující se spádem min. 40 m. Toto řešení předpokládalo odvádění povodňových průtoků jak z Úpy, tak z Metuje, a tím ochranu území podél dolních toků obou řek, ale také podél Labe až po Opatovický jez pod Hradcem Králové, dále energetické využití všech objektů a vytvoření zásobního objemu v nádrži pro nadlepení v době potřeby a sucha.

Konkrétní příprava výstavby proběhla až po 2. světové válce, v letech 1946 – 1951. Na základě výsledků geologického průzkumu a zkoušek průsaků v levém úbočí budoucí hráze byl přehradní profil posunut přibližně 800 m po proudu Rozkošského potoka do dnešního místa. V roce 1951 byl vypracován podrobný projekt a zahájena přeložka komunikace Česká Skalice – Lhota a výstavba domku hrázového u Velké Jesenice a jezného ve Zliči. O rok později byla stavba přerušena, neboť bylo třeba vzít v úvahu další opatření vyplývající z následného geologického průzkumu, zejména lokality přehradního profilu. V roce 1958 se ukázalo, že bez potřebného nadlepení vody do řeky Labe nebude možné zajistit dostatečné množství závlahové vody pro oblast od Jaroměře po Opatovice nad Labem. To byl důvod pro pokračování přípravy výstavby přehrady Rozkoš.



zličský přiváděč

V roce 1960 byl vypracován a schválen nový investiční záměr, podle kterého v roce 1962 zpracoval Hydroprojekt Praha zadávací projekt. Přestože tento projekt obsahoval všechny objekty řešení z roku 1939 a 1941, nakonec schválena byla jen jeho část, bez navrhovaného převodu vody z Metuje a energetického využití.

Výstavba přehrady Rozkoš a jezu na Úpě u Zliče s přiváděčem byla prováděna v letech 1965 – 1972. Generálním dodavatelem stavební části byl Ingstav, n. p. Brno – závod 01 Hradec Králové, a technologické části ČKD, n. p. Blansko. Povolení k trvalému provozu udělilo Ministerstvo lesního a vodního hospodářství ke dni 1. 1. 1976. Přehradní hráz je sypaná zemí s masivním středním těsněním ze sprašových hlín. Délka hráze v koruně je 412 m a výška nad základy 26,4 m. Přehradní hráz nemá bezpečnostní přeliv, neboť jez na Úpě u Zliče zaručuje regulaci plnění nádrže. V pravé části hráze je do návodního líce předsazena vtoková věž s tabulovými uzávěry na dvou vypustných rourách. Od roku 2009 pracuje pod přehradní hrází také malá vodní elektrárna, která zpracovává průtoky vypouštěné z nádrže do Rozkošského potoka.

Nádrž je rozdělena Rovenskou hrází, která vznikla prodloužením a zvýšením původní rybníční hráze z konce 16. století, na část severní (rekreační) a jižní (hlavní). Při kolísání hladiny v zásobním prostoru nádrže dochází zejména v okolí České Skalice k obnažování velké plochy pobřeží. Díky Rovenské hrází je toto kolísání omezeno pouze na jižní část nádrže a rekreační využití severní části tak zůstává nedotčeno. Jez na Úpě u Zliče je postaven asi 140 m proti proudu nad Vilémovým mostem na silnici Studenec – Světlá. Má jedno pole dlouhé 20 m, hrazené ocelovou dutou klapkou výšky 3,15 m. Přiváděč vody z Úpy odbočuje těsně nad jezem u Zliče a ústí do severní části nádrže. Jeho délka je 2337 m.

Nádrž Rozkoš dnes slouží především k zachytávání vyšších a povodňových průtoků z řeky Úpy a Rozkošského potoka a jejich akumulaci v zásobním prostoru nádrže, a dále ke kompenzačnímu nadlepení průtoků v Labi do profilu Opatovice nad Labem. Od zahájení provozu nádrže se stále rozšiřuje také druhotné využití díla k rekreaci, vodním sportům a rybaření.

Text: Ing. Zlata Šámalová, Foto: archiv Povodí Labe



Poutní místo Boušín

Putujeme-li údolím řeky Úpy mezi Ratibořicemi a Havlovicemi, zaujme nás u slatinského mlýna pod mostem malá barokní „Piccolominská“ kaplička z roku 1694. Toto místo se může stát pro turisty výchozím bodem k pěšimu 8 km dlouhému okruhu mezi obcemi Slatina nad Úpou a Červená Hora po tzv. Justynčině stezce.

Půjdeme kousek po „panské“ cestě a pak se vlevo stezníkem do prudšího kopečka dostaneme na Boušín, což je romantická samota s kostelíkem, farou, starobylou sýpkou, čtyřmi chalupami a kapličkou se studánkou pod strání, oblíbené poutní místo. Boušín byl založen ve 2. polovině 12. století Bohušem Bradatým z rodu Pánů erbu zlatého třmene. První písemná zmínka o něm je ve stvrzovacích knihách, které nechal sepsat první český arcibiskup Arnošt z Pardubic. V roce 1350 je tak Boušín zmiňován již jako farnost s dřevěným kostelíkem.

Za husitských válek někdy kolem roku 1424 byl Boušín vypálen, kostelík pobořen a farnost zanikla. Podle Josefa Myslimíra Ludvíka postavil na Boušíně nový dřevěný kostel roku 1464 Jan Litobořský z Chlumu seděním na Turyni jako výraz díky za zázračné uzdravení své hluchoněmé dcerky. Pověst o této události vyličila

i Božena Němcová ve své Babičce. Pod kostelem stojí Mariánská kaplička, nad jejímž vchodem je událost uzdravení popsána následovně: *Tam, kde je dnešní fara, stával před časy dvorec Turyňského pána. Často sem dojížděl s malou dceruškou. Nebe dalo jí krásu, ale nemoc vzala ubohé se sluchem i řeč. Ovečky však jí rozuměly a ovčákův pes četl jí z očí. Jednou, když ji zlákal jaro, vydala se k ovečkám sama. Cesty ji vedly, ale také svedly a zavedly v prales nad divou řekou. Temných hlubin se bála, ale studánka ve stráni ji zvěbila, pramen osvěžil, a když v pláči spjala ruce k prosebnému Zdrávas, aby jí svatá Paní z lesů vyvedla, stal se div: Hluchá slyší, jak němé dosud rty šeptají živá slova. Za štěkotem běží z lesa ven, zahlédne dvorec, slyší zvonky oveček a na žasnoucího pastuchu volá: „Bárto, Bárto!“* Na poděkování zázračného uzdravení daroval Turyňský pán dvorec i s poplužím záduší a vybudoval na Bohušině mariánskou svatyni. Od této události se na Boušíně šíří vděčná úcta k Panně Marii a Boušín se stává mariánským poutním místem.

Rovněž v třicetileté válce byl Boušín poničen, vypálen a zpusťeno celé okolí. Po třicetileté válce přechází Boušín do majetku náchodského knížecího rodu Piccolomini. Jeden z příslušníků tohoto rodu, Vavřinec (Lorenzo), nechal v letech 1682 – 1692 vybudovat

na troskách předchozího dřevěného kostela nový, tento-krát již zděný kostel ve stylu venkovského baroka tak, jak se dochoval až do dnešních dnů. Vdova po zakladateli kostela, Anna Viktoria Piccolomini, nechala ke kostelu v letech 1728 – 1730 postavit zděnou faru a osadila ji prvním farářem Jiřím Mílotou. Až do roku 1946 byl na boušinské faře farář a vykonával zde pro přilehlé obce duchovní službu. Boušinu věnoval celý první díl své kroniky U nás Alois Jirásek. Odtud známe faráře Ondráška, jeho „včeličky - dušičky“ a dřevěný úl „Fráter“.

Dnes je Boušín stále častěji vyhledávaným místem návštěvníků, kteří se chtějí nejen poučit historií, ale také si odpočinout v tichu a klidu čisté přírody. Přes Boušín vede několik jarních turistických pochodů. V letní sezoně tudy projede i celá řada cyklistů využívajících okolní cyklotrasy. Pro uměnímilovné návštěvníky jsou v každoroční nabídce již tradiční dva koncerty v kostele: první lednovou neděli koncert Tříkrálový a poslední sobotu v srpnu Benefiční koncert umělců z pražského Národního divadla. Větší skupiny turistů mohou během sezony požádat na faře o průvodcovskou službu.

Kdo má dobré nohy, může z Boušína pokračovat dále Justynčinou stezkou ke staletému, dnes již bohužel padlému „Špetlovu“ buku, který proslavil herec Luděk Munzar v televizním pořadu Paměť stromů. Mnozí návštěvníci jej proto nazývají „Munzarův“. Dále cesta vede dolní částí slatinských Končin zpět do lesa a dolů, strží nad řekou, na „panskou cestu“ k Bathildinu stolečku. Pak po panské cestě dále až k hájovně, kde se přes roubenou lávku přejde na druhý břeh řeky. Za řekou u bývalé hájovny odbočíme vpravo a pohodlnou lesní cestou dojdeme do Červené Hory k „Žebrácké rokli“. Přes tu se dostaneme až k hospůdce v Červené Hoře, kde si unavený poutník může odpočinout a příjemně se občerstvit.

Pak po krátké chůzi po hlavní silnici ke Slatině nad Úpou vyběhneme do strmého kopečka, abychom zhlédli zbytky starobylého hradu Červená Hora. Potom už je jen kousíček k řece a pod mostem budeme zpět u „Piccolominské“ kapličky. U všech zastávek jsou připraveny informace o zajímavostech vážících se k danému místu. Jestliže se rozhodnete navštívit o své dovolené náš kraj, zastavte se na Boušíně, rádi vás uvítáme. Už teď vám přejeme šťastnou cestu.

Text: Marta Kolisková,
Úprava a Foto: Ing. Roman Kejzlar



kostelík na Boušíně

Pozvánka do Křešova

Málo kdo ví, že se nedaleko česko - polské hranice nachází evropská perla baroka. Tak nazývají Krzeszów (česky Křešov) znalci kultury a památek. Je to kouzelně postavené opatství cisterciáků. Křešovská bazilika je památkou třídy „0“, tedy nejvyšší kategorie, nalézající se na prezidentském seznamu a kandidující k zapsání do seznamu památek UNESCO.

Tato neveliká malebná obec se nachází v Křešovské kotlině nad řekou Zadrnou v Dolním Slezsku v Legnické diecézi. Největším pokladem Křešovského poutního místa je obraz Laskavé Matky Boží. Obraz byl namalován v první polovině 13. století a je nejstarším mariánským obrazem v Polsku. Jedna z legend říká, že obraz Laskavé Matky daroval cisterciákům založitel kláštera Bolek I. Křešov je důležitým střediskem mariánského kultu a má své trvalé místo v Evropském systému cisterciáckých klášterů. Díky prvnímu legnickému biskupovi ThDr. Ta-deuszowi Rybakowi sluha boží Jan Pavel II. dne 2. června 1997 ozdobil obraz Laskavé Matky Boží papežskými korunami.

Křešovská bazilika patří mezi nejkrásnější barokní svato- stánky v Evropě. Je vyzdobena nespočetným množstvím fresek s biblickou a řádovou tematikou. Bohatou malířskou výzdobou se poutníkům a turistům navštěvujícím tento kostel až tájí dech. Soubor fresk svým způsobem vytváří obrázkovou bibli. V celém objektu mohou návštěvníci obdivovat ještě např. varhany Michaela Englera, které jsou umístěny nad vchodem do baziliky. Tyto monumentální varhany pocházejí z 18. století z rodiny wrocławských varhaníků Englerů.

Další překrásnou stavbou v Polsku je i kaple Svídnicko – Javorských Piastů, zakladatelů Křešova, nebo kostel Svatého Josefa, který sloužil, tak jako i mnoho dalších zdejších objektů, k prohlubování náboženského života v době kontrareformace. Vnitřek kostela je vyzdoben čtrnácti freskami „slezského Rembrandta“, malíře Michala Wilmanna.

V klášterním komplexu naleznete také kapličky křížové cesty, pavilon na jezírku, dům poutníků a duchovních cvičení sester Alžbětánek, informační středisko pro turisty a poutníky, či restauraci Stara Wozownia (Stará kočárovna). Zde si návštěvníci při dobrém a laciném jídle, výtečné kávě a domácím zákusku mohou vychutnat promítání filmů na velké obrazovce. Český mluvený film vám přiblíží neobyčejná díla, která jsou shromážděna v křešovském poutním místě.

Pokud by si chtěl někdo z turistů a poutníků ještě více užít atmosféru tohoto kouzelného místa, může se zde i ubytovat. K dispozici jsou noclehy až pro 50 osob s možností stravování a s využitím vlastních zemědělských produktů z klášterního hospodářství. O vše se starají sestry benediktýnky.

Prohlídky objektů jsou přístupné od května do října denně od 9 do 18 hodin, od listopadu do konce dubna od 9 do 15 hodin. Výstup na věže baziliky je možný pouze v letním období od 9 do 18 hodin. Více informací: www.krzeszow.opactwo.eu

Text: Beata Radoňová, Foto: archiv Branka



Křešov

DALŠÍ ZÁZRAKY A POUTNÍ MÍSTA V KLADSKÉM POMEZÍ

MALÉ SVATOŇOVICE

V údolíčku pod Jestřebími horami, sevřeném dvěma kopci, Kyselou horou a Klůčkem, protéká potůček posilovaný z pravého břehu mohutným členitým pramenem svedeným do studánky. Majitel blízké usedlosti Václav Šrejbera vyslyšel přání poutníků a 27. října 1715, před svátkem Všech svatých, zavěsil sošku Panny Marie nad pramen na třeseň. Následně došlo k zázračným uzdravením, a tak postupně na tomto místě vznikla dřevěná kaplička, následně pak kaple zasvěcená Sedmíradostné Panně Marii – „Svatoňovické madoně“. Jako poutní místo slouží kostel zasvěcený Sedmíradostem Panny Marie – typicky pozdně barokní venkovská architektura dostavovaná v roce 1831, postavená blízko kapličky se studánkou (www.malesvatonovice.cz).

ROKOLE

Poutní místo Rokole se nachází o samotě blízko levého břehu říčky Olešenky v Podorlické pahorkatině, 9 km jihovýchodně od Náchoda, 6 km východně od Nového Města nad Metují a 8 km severovýchodně od Dobrušky. Podle legendy zablou-dilo ve zdejších hlubokých lesích (rokli) děvčátko. Ve velké tísní se obrátilo o pomoc k Panně Marii. Ta se dříve zjevila a vyvedla ji za ruku z lesa ven. V místě zjevení vytryskl pramen a vznikla tu studánka, jejíž voda, podle druhé legendy, uzdravila slepého synka lesníka. Zbožní ctitelé Matky Boží zavěsili nejprve na strom u studánky mariánský obrázek a později zde vystavěli dřevěnou kapli, která byla v roce 1859 nahrazena kaplí zděnou. Zná-mou historickou relikvií je také obraz Panny Marie Rokolské od malíře Klemense z Hradce Králové (www.novemestonm.cz).



poutní místo Rokole

SUCHÝ DŮL

Nedaleko Suchého Dolu v místě, které dnes připomíná dřevěná kaple U zjevení, došlo k tzv. suchdolským zjevením. Dřevěná kaple v Ticháčkově lese byla postavena z darů poutníků v r. 1897 jako připomínka 23 mariánských zjevení v letech 1892 – 1895, které údajně měla tehdy čtrnáctiletá Kristina Ringlová. Suchý Důl se tak stal nakrátko poutním místem. V roce 1893 bylo započato se stavbou křížové cesty kolem lesa a tzv. růžencových schodů z kamene. Na místě nepatrné studánky byla vybudována nádrž na vodu s výklenkem. Jižní částí obce Suchý Důl prochází Vambeřická cesta, značená pomníčky a křížky. Po této cestě putovali věřící ze severovýchodních Čech do poutního místa Vambeřice v Kladsku (PL). V okolí vesnice se nachází množství křížů a kamenných soch světců. Jejich autory jsou většinou neznámí lidoví umělci (www.suchydul.cz).

VAMBEŘICE (POLSKO)

Počátky poutního místa ve Vambeřicích sahají až do počátku 13. století, kdy zde podle legend rostla velká lípa se soškou Matky Boží, u které byl zázračně uzdraven slepý Jan z Raszewa. Nedlouho poté se začali do tohoto místa sjíždět poutníci. V roce 1218 byl založen první kamenný oltář, dodnes dochovaný v základech pozdější baziliky. Později tu byl postaven dřevěný kostel, na jehož místě byl roku 1512 zbudován zděný kostel, zničený ve třicetileté válce. V letech 1695 – 1711 byl postaven tehdejší majitelem obce renesanční kostel. Ten se však již v roce 1713 pro statické problémy zřítíl. Zanedlouho potom (v letech 1715 – 1720) byla postavena v barokním slohu dodnes stojící Bazilika Navštívení Panny Marie. V roce 1936 byla papežem Piem XI. povýšena na Baziliku minor. Obec Vambeřice (polsky Wambierzyce, německy Albendorf), vesnice se zástavbou připomínající městečko, se nachází v okrese Kladsko, 5 km od Radkova a 15 km jihovýchodně od Broumova (www.wambierzyce.pl).



Záhada Zbořeňáku

Nedaleko malé vesničky Zdoňov, která se nachází asi 2 km od Adršpašských skal, je uprostřed lesů ukryta ruina kostela Panny Marie, které nikdo z místních neřekne jinak než „Zbořeňák“.

Pokud se chcete vydat na výlet s trochu netradičním a tajemným cílem, potom je tohle to pravé místo.



„Zbořeňák“ u Zdoňova

Kostel Narození Panny Marie nechala vybudovat v roce 1667 velice zbožná manželka Leopolda Libštejnského z Kolovrat – Katharina Barbara Libštejnská na místě, kde původně stávala malá dřevěná kaplička. Kostel měl mimo jiné sloužit také jako místo posledního odpočinku rodu Libštejnů z Kolovrat. Byl zde také pochován tajemník rodiny Georg Scheuthauer.

Roku 1786 byla kaple na základě josefínského výnosu uzavřena, a protože se ji nepodařilo prodat, byla vrchností využívána jako sýpka. V roce 1801 bylo z hrobky vyzvednuto 14 rakví s ostatky, které byly převezeny do zdoňovského kostela Nejsvětější Trojice. Ostatky tajemníka Scheuthauera, pohřbené stranou od hraběcí rodiny, byly při vyzvedávání zapomenuty a leží tu dodnes!

Z nařízení vlády byl chátrající kostel roku 1870 uzavřen, střecha stržena a vybavení prodáno v dražbě. Od té doby zbytky kostela chátraly, rozpadaly se a sv. Kopeček, jak se vrchu také říká, začal pomalu zarůstat. Pokud se na zalesněný vršek podíváme dnes, pravděpodobně nikoho z nás by nenapadlo hledat tam zbytky kostela.

Cestu na „Zbořeňák“ můžeme začít například v Dolním Adršpachu, odkud se vydáme po žluté turistické značce. Cestou se můžeme zajít podívat také na Křížový vrch, kde na čtrnácti litinových deskách nalezneme výjevy z křížové cesty a z jehož vrcholu se nám naskytne krásný výhled na Adršpašské skály, Krkonoše a také na cíl naší cesty – sv. Kopeček a celý Zdoňov.

Žlutá značka nás dál vede k nově zrekonstruované kapličce sv. Jana Nepomuckého, která obklopena dvěma vzrostlými stromy tvoří v krajině klenot, který bychom při naší cestě neměli opomenout. U kapličky se odpojíme od žluté turistické značky a dále pokračujeme po polní cestě podél zalesněného vrcholku, mineme budo-vu kravína a pokračujeme po cestě, která se stáčí doleva do kopce. Na kopci opustíme polní cestu a vklouzneme do lesa. Lesní cesta nás zavede do středu lesa, odkud dojdeme téměř až k rozvalinám. Zde se pak můžeme projít kolem obvodových zdí barokního chrámu, který tu stojí bezmála 350 let, a nasávat podmanivou atmosféru tohoto místa.

*Text: Klára Borůvková, Foto: archiv Branka
Historické informace převzaty z knihy Adršpašsko – T. Dimter, P. Lisák a ze spisu „Aus vergangenen Tagen“ (Z minulých dnů) – Anton Tölk – učitel v Adršpachu (za překlad děkuji p. B. Sýkorovi).*



děti ze Základní školy
Hronov – Zbečnick

Jak to vidí děti?

Svůj druhý pokus, jak otestovat znalosti našich malých obyvatelů Kladského pomezí, jsem uskutečnila jednoho březnového odpoledne v základní škole Hronov – Zbečnick. Vybrala jsem si z řady školáků děti z první a druhé třídy. Připravila jsem si pro ně už poněkud těžší a cílenější otázky a čekala, zda je překvapím, nebo naopak ony mne.

Rok 2012 je v České Skalici vyhlášen rokem Boženy Němcové. Na mou první otázku:

„Která spisovatelka strávila v Ratibořicích své dětství?“, přišla jednoznačná odpověď:

Bára (2. tř.): Božena Němcová, to vím určitě...

Ostatní děti souhlasně přikyvovaly.

Výborně, to mě navnadilo, šla jsem hlouběji a můj další dotaz zněl: „Copak děti Božena Němcová napsala, četly jste od této spisovatelky něco?“

Bára: „Rákosníčka.“

Ostatní: ... smích...

Jířa (2. tř.): „Něco jsem četl, určitě v čítance ve škole, ale nepamatuji si, co...“

Tak tady jsem se toho mnoho nedozvěděla.

Asi jsem naše malé školáky přecenila.

Ještě jsem přidala jeden dotaz na okolí České Skalice

a táži se: „Jakpak se jmenuje největší vodní nádrž

tady v okolí a přezdívá se jí východočeské moře?“

Nikolka (2. tř.): „... – moře, ale jaké...?“

Kam s dětmi za zvířátky



na farmě

Většina malých dětí miluje hru, pohyb a zvířátka. V dnešní době již není běžné, aby se kolem každé vesnice pásly krávy, po návších běhaly husy a ráno kokrhali kohout. Děti však chtějí a potřebují tato zvířátka vidět a znát.

Právě proto asi začíná u hotelů, penzionů a dalších ubytovacích zařízení vznikat čím dál více tzv. dvo-rečků, kde mohou děti pozorovat a někde dokonce i krmit kozy, ovce, prasátka, husy či králíky. Vznikají ale i daňčí, jelení, mufloní obory, a občas můžete narazit i na něco exotičtějšího, jako je např. stádo bizonů. Zajímavým nedělním zpestřením bude jistě i návštěva náchodského exotária.

ČESKOSKALICKO

DANČÍ OBORA

Zlích 11, Česká Skalice. Součást areálu penzionu „U obory“ v obci Zlích. Po oboře se pohybují daňci a kamerunské ovce.

www.uobory.wz.cz

HRONOVSKO

FARMOVÝ CHOV SEDMÁKOVICE (u Hronova)

Cca 20 ks dančí zvěře.

t.: +420 602 494 407

BIZONI, Ranch Gallop - FORT WAPENKA

obec Vápenka u Stárkova. Stádo bizonů, koní.

www.ranchgallop.com

JAROMĚŘSKO

OBORA KARSIT VELICHOVKY

Hustiřanská 211, Velichovky. Obora cca 100 ha se zvěří dančí, mufloní a jelení. t.: +420 491 407 121, info@k-triumf.cz, www.k-triumf.cz

NOVOMĚSTSKO

OBORY V KLOPOTOVSKÉM ÚDOLÍ

Nedaleko Nového Města nad Metují se nachází 2 obory – jedna menší s divokými prasaty, krocany a dalším ptactvem, druhá s vysokou zvěří (srnčí a jelení).

Jelení farma

Penzion Na Radosti, Slavětín nad Metují 78, u Nového Města nad Metují. Jelení farmu provozuje Ing. V. Dašek s rodinou již od roku 1993. Současný stav zvěře se pohybuje mezi 180 - 200 ks na ploše 38 ha. www.naradosti.cz

NÁCHODSKO

OBORA ZÁMECKÝ KOPEC NÁCHOD

V místech, kde v historických dobách obora stávala, je od roku 2006 zhruba na 2 ha obora spárkaté zvěře. V současnosti cca 14 ks dančí a 6 ks mufloní zvěře. lesy.nachod@tiscali.cz

OBORA TRUBĚJOV

Náchod. Dančí obora – jedná se o farmový chov. lesy.nachod@tiscali.cz

OBŮRKA MONTACE NÁCHOD

U hájovny (za pivovarem). Daňci, ovce kamerunské – vhodné pro děti, školky... lesy.nachod@tiscali.cz

MEDVĚDI, hradní příkop náchodského zámku

Od roku 1996 bydlí v zámeckém příkopu dva medvědi – Ludvík a Dáša.

BABIČČIN DVOREČEK

Stará zámecká cesta 224, Náchod. Zookoutek s domácími zvířátky (kozy, králíci, ovce, koně, prasátka...). www.dalen.wz.cz

MLYNÁŘŮV DVŮR

U hotelu Bonato, Náchod – Běloves. Miniobora s kamerunskými kozami a ovce, zakrslé holandské kozičky, burský kozel, vietnamská prasátka.

EXOTÁRIUM – DDM Děčko Náchod

Každou neděli od 13 do 16 hodin můžete vidět terária s varany, kajmany, leguány, bazilišky, agamami, opicemi, hady. www.deckonachod.cz

POLICKO

ZOOKOUTEK

Areál Zahradnického centra, Police nad Metují. Uvidíte zde poníka, zakrslé prasátko, ovečky, kamerunské kozičky, domácí a okrasné kachýnky, zakrslé králíčky, morčata, fretku, papoušky, nutrie, holoubky, koroptvičky, vodní a suchozemské želvy a další zvířátka. Je dovoleno zvířata krmit a hladit. Další atrakcí je lov ryb.

POLSKÉ PŘÍHRANIČÍ

ZOO FARMA ŁAČZNA (3 km od Zdoňova)

Rodinná farma, kde mají opice, papoušky, surikaty, lamy, koně, antilopy, laně, jeleny a dokonce i lva, celkem asi 40 druhů zvířat ve velkých výbězích. Vstupné: dospělí 8 Zł, děti 5 Zł. www.zoofarma.pl

Filip (2. tř.): „Tam to znám. Chodím tam chytat ryby, ale jak se to jmenuje, nevím...“

Bára (2. tř.): „Rozkoš.“

Bára to vždy evidentně zachrání – zřejmě premiantka třídy.

Opouštíme okolí České Skalice a vracíme se do města, kam děti chodí do školy a má otázka zněla:

„Která řeka protéká Hronovem?“

Vojtík (2. tř.): „Labe“.

„Labe? No tedy, to jsou věci.“

Takže se jim nakonec daří mě překvapovat.

Napravuje to opět Barunka, která správně odpovídá, že Metuje.

Na otázku: „Jaký slavný spisovatel se u nás v Hronově narodil?“ se ozvalo hlasité zvolání všech: „Alois Jirásek.“ No musím říci, že naše slavné osobnosti mají dobře zmapované.

A samozřejmě jsem si neodpustila poslední a tradiční otázku: „Kde se nachází Kladské pomezí?“

Nikolka: „To vážně nevím...“

Vojtík: „Všude okolo nás.“

Což je vlastně pravda. Kladské pomezí je bezprostředně všude okolo nás, samozřejmě se svými hranicemi, a já přeji všem malým školákům, kteří mi trpělivě odpovídali, ať je jim tady u nás dobře.

Text a Foto: Lenka Lembejová

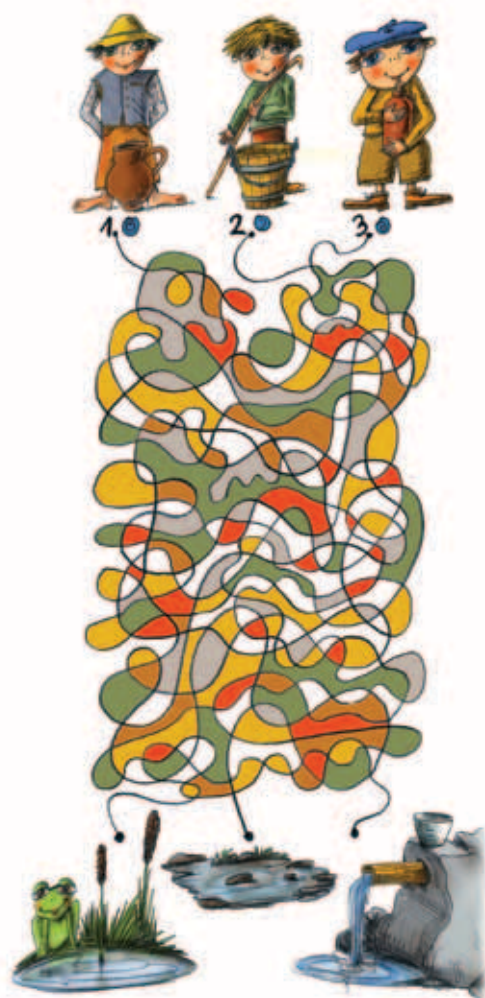


NAJDI 10 ROZDÍLŮ:

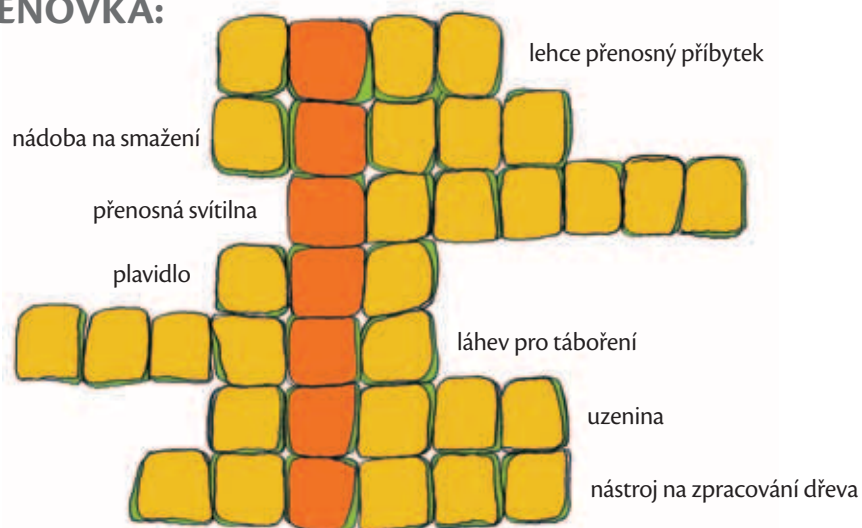


ROZMOTÁVAČKA:

Který z chlapců najde pramen pitné vody?



HŘEBENOVKA:



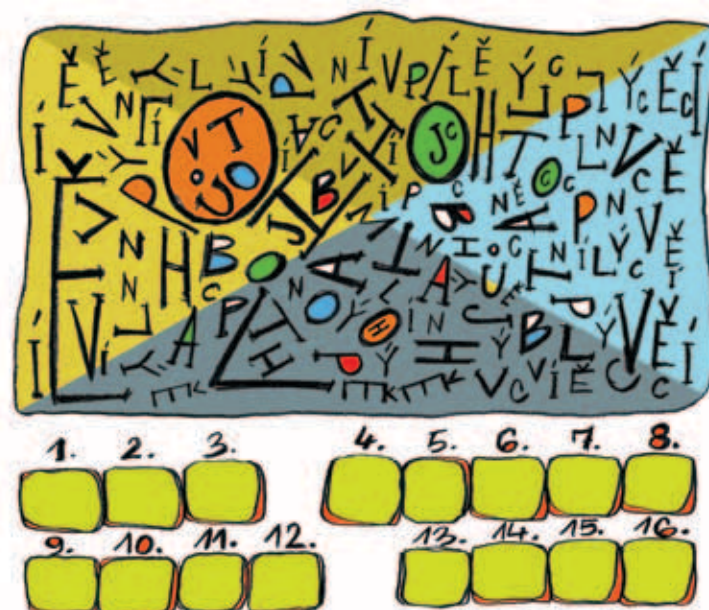
RÉBUS:



Kdo si hraje, nezlobí ...

RÉBUS:

Počet písmen na obrázku určuje číslo písmena ve slovu.



STOPY ZVĚŘE:

Přiřaď ke každému zvířeti správnou stopu.



Výběr kulturních, společenských a sportovních akcí v Kladském pomezí

Květen

Do 17. 6. 2012
Tady je krásně
Teplice n. Met., informační centrum.
Fotografická výstava s motivy Teplických skal.
www.teplikeskaly.com

1. 5. – 30. 9. 2012
Z truhly našich babiček
Nové Město n. Met., městské muzeum.
Výstava exponátů muzea a soukromých sbírek s programem pro děti a mládež.
t.: +420 491 472 119, www.muzeum-nmmn.cz

1. – 6. 5. 2012
Náchodská Prima sezóna
Náchod. Festival studentské tvořivosti věnovaný Josefu Škvoreckému.
www.primasezona.cz

3. 5. 2012
Novoměstská zahrádka
Nové Město n. Met., Kino 70. Vše pro váš dům, chatu a zahradu, tradiční prodejní výstava.
t.: +420 491 470 358, www.mestskyklub.cz

4. – 6. 5. 2012
Rybářské závody
Červený Kostelec, Brodský. Tradiční závody dvojčlenných družstev v 48 hodinovém nonstop lovu ryb na udice.
www.campbrodsky.cz

5. 5. 2012 (7:00 – 10:00)
Šmajd Novoměstskem
Nové Město n. Met., sokolovna.
Trasa pěši: 10, 25 a 35 km, trasa cyklo: 40 a 60 km.
t.: +420 602 430 714, www.kct-novemestonm.wz.cz

5. 5. 2012 (7:00)
Babička 2012 – Pochod krajem Boženy Němcové
Velké Svatoňovice, hřiště TJ Sokol.
Trasa pěši: 5, 25, a 50 km, trasa cyklo: 25, 50 a 70 km.
t.: +420 776 012 531, lspetlova@seznam.cz

6. 5. 2012
Slavnostní zahájení promenádních koncertů 2012
Červený Kostelec. Letní cyklus promenádních koncertů, vždy v neděli.
www.cervenokostelecko.cz

6. 5. 2012
Semifinále skupin a sóloformací v mažoretkovém sportu
Hronov, Wikov aréna.
t.: +420 491 483 438, skop@dominohronov.cz

7. 5. 2012
Náchodské Májování
Náchod. Kulturní program s prodejními stánky + ohňostroj a lampiónový průvod městem.
www.mestonachod.cz

8. 5. 2012 (8:00 – 10:00)
Poříčské toulky
Velké Poříčí, hasičská zbrojnice.
Trasa pěši: 8, 15, a 22 km, trasa cyklo: 20, 40 a 60 km.
t.: +420 608 714 999, www.velkeporici.cz

11. – 13. 5. 2012
Geobrodway 2012
Červený Kostelec. Víkendové setkání příznivců geocachingu, promítání geofilmů.
www.campbrodsky.cz

12. 5. 2012 (10:00)
Májový jarmark
Teplice n. Met. Jarmark s ukázkou řemesel, koncerty kapel a stánkovým prodejem.
www.teplicenadmetuji.cz

12. 5. 2012
Pochod Václavice – Havlovice
Václavice, nádraží ČD.
Trasa pěši: 20 a 30 km, trasa cyklo: 30, 45 a 55 km.
t.: +420 776 112 750, www.modrastrelka.duha.cz

12. 5. 2012
MČR v mažoretkovém sportu – semifinále skupin a sóloformací
Jaroměř, sportovní areál ASVAJ, v případě nepříznivého počasí zimní stadion.
t.: +420 491 813 795, +420 777 298 189

18. – 19. 5. 2012
Cyklo Glacensis
Náchod. V pátek trasa cyklo: 70 – 100 km, v sobotu start 8:00 před MěÚ Náchod, Masarykovo náměstí, cíl v Polsku.
t.: +420 607 933 811, j.koliska@tiscali.cz

19. 5. 2012 (7:00 – 9:00)
Polický vandr
Police n. Met., fotbalové hřiště TJ Spartak.
37. ročník turistického pochodu s trasami 15 a 25 km, trasa každoročně obměňována.
t.: +420 606 631 470, scholz.petr@tiscali.cz

19. 5. 2012
Česko – polský půlmaraton
Kudowa Zdrój, lázeňský park. Závodí se podle platných pravidel atletiky. Závod probíhá za plného silničního provozu. Každý startuje na vlastní nebezpečí.
t.: +420 604 245 156, KymrMiroslav@seznam.cz

19. 5. 2012
Pevnostfest 2012
Josefov, autopark (Ravelin 13).
Hudebně pivní festival. Vystoupí kapely Chinaski, Olympic, Sto zvířat, Komunál a další.
t.: +420 491 812 806, www.pevnostfest.cz

19. 5. 2012
Den s Primátorem
Náchod, pivovar. Slavnosti piva s bohatým doprovodným programem.
www.primator.cz

24. 5. 2012 (19:00)
Dámská šatna
Broumov, městské divadlo. Divadelní představení divadla Drak z Hradce Králové.
www.broumov-mesto.cz

24. 5. 2012
Hronovský skřivánek
Hronov, Sál Josefa Čapka. 19. setkání pěveckých sborů mateřských škol náchodského regionu.
t.: +420 491 483 314, kis@mestohronov.cz, www.mestohronov.cz

25. – 27. 5. 2012
Tradiční velký Motosraz
Červený Kostelec. Setkání příznivců jedné stopy, spanilá jízda městem, kulturní program.
www.vecnajizda.cz

25. – 27. 5. 2012 (10:00 – 16:00)
Květiny a čokoláda
Česká Skalice, zámek Ratibořice. Zajímavosti spjaté s historií výroby a konzumace čokolády.
www.zamek-ratiborice.cz

26. 5. 2012
Bylo nás pět
Hronov, Jiráskovo divadlo. Divadelní adaptace Poláčkova humorného románu.
t.: 420 737 608 373, www.mestohronov.cz

26. 5. 2012 (15:00)
Teplická rocková noc
Teplice n. Met. Festival rockových a metalových kapel.
t.: + 420 724 950 155, cerveny.zbynek@tiscali.cz, www.teplickarockovanoc.wz.cz

26. 5. 2012
Galavečer k výročí
Červený Kostelec. Slavnostní zábavní večer k výročí města v režii červenokosteleckých ochotníků.
www.cervenokostelecko.cz

26. 5. 2012
Hlavní oslavy 150. výročí úmrtí Boženy Němcové
Česká Skalice. Promenádní koncert, vystoupení folklorního souboru Barunka, koncert.
www.ceskaskalice.cz

26. 5. 2012 (9:00)
Okruh Boženy Němcové
Studnice, sokolovna.
Trasa cyklo: 35 km.
t.: +420 607 990 627, www.volny.cz/kctnachod.cz

26. – 27. 5. 2012
Koletova Rtyně 2012
Rtyně v Podkrkonoší.
48. festival dechových orchestrů.
t.: +420 602 619 663, kultura@mestortyne.cz

26. 5. 2012
Den řemesel
Police n. Met., benediktinský klášter. Smyslem této akce je ukázat veřejnosti různá zajímavá, dnes už málo vídaná řemesla a nabídnout návštěvníkům i možnost vyzkoušet si některé činnosti vlastníma rukama.
t.: +420 723 465 971

Červen

červen 2012
8. Hronovské hádě
Hronov. Divadelní přehlídka nejmenších herců.
t.: +420 491 483 314, kis@mestohronov.cz, www.mestohronov.cz

1.– 3. 6. 2012
Festival cyklistiky
Úpice.
www.upice.cz

2. 6. 2012 (6:00 – 10:00)
Krvavě Čepelka – Krajem bratří Čapků
Malé Svatoňovice, náměstí K. Čapka.
Trasa pěši: 5, 15, 30 a 50 km, trasa cyklo: 20, 40 a 60 km.
t.: +420 721 322 561, stanislav.novotny@rtynet.net

2. 6. 2012
Pohádkový šmajd se Stopou
Nové Město n. Met., sokolovna. Trasa pěši: 5 km.
t.: +420 723 270 643, www.rezek.unas.cz

2. 6. 2012
Chvalečská noc
Chvaleč, koupaliště.
Minifestival rockové a punkové hudby.
t.: +420 731 109 074

2. – 3. 6. 2012
150. výročí založení TJ Sokol Jaroměř
Jaroměř.
www.tjsokoljaromer.webnode.cz

3. 6. 2012
Specialized Sudety Tour
Teplice n. Met. 8. ročník veřejného závodu silničních kol (trať 170 a 95 km).
t.: + 420 491 581 042, redpoint@seznam.cz, www.redpointteam.cz

7. – 10. 6. 2012 (9:00 – 16:00)
Za Babičkou Boženy Němcové do Ratibořic
Česká Skalice, Babiččino údolí.
Tradiční setkání s oživlými postavami.
www.zamek-ratiborice.cz

9. 6. 2012 (6:00 – 10:00)
Barunka
Česká Skalice, sokolovna.
Trasa pěši: 16, 25, 35 a 50 km, trasa cyklo: 22, 45 a 80 km.
t.: +420 728 442 657

9. 6. 2012
Setkání v trávě
Jaroměř, Masarykovy sady. 11. ročník tradičního „loučení se sezónou“. Odpolední program pro nejmenší diváky vystřídá večerní hudební program.
t.: +420 491 812 806, www.divadlojaromer.cz

9. 6. 2012
Výstava historických vozidel
Náchod, areál zámku.
www.zamek-nachod.cz

9. – 16. 6. 2012
Novoměstský hrnec smíchu
Nové Město n. Met., Kino 70.
Soutěžní přehlídka filmové komedie.
t.: +420 491 470 358, www.mestskyklub.cz

15. 6. 2012
Dvořákův festival
Police n. Met., Kostel Nanebevzetí Panny Marie.
Koncert mezinárodně uznávaného houslisty Václava Hudečka.
t.: + 420 491 421 501, www.policko.cz

15. – 17. 6. 2012
Czech Death Fest 2012
Červený Kostelec.
Mezinárodní metalový festival.
www.czechdeathfest.cz

15. – 17. 6. 2012
Beach volleybal
Hronov, náměstí. Volejbalové dny s doprovodným programem pro všechny.
t.: +420 736 629 643; www.mestohronov.cz

16. 6. 2012
Úpění na Úpě 2012
Havlovice, Babiččino údolí.
Zábavný sjezd Úpy na čemkoliv.
www.upeni.cz

16. 6. 2012
Cestou Jakuba Haliny
Červený Kostelec, sokolovna.
Trasa pěši 15, 26, 35 a 56 km, trasa cyklo: 60 a 100 km.
t.: +420 491 614 224, www.kct.cervenokostelecko.cz

16. 6. 2012
Putování Broumovskem
Broumov, fotbalové hřiště.
Trasa pěši: 15, 20, 28, 35 a 40 km, trasa cyklo: 30 a 60 km.
t.: +420 737 801 371, www.kctbroumov.unas.cz

16. 6. 2012
Rockový festival
Radvanice, v areálu Kateřina I.
t.: +420 739 993 330

16. 6. 2012
Sraz veteránů
Havlovice, sportovní areál. Výstava aut a motocyklů.
t.: +420 777 608 908

22. 6. 2012
Dáma na balkoně
Hronov, Jiráskovo divadlo.
Autorská komedie Bolka Polívky o lásce a životě, ale spíš o jeho temných stránkách a spodních tónech.
t.: +420 777 642 009, www.nachodskyswing.cz

22. 6. 2012 (18:00)
Svatojánská noc
Nové Město n. Met., městské muzeum.
Noční prohlídky muzejního sklepení s programem.
t.: +420 491 472 119, www.muzeum-nmmn.cz

23. 6. 2012 (8:30 – 10:00)
Po stopách loupežníka Lotranda
Malé Svatoňovice, náměstí. Trasa pěši: 8 km.
t.: +420 604 538 694, www.jestrebibouda.cz

23. 6. 2012 (6:00 – 10:45)
Po stopách bojů z války 1866
Starkoč, nádraží ČD.
Trasa pěši: 9, 15, 25 a 50 km, trasa cyklo: 33 a 66 km.
t.: +420 775 945 866, rufer.nachod@tiscali.cz

23. 6. 2012
Den plný kouzel
Jaroměř, areál koupaliště Na Úpě.
t.: +420 777 740 084, www.magickaloze.org

23. – 24. 6. 2012
Dřevíčská lávka, Den dětí
Velký Dřevíč, koupaliště. Víkend plný hudby, zábavy, her a soutěží pro malé i velké.
lávka@velkydrevic.cz, www.velkydrevic.cz/lavka

23. – 24. 6. 2012
Plážový víkend
Náchod, náměstí. Hřiště na fotbal, volejbal + mezinárodní sraz šlapacích Moskvíčů.
www.mestonachod.cz

30. 6. 2012
Pouť
Broumov, náměstí. Vystoupení kapel, zábava, kulturní program pro děti a dospělé.
www.broumov-mesto.cz

30. 6. 2012
Kostelecká struna 2012
Červený Kostelec, přírodní areál před Divadlem J. K. Tyla. Večer s country muzikou.
www.cervenokostelecko.cz

30. 6. 2012 (8:30)
Pochod tunelářů
Malé Svatoňovice, nádraží ČD. Trasa pěši: 14 km.
t.: +420 723 740 985
www.bohuslavaci.eu



Ožívající historie na Policku

„Dějiny jsou svědky časů, světlem pravdy, živou pamětí, učitelkou života a poslem minulosti.“
 Marcus Tullius Cicero. Tímto citátem se řídí dva spolky působící na Policku, kterým je věnován následující článek. Díky členům těchto spolků si můžeme všichni čas od času zavzpomínat na doby minulé, které si nikdo z nás už nemůže pamatovat. Tito nadšenci sbírají střípky historie a připomínají nám, jak důležité a krásné může být občas se vydat proti proudu času.

Ostroštrelecká garda spolku vojenských vysloužilců Václava hraběte Radeckého v Polici nad Metují

Pod tímto dlouhým názvem se ukrývá spolek 24 členů, třech kadetů a jednoho čestného člena v krásných zelených uniformách a s kloboukem s černým kohoutím peřím na hlavě. Jejich uniforma volně navazuje na styl uniformy z roku 1869. V tomto roce byl totiž založen Spolek vojenských vysloužilců Radecký, na jehož činnost v roce 1992 navázal spolek současný.

Důvody k založení Spolku vojenských vysloužilců Radecký v roce 1869 měly silný sociální aspekt. Veteráni prusko – rakouské války se často vraceli domů zranění či zmrzačení a mnoho z nich po návratu zjistilo, že na ně doma nikdo nečeká. Začali tedy zakládat spolky vojenských vysloužilců. Stýkali se, navzájem si pomáhali ať už v těžkostech života, nebo i po něm. Pokud někdo z nich zemřel a neměl příbuzné, ostatní členové spolku mu zařídili pohřeb. Nepomáhali však pouze sobě navzájem, ale i ostatním lidem. Mohli bychom tyto spolky nazývat také „městskou armádou“. Bývali povolováni k hlídání různých objektů. Například při požáru, poté co hasiči zdolali oheň, nastoupili veteráni. Jako bývalí vojáci byli všichni ozbrojeni a tak zabránili rabování.



Ostroštrelecká garda Polická

Ozbrojeni jsou i současní ostroštelci. Vybaveni jsou funkčními „ládovačkami“ a plní tedy funkci městské armády. O tento druh služby jsou však žádáni jen velmi zřídka – například hlídali cennou výstavu, která byla zapůjčena místnímu muzeu. Ovšem v ostatních činnostech nezahálejí! Vidět je můžete například při různých rekonstrukcích bitev, oslavách výročí založení hasičů, svěcení praporu, svěcení zvonu, a úspěšně se také účastní střeleckých závodů. Již pět let společně s městem Policí nad Metují pořádají Ostroštrelecto – městský ples, který je přehlídkou uniform vojenských spolků ze širokého okolí.

V letošním roce slaví Ostroštrelecká garda Polická, jak zní zkrácený název, 20. výročí založení. A oslavu chystají opravdu velkolepou. 18. srpna 2012 se bude konat celorepublikové setkání ostroštrelecký gard a ostatních vojenských spolků, na které všechny srdečně zvou (www.1866.cz).

Klub historických vozidel Metuje

Klub těchto nadšenců je nejčastěji nazýván zkratkou – KHV Metuje. Psal se rok 1997 a parta přibližně 35 lidí se stejným koníčkem se začala scházet v Petrovích v hospodě. Podle slov předsedy spolku pana Jiřího Bernarda



historická vozidla na pouti

je základní myšlenkou vrátit kulturní dopravní historii zpět na silnice. S touto myšlenkou se ztotožňuje více jak 200 lidí, kteří jsou v současné době členy KHV Metuje.

Aby mohlo být vozidlo nazýváno veteránem, musí být staré minimálně 30 let. Poté je zrenovovaným vozidlům udělena zvláštní registrační značka a mohou se vrátit zpět do provozu. Takovýchto vozidel má KHV Metuje ve svém vozovém parku účtyhodných 130 kusů. Nejstarším z nich je veterán z roku 1919, který pochází z USA.

Naštěstí se členové KHV rozhodli, že by byla škoda schovávat svoje historická vozidla doma na dvorcích a v garážích. Pořádají proto různé výstavy a vyjíždky. Mezi pravidelné akce patří jarní a podzimní Spanilá jízda. Tato vyjíždka se účastní přibližně 90 až 100 vozidel. V dopoledních hodinách mají sraz na Masarykově náměstí v Polici nad Metují. Termíny pro rok 2012 jsou 5. května – jarní spanilá jízda, a 29. září – podzimní spanilá jízda.

Zajímavou akcí je již tradiční výstava historických vozidel, která se koná vždy o „Kvičerovské“ pouti v Bezděkových sadech v Polici nad Metují. Zde je k vidění až 350 vozidel různých značek, jako například: Škoda, Tatra, Praga Aero, Wikov, MG, Jawa... Tato výstava se může pochlubit i zahraniční účastí! Svá vozidla zde vystavovali i sběratelé ze sousedního Polska. V průběhu akce se hodnotí nejlepší a nejstarší exponáty. Výherci jsou odměněni hodnotnou cenou od sponzorů.

Polická pouť však není jedinou příležitostí, kde můžete vidět tolik historických vozidel pohromadě. KHV Metuje vystavuje také na náhodském zámku, v Havlovicích nebo na Vysokově (www.khv-metuje.cz).

Text: Martina Golová,
 Foto: Oldřich Jenka a archiv KHV Metuje

Železniční muzeum Výtopna Jaroměř

Historie železnice v Královéhradeckém kraji je hodně letitá. Již na podzim roku 1857 začaly jezdit vlaky s vagónky tažené parními lokomotivami z Pardubic do Hradce Králové do tehdejšího Josefova (dnes Jaroměře). Železnice pokračovala od roku 1859 do Liberce a z Josefova byla postavena odbočka k uhelným dolům v Malých Svatoňovicích. V Jaroměři byla postavena pro údržbu lokomotiv a vozů výtopna.

Ta se do dnešní doby bohužel nezachovala, ale v letech 1898 – 1900 byla postavena nová větší výtopna i s točnou. Tato měla již štěstí v tom, že se dochovala do dnešní doby a má i odpovídající využití. Poslední parní lokomotivy zde byly v pravidelném provozu ještě v roce 1981. Pro své aktivity tu v roce 1990 našli zázemí členové občanského sdružení Společnost železniční výtopna Jaroměř. Od roku 1994 je v objektu otevřena s podporou města Jaroměře expozice železničního muzea. Seznamu je návštěvníky s obdobím, kdy železnici vládla pára.

S pomocí partnerů muzea – Železničním muzeem NTM, jsou zde vystaveny lokomotivy 404.003 z ozubnicové železnice Tanvald – Kořenov, či velký čtyřkolák 434.0170 se sdruženým parním strojem. Mezi unikáty evropského formátu patří parní lokomotiva Kafemlejnec 310.006 z roku 1879. V nejbližší době snad dojde k dokončení opravy parní lokomotivy z roku 1873. Tato lokomotiva byla v době svého vzniku pojmenována po významném purkmistrovi města Vídeň – Conrad Vorlauf. Expozice je doplněna o železniční osobní a nákladní vozy, a další realie ze světa železnice. Pro děti je k dispozici modelové kolejiště. Železniční muzeum je otevřeno od května do konce září. Pro objednané skupiny je přístupné celý rok.

Muzejní vlaky

Oblíbeným cílem turistů jsou jízdy tzv. muzejních vlaků. Naším cílem je opravovat lokomotivy a vozy tak, aby byly plně provozuschopné a mohly dělat radost malým i velkým cestovatelům. Proto se můžete vždy první sobotu v měsíci svězt vlakem, v jehož čele je kouřící

a pískající parní lokomotiva. Pro větší pohodlí cestujících je ve vlaku zařazen vůz s prodejem drobného občerstvení a suvenýrů. Ve služebním voze přepravujeme kočárky a kola. V současné době jsou muzejní vlaky provozovány s parní lokomotivou Velký Bejček 423.0145, která byla také v Jaroměři opravena. Mašinka byla vyrobena v roce 1937 v Praze a je to tedy věru již babička. Takže věřme, že nám v provozu ještě nějakou dobu pomůže.

Aby mohla lokomotiva na trať, je třeba ji vzorně udržovat, a než vyjede, musí se 12 hodin roztápnout. Za celý den najezdí přibližně 160 km, spálí 2 tuny černého uhlí a spotřebuje cca 20 kubiků vody. Budeme rádi, pokud oceníte naše úsilí a přijedete se svězt.

Nové exponáty železničního muzea

V roce 2011 byly do železničního muzea v Jaroměři přepraveny pozůstatky rychlíkových lokomotiv ČSD z roku 1923. Lokomotivy měly označení 365.0 a dosahovaly rychlosti 90 km/hod. Za jeden den ujely například trasu z Prahy do Bratislavy a zpět. Na začátku roku 2012

věnovalo město Jaroměř naší expozici unikátní parní stroj z čerpací stanice vody, která byla u soutoku řek Metuje a Labe. Věříme, že se pro parní stroj najde dost prostoru, aby mohl být vystaven a představen veřejnosti. Těšíme se na vaši návštěvu.

Text: Bohuslav Škoda
 Foto: archiv Společnosti železniční výtopny Jaroměř



nový exponát muzea



lokomotiva „Velký bejček“

Jízdní řády muzejních vlaků pro rok 2012															
Jaroměř-Hradec Králové hl.n.-Pardubice hl.n.								Hradec Králové hl.n.-Jaroměř-Náchod-Police n.M.							
jede 5.V., 7.VII., 18.VIII a 6.X. 2012								jede 2.VI., 21.VII., 4.VIII a 1.IX. 2012							
číslo	čas	odj.	stanice	př.	čas	čas	stanice	číslo	čas	odj.	stanice	př.	čas	čas	stanice
7 48	14 35	odj.	Jaroměř	př.	11 58	18 37			12 11	14 58	odj.	Police n.M.	př.	11 46	14 39
7 59	14 49		Smiřice		11 48	18 27			12 17	15 04		Hronov zast.		11 41	14 34
8 10	15 00	př.	Předměřice n.L.	odj.	11 37	18 14			12 22	15 16		Hronov	odj.	11 37	14 30
8 16	15 06		Hr.Králové hl.n.		11 30	17 56			12 25	15 19		Velké Poříčí		11 33	14 26
8 42	15 09	odj.	Hr.Králové hl.n.	př.	11 15	17 46			12 35	15 29	odj.	Náchod	př.	11 22	14 15
8 55	15 20		Opatovice n.L.		11 07	17 38				15 40	odj.	Náchod		11 20	
9 02	15 27		Čeperka		10 54	17 24				15 56		Václavice		11 12	
9 15	15 54		Stěblova		10 48	17 18				16 11		Starkoč	odj.	11 02	
9 29	16 04	př.	Pce-Rosice n.L.	odj.	10 33	16 55				16 45		Česká Skalice		10 49	
9 32		př.	Pardubice hl.n	odj.	10 09					17 04	př.	Jaroměř	odj.	10 28	
									7 48		odj.	Jaroměř	př.	9 21	18 37
									7 59			Smiřice		9 11	18 27
									8 10			Předměřice n.L.	odj.	8 59	18 14
									8 16		př.	Hr.Králové hl.n.		8 51	17 56
- ve vlaku je zařazen vůz pro přepravu kol a kočárků															
PRODEJ JÍZDENEK POUZE VE VLAHU.				SALE OF TICKETS ONLY IN TRAIN.				FAHRKARTEN VERKAUF IM ZUG.				BILETY DO NABYCIA TYLKO W POCIAGU.			
Ve vlaku platí pouze uvedené jízdné. Jízdenky, slevy a jízdní výhody jiných dopravců se neuznávají.				In the train fare is only mentioned. Tickets, discounts, travel benefits and other carriers are not accepted.				Die Bahnfahrt ist nur erwähnt. Die Fahrkarte, Rabatte, Reise-Leistungen und andere Träger werden nicht akzeptiert.				W pociagu obowiązuja tylko określone opłaty za przejazd. Bilety, zniżki oraz promocje innych przewoźników nie będą akceptowane.			

Společnost železniční výtopna Jaroměř, o.s., Nádražní 227, 551 01 Jaroměř

t.: +420 731 489 411, jaromer@spolecnost-zeleznici.cz

www.spolecnost-zeleznici.cz



Muzeum papírových modelů

NOVINKA

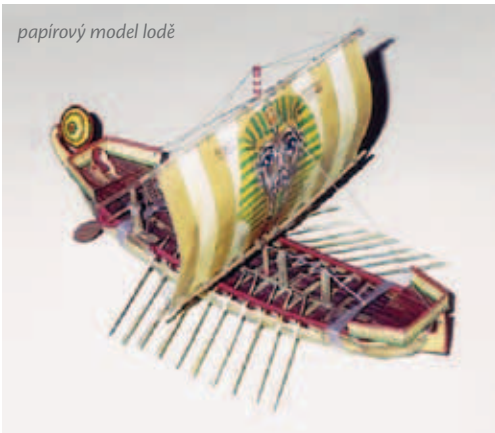
Víte, které je hlavní město papírových modelů?

Ne? Přece Police nad Metují!

Dne 29. dubna 2012 bylo ve zrekonstruovaných prostorách bývalé jídelny středního odborného zemědělského učiliště kousek od náměstí slavnostně otevřeno ojedinělé a v České republice dosud neexistující muzeum papírových modelů, které sídlí ve stejné budově jako muzeum Merkur. Organizačně spadá pod Centrum kultury a vzdělávání Pellyho domy, zřizovatelem je město Police nad Metují.

Cesta k otevření muzea nebyla jednoduchá, nicméně faktem zůstává, že se na jeho vzniku podílela neuvěřitelná spousta lidí od „myšlenkových otců“ p. Ladislava Badalce a p. Jaroslava Škopa, až po nadšence, kteří jezdili pomáhat s rekonstrukcí výše zmíněných prostor, a vášnivé modeláře či sběratele, kteří do muzea zapůjčili své mnohdy velmi vzácné exponáty.

Na co se tedy můžete těšit? Čeká vás unikátní přehlídka precizní práce výtvarníků i modelářů několika generací, která zahrnuje přes 300 papírových modelů předních autorů z České republiky, Polska i Slovenska. Jedná se o modely z oblasti architektury (kostely, hrady, chalupy), strojní, stavební, vojenské, letecké i kosmické techniky (bagry, letadla, automobily, rakety, lodě, ponorky, zbraně, tanky) či modely z oblasti sci-fi a fantasy (roboti, postavy z filmů). Muzejní sbírky zahrnují také mořské pobřeží s majáky a přístavy.



papírový model tanku



Chybět samozřejmě nesmí kolejiště s vláčky (včetně modelu polického nádraží). Součástí muzea je i nástěnná prezentace o vzniku a vývoji papírového modelářství. Do budoucna zvažujeme projekci filmů a prezentace promítaných fotografií s modelářskou „papíráckou“ tematikou. Kromě klasických prohlídek se můžete zapojit i do bohatého interaktivního programu, který je určen pro školy, rodiče s dětmi, zapálené modeláře, i vás zvídavé návštěvníky, kteří si chcete vyzkoušet (nejenom) svoji šikovnost.

Muzeum je otevřeno denně vždy od 9 do 17 hodin. Po předchozí domluvě je možná návštěva i mimo uvedenou otevírací dobu. Aktuální informace naleznete na webových stránkách: www.MPMPM.cz, dotazy na emailové adrese: info@MPMPM.cz nebo na tel. čísle: +420 723 465 971.

Na závěr svého článku ráda cituji p. Josefa Kropáčka, produkčního České televize a velkého sběratele modelů: „Ve známém světě neexistuje žádné takovéto muzeum. Jde o první vlašťovku a proto, ať muzeum papírových modelů bude jakkoliv uspořádané, už navždy bude první na světě...“

Budeme se těšit na Vaši návštěvu.

Text: Lenka Slavíková, Josef Hejnyš,
Foto: archiv Branka



Police nad Metují – radnice

MUZEJA A GALERIE

MUZEUM BROUMOVSKA, Broumov

Je zde umístěn vynikající soubor uměleckých předmětů gotiky, renesance a baroka s ukázkami zbraní, betlémů, střeleckých terčů, broumovského selského kroje, lidové a měšťanské kultury 19. století apod.
V. – IX. út–ne 8 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 522 185
www.muzeum.broumovsko.cz

MĚSTSKÁ VÝSTAVNÍ SÍŇ, Červený Kostelec

Tematické výstavy a stálé expozice.
t.: +420 491 465 919
mksck@mksck.cz

DOMEK BOŽENY NĚMCOVÉ, Červený Kostelec

Expozice připomínající krátký pobyt spisovatelky v Červeném Kostelci a obrazová minigalerie malíře G. Vacka.
V. – IX. út–ne 8 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 465 919
www.cervenokostecko.cz

MUZEUM BOŽENY NĚMCOVÉ + BARUNČINA ŠKOLA, Česká Skalice

Expozice o životě a díle Boženy Němcové, expozice věnovaná dějinám České Skalice a prusko – rakouské válce z roku 1866.
V. – VI. út–ne 8 – 17, VII. – VIII. po–ne 9 – 17
IX. út–ne 9 – 16, X. – IV. jen muzeum po–pá 8 – 15
t.: +420 491 451 285
www.muzeumbn.cz

UPM - MUZEUM TEXTILU, Česká Skalice

Historie a vývoj rukodělní i průmyslové textilní výroby, tradice bavlnářství a historie textilních tiskáren ve východních Čechách.
V. – VI. út–ne 8–17, VII. – VIII. po–ne 9 – 17
IX. út–ne 9 – 16, X. – IV. po–pá 8 – 15
t.: +420 491 452 933
www.upm.cz

GALERIE LUXFER, Česká Skalice

Konání krátkodobých výstav.
t.: +420 734 207 452
www.galerieluxfer.cz

MUZEUM ALOISE JIRÁSKA, Hronov

Založeno v r. 1908, expozice připomíná významné hronovské rodáky a jejich tvorbu a historii místního ochotnického divadla.
V. – IX. út–ne 9 – 12, 13 – 17, X. so–ne 9 – 12, 13 – 16:30
t.: +420 491 423 248

MĚSTSKÉ MUZEUM – WENKEŮV DŮM, Jaroměř

Bývalý obchodní dům byl postaven v letech 1910 – 1911 podle projektu J. Gočára. Stálá expozice J. Šímy, O. Španiela a J. Wagnera.
IV. – XII. út–pá 9 – 17, so, ne, svátky 13 – 17
t.: +420 608 976 498, www.muzeumjaromer.cz

ŽELEZNIČNÍ MUZEUM, Jaroměř

Muzeum se nachází ve více než sto let staré výtopně parních lokomotiv. Parní a motorové lokomotivy, železniční nákladní a osobní vozy, množství železničních doplňků a reálií.
V. – VI., IX. so, ne, svátky 9 – 16
VII. – VIII. út–ne, svátky 9 – 16
t.: +420 731 489 411, www.spolecnost-zeleznicni.cz

MUZEUM MAGIE, Jaroměř

Expozice přibližuje historii kouzelnictví od vzniku čarování, magie a kouzel, kočovných kouzelných divadel s doklady, plakáty a rekvizitami. Každou první sobotu v měsíci kouzelnický program, v 15 hod. přítomen terapeut na vakuoterapii. Stálá výstava zahradní keramiky Markéty Škopkové.
IV. – X. so, ne, svátky 9 – 17. Po předchozí domluvě kdykoliv.
t.: +420 491 813 102, +420 731 203 289
www.magickalozho.org

MUZEUM V RADNICI, Jaroměř - Josefův

Muzejní expozice mapuje historický vývoj Jaroměře a Josefova. Unikátní exponáty od pravěku až po 20. století.
IV. – VI., IX. – X. so–ne 10 – 16, VII. – VIII. út–ne 10 – 17
t.: +420 491 815 748, +420 491 812 731, +420 608 976 498
www.muzeumjaromer.cz

1. VOJENSKO–HISTORICKÉ MUZEUM P. FROSTA, Jaroměř - Josefův

Expozice představuje historii rakousko - uherské armády 2. poloviny 19. století, zachycuje události 1. a 2. světové války po současnost.
IV., X. so–ne 9 – 16 (v týdnu na objednání), V., VI., IX. so–ne 9 – 17 (v týdnu na objednání), VII., VIII., út–ne 9 – 17
t.: +420 737 204 625
www.muzeum.hradecko.com

GALERIE PETRA NOVÁKA Z JAROMĚŘE A BASTION IV., Josefův

Galerie plastik místního rodáka, akademického sochaře Petra Nováka. Možnost prohlídky hradebního valu a prachárny, která je jediná dochovaná s vnitřním patrem v Josefově.
Otevřeno: po předchozí domluvě
t.: +420 604 861 663, www.bastion4.cz

MOTOGALERIE V KOUTĚ, Šestajovice

Stálá výstava českých silničních i sportovních motocyklů. Expozice „Panenky a kočárky našich babiček“. IV., V., VI., IX. so, ne, svátky 10 – 18 VII., VIII., pá, so, ne, pondělí, svátky 10 – 18
t.: +420 774 903 530
www.motogalerievkoute.wz.cz

MUZEUM BRATRŮ ČAPKŮ, Malé Svatoňovice

2 expozice – Karel Čapek a Josef Čapek.
V. – X. út–pá 8 – 12 a 13 – 16, so–ne 8 – 12 a 13 – 17
t.: +420 499 886 259, +420 499 886 341, +420 491 812 731
www.malesvatonovice.cz

MUZEUM HISTORICKÉ HASIČSKÉ TECHNIKY, Malé Svatoňovice

V. – IX. so, ne, svátky 9 – 12, 13 – 16
t.: +420 606 605 524, +420 606 879 589
www.hasici-vs.wz.cz

MĚSTSKÉ MUZEUM, Rtyně v Podkrkonoší

3 expozice – etnografie mapující život obyvatel Rtyně, selské bouře 1775 a hornictví – největší expozice podkrkonošského hornictví v regionu dokumentuje těžbu rud a uhlí v Jestřebích horách od roku 1590 do roku 1990. Dále možnost prohlídky dřevěné zvonice z roku 1592.
V. – X. út–ne 9 – 12, 13 – 16, prohlídka zvonice do 15:30
t.: +420 491 614 218, +420 602 123 990
www.rtyne.cz

ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM, Radeč

Expozice historické zemědělské techniky a řemesel regionu Jestřebích hor.
t.: +420 776 780 414, www.chalupeni.cz

REGIONÁLNÍ MUZEUM NÁCHOD, Náchod

Stálá expozice dějin Náchoda a okolí umístěná v historickém domě postaveném po požáru města v roce 1663.
I. – XII. út–ne 9 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 433 722, <http://rmn.wz.cz>

GALERIE VÝTVARNÉHO UMĚNÍ NÁCHOD, Náchod

Umístěná v areálu zámku v budově bývalé zámecké jízdárny. Galerie nabízí expozici ruského malířství 19. a počátku 20. století a výměnné autorské výstavy.
I. – XII. út–ne 9 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 423 245, www.gvun.cz

EXOTÁRIUM, DDM Děčko, Náchod

Expozice plazů – hadí, ještěrky, želvy, opice.
každou neděli 13 – 16
t.: +420 608 848 133, www.sweb.cz/exotarium

MĚSTSKÉ MUZEUM, Nové Město nad Metují

Barokní lékárna u kláštera Milosrdných bratří, vyřezávaný měšťanský betlém, expozice hodinek PRIM, exponáty z historie města, sál řemesel, přírodovědná expozice.
V. – XI. út–ne 9 – 12:30, 13 – 17
t.: +420 491 472 119, www.novemestonm.cz

MĚSTSKÁ GALERIE ZÁZVORKA, Nové Město nad Metují

V přízemí se nachází lapidárium, v prvním patře stálá expozice novoměstských výtvarníků, v podkroví se střídají výstavy výtvarného umění, vyhlídka z věže.
V. – XI. út–ne 9 – 12:30, 13 – 17
t.: +420 491 470 334, www.novemestonm.cz

MUZEUM STAVEBNICE MERKUR, Police n. Met.

Ocelové město, nejstarší stavebnice z roku 1920, velké kolejiště Merkur o měřítku 1:45 a celá řada exponátů.
IV. – VI. út–ne 9 – 12, 13 – 17, VII. – VIII. po–ne 9 – 17
IX. – XII. út–ne 9 – 12, 13 – 17
t.: +420 491 541 262, www.merkurpolice.cz

MUZEUM MĚSTA, Police nad Metují

Umístěno v prostorách benediktinského kláštera, expozice dějin města.
V. pá, so, ne 9 – 12, 13 – 16,
VI. – IX. út–ne 9 – 12, 13 – 16:30
t.: +420 491 423 248,
<http://rmn.wz.cz/police/police-muzeum.html>

MUZEUM PAPIROVÝCH MODELŮ, Police n. Met.

Stálá expozice modelového světa z papíru je jedinou svého druhu nejen v ČR. Historie papírového modelářství s tvorbou výtvarníků a modelářů minulosti i současnosti.
V. – IX. po–ne 9 – 12, 13 – 17
www.policko.cz

DĚDOV – Teplice nad Metují

Výstava ukázek ze života na malé vsi instalovaná v budově bývalé školy.
t.: +420 736 763 031

MĚSTSKÉ MUZEUM A GALERIE

J. W. MEZEROVÉ, Úpice

Tematické výstavy a stálé expozice: obrazy J. W. Mezerové, rodina Čapkova, národopis, Vízmburk, sbírka zbraní.
I. – V., IX. – XII. út–pá 10 – 12, 13 – 16, sv. a ne 13 – 16
VI. – VIII. út–ne 10 – 12, 13 – 17
t.: +420 499 882 143, +420 603 370 572, www.upice.cz



Zážitková zahrada

Víte, že u vzdělávacího střediska Vila Čerych v České Skalici byla vytvořena tzv. „Zážitková zahrada“? Při její návštěvě budete moci zavítat na řadu míst, která vám přinesou nejen poučení, ale i možnost objevovat kouzlo místní přírody a prožívat nevšední zážitky.

Při chůzi bosýma nohama po nášlapné pocitové stezce z přírodních materiálů budete moci zapojit své smyslové vnímání a prozkoumávat vlastnosti jednotlivých přírodnin. Další stezka, nazvaná Cesta stromů, vás provede po vzácných a zajímavých dřevinách - spatříte zde například jeden z nejstarších druhů stromů na naší planetě - jinan dvoulaločný, a také řadu dalších pozoruhodných exemplářů.

Starý ovocný sad v užitkové části zahrady poukazuje na odkaz a dědictví našich předků, pestrobarevný rododendronový koutek, babiččina zahrádka a zákoutí s kameny nabízejí zajímavý estetický zážitek. Můžete zavítat k bylinným záhonům s řadou léčivých i užitkových bylin, nebo k suché pískovcové zídce – vítanému prvku přírodních zahrad. Zástupci živočišné říše

nalezli svá útočiště také v úkrytové hromadě větví či v korunách stromů, ve kterých jsou instalovány různé druhy ptačích budek. V zahradním jezírku má své zázemí i silně ohrožená ropucha zelená.

Možná vás překvapí návštěva nevšedního místa, kterým je hřbitov odpadků, který ukazuje, jak dlouho se jednotlivé druhy odpadů v přírodě rozkládají. Ukázkou správného kompostování představuje dvoukomorový kompostér umístěný kousek opodál. Při procházení kolem „ozvučených bříz“ se nad vašimi hlavami rozezní zvonkohry z přírodních materiálů, a ve stínu korun se tak můžete nechat unášet libými tóny.

Zahrada se svými architektonickými prvky skýtá malebná zákoutí přímo vybízející k relaxaci. Zároveň je místem poznání, poučení a působení silného genia loci. Přijměte naše pozvání a přijďte objevit kouzlo této nevšední zahrady, která je kulturní památkou a v roce 2010 se stala místem natáčení filmu Odcházení.

Text: Helena Hamanová,

Foto: archiv Centra rozvoje Česká Skalice



Pocitová stezka v zahradě Vily Čerych

Další naučné stezky (NS) v Kladském pomezí

BROUMOVSKO

Proč chodit daleko? ... raději zůstaňte v Královicích

– středně náročná, 14,5 km, 19 zastavení.

NS Lom Rožmitál

– středně náročná, 2 km, 7 zastavení.

ČESKOSKALICKO

City Walk

– středně náročná, 12,1 km, 22 zastavení.

Justynčina stezka

– středně náročná, 7 km, 11 zastavení.

NS Babiččino údolí

– středně náročná, 8 km, 27 zastavení.

NS Česká Skalice – Svinišťany – Josefov 1866

– středně náročná, 32 km, 22 zastavení.

Ovocná stezka

– nenáročná, 4,6 km, 3 zastavení.

Stezka Jakuba Míly

– středně náročná, 7 km, 13 zastavení.

Po stopách erbu zlatého třmene

– středně náročná, 21,4 km, 5 zastavení.

HRONOVSKO

NS Vítejte „U NÁS“

– nenáročná, 8,1 km, 41 zastavení.

JAROMĚŘSKO

Netradiční stezka Jaroměřskem

– nenáročná, 840 m, 3 zastavení.

NS Josefov – Smiřice – Chlum 1866

– středně náročná, 25 km, 15 zastavení.

NÁCHODSKO

NS Běloves po československém opevnění

z let 1936 – 38

– středně náročná, 7,1 km, 15 zastavení.

NS Dobrošov

– středně náročná, 3,7 km, 8 zastavení.

NS Náchod – Vysokov – Václavice 1866

– středně náročná, 16 km, 14 zastavení.

POLICKO

Vlastivědná stezka řídicího učitele Jaroslava Petra

– středně náročná až náročná, 4,7 km, 10 zastavení.

TEPLICKO

NS J. Vavrouška Teplickým skalním městem

– středně náročná, 6 km, 16 zastavení.

NS Skály – Bischofstein

– nenáročná, 800 m, 4 zastavení.

ÚPICKO

Historická naučná stezka

– nenáročná, 6 km, 31 zastavení.

NS Po hornických památkách Jestřebích hor

– středně náročná až náročná, 9,6 km, 5 zastavení.

NS Po stopách hornictví

– středně náročná až náročná, 8,5 km, 9 zastavení.

Poznávací okruh „U nás“

– středně náročná, 24 km, 24 zastavení.

Za krásami lesoparku Dlouhé záhony

– středně náročná, 3 km, 7 zastavení.

Brendy – království permoníků

Jestřebí hory, kterým se kdysi také říkalo Hory Svatoňovské, Petrovické, Rtyňské či Uhelné, německy také Hexensteingeberge či Falkengebirge, a které se dodnes po „čapkovsku“ lidově nazývají Brendy (pro Paseky a jejich okolí), jsou pověstné výskytem černého uhlí.

Historie oblasti Jestřebích hor a rozvoje místních měst, městeček a vesniček tak byla úzce spojena po více jak čtyři století právě s rozvojem dolování uhlí a havířského řemesla. První nález černého uhlí v oblasti Jestřebích hor dokládá trutnovská kronika Simona Hüttela, sepsaná v letech 1578 – 1601. K tomuto historickému objevu došlo 22. června 1590 po průtrži mračen u Markoušovic.

Následně dochází k rozvoji dolování černého uhlí a vzniká celá řada důlních děl, rozvíjí se místní infrastruktura a dochází k rozvoji i dalších navazujících činností v celém širokém regionu. Právě činnosti spojené s dolování černého uhlí a dalších nerostů byly v hluboké minulosti regionu nositelem rozvoje oblasti. Po ukončení těžby černého uhlí v roce 1994 zůstalo v podzemí Jestřebích hor více jak 29.000 překopů (štol a chodeb ražených v kameni), 11.000 chodeb ve slojích a 1561 m jam, což je téměř 41 km přístupných důlních děl. Nikdo však už asi nespočítá kilometry všech ostatních historických šachtic a chodeb, které od samého počátku hornictví vyrazili staří havíři na své cestě za černým zlatem.

Havířina však zanechala v místní lidové kultuře i svůj další historický otisk. Neodmyslitelnou součástí života havířů totiž byly také nejrůznější permonické legendy, a tak lze říci, že Jestřebí hory jsou i rájem nejrůznějších permoníků, důlních duchů a skřítků, prostě je to též království permoníků. Na horách a zvláště pak v jejich nitru se to prý kdysi hemžilo permoníky, kteří společně s vodníky, čerty, ježibabami a jinými strašidly a nadpřirozenými bytostmi byly neodmyslitelnou součástí kultury našich předků. K samotným legendám o „perkajstech“ – jak se permoníkům říkalo podle původního německého pojmenování „Berggeist“ (horský duch) – nejvíce přispívalo samotné důlní prostředí. Havíři se setkávali s nejrůznějšími rachotivými zvuky, tajemně světélkující výdřevou, duněním parních rozvodů a světelnými odlesky od olejových kahanů nebo důlní vody. Podle nejrůznějších pověstí se tak ve tmě třpytila očka přítomných permoníků, ozývaly se kroky skřítků procházejících se po tmavých chodbách a hlídajících bohatství hor.

A tak se můžeme setkat s povídkami, jako je ta o nehoďe ve štolě sv. Eustacha a o hornických perlách. Vypráví o neštěstí při razbě štol a také o tom, jak celé neštěstí mrzelo i místního permoníka, který jinak chlapům škodil, kde jen mohl. Jeho lítost byla tak veliká, že z hornických slz nadělal plno třpytivých perel, které pak místní děti nacházely na mýtině u Eustachovy stoly. Jinde zase narazíte na pověst o permoníku Hejcukovi, který dal na Adamově štolě za vyučenou havíři Brejtrovi, když si v jámě po probdělé noci a po jistě nejednom loku třezalkové kořalky „ustlal na forotě“ (jak se místně říkalo, když si místo práce havíř v jámě ustlal). Někdy se dokonce zjevilo i více permoníků, a tak nám jiná pověst vypráví o tom, jak se permoníci z Kozince poprali s jestřebským

hastrmanem. Kdo ví, co je na všech těchto povídkách a pověstech pravdy, ale co kdyby... Jak již bylo výše uvedeno, po ukončení těžby v roce 1994 zůstalo v celém regionu velké množství odkazů na několik století probíhající důlní činnost. Na tyto odkazy minulé doby narazíme při našich výletech po celých Jestřebích horách. Jednotlivá města jsou navíc hrdá na tuto svou kapitolu historie, a tak jako odkaz na tuto dobu existuje i několik turistických okruhů, které vedou po jednotlivých hornických dílech. V neposlední řadě dochází i k částečné obnově historických artefaktů, ježímž příkladem může být např. otevření zrekonstruovaného vstupního portálu dědičné štolý Kateřina v Malých Svatoňovicích v roce 2011. Procházka po historických odkazech těžby uhlí v oblasti Jestřebích hor se dá velice úspěšně spojit s pohybem v překrásné přírodě a nádhernými výhledy v podhorské krajině.

Téměř celá oblast Jestřebích hor byla národnostně německá a na samé česko-německé jazykové hranici. Z toho také vyplývají mnohé ještě doznívající místopisné názvy. Nejvyšší vrchol hor (Žaltman - 739,5 m n. m.) byl v minulosti také nazýván Hexenstein, ale také někdy Belveder nebo i Výhled. Naopak jménem Žaltman se někdy nazývalo dokonce i celé pohoří, i když původní název je Jestřebí hory (z německého Falgengebirge). Historicky byl Žaltman původně tržištěm (dnes již zaniklým) mezi Petrovicemi a Radvanicemi, kde se konaly trhy hlavně mezi Čechy a Němci. Název Paseka (Brenden) dávali Němci severozápadnímu vrcholu. Pozdější název Paseka pak přešel na nynější osadu, přičemž samotný název vychází z doby, kdy byly lesy vypalovány a vznikaly paseky.

Také hostinec (nynější Jestřebí bouda) se původně jmenoval Na Pasece a teprve pozdější majitel ji přejmenoval na Waldbau – Lesní boudu. Tento název se však po druhé světové válce neujal a místně se tu říkalo „U Řehačky“ s upřesněním „Na Brendách“. Současný název Jestřebí bouda pak pochází od správců – turistů Sparty Úpice, kteří boudu převzali do správy v roce 1963. Jestřebí bouda byla do dnešní podoby přestavěna v letech 1929 – 1930, jak o tom svědčí i nápis na terase u hlavního vchodu. Je ideálním východiskem pro výlety po Jestřebích horách, přičemž slouží i jako turistická ubytovna a o víkendech je zde v provozu bufet.

Z vrcholů Jestřebích hor jsou nádherné výhledy na Krkonoše, Rýchory, Vraní hory, Soví a Javoří hory, Adršpašsko-teplické skály, Broumovské stěny, Úpicko, Hronovsko i Červenokostelecko. Při troše štěstí pak může návštěvník spatřit i Orlické hory, Kralický Sněžník, Zvičinu, Kumburk a Trosky. Svou polohou v centrální části Kladského pomezí jsou Jestřebí hory vhodným místem k výletům z nejrůznějších směrů Kladského pomezí a nabízejí řadu zajímavých alternativ trávení volného času. Přijměte tedy i Vy naše pozvání do letních Jestřebích hor.

Text a Foto: Ing. Roman Kejzlar,

Použitá literatura: „O dolování černého uhlí v oblasti Malých Svatoňovic na Jestřebích horách“, Václav Jirásek



Jestřebí hory

Studánky a prameny v Kladském pomezí

Nalézt při toulkách přírodou pramének čisté vody je pro unaveného a žíznivého poutníka, trmácejícího se krajinou, vždy velkým potěšením. Možnost osvěžit se z malé tůňky, v klidu si posedět, zaposlouchat se do klidného zurčení pramene a načerpat nové síly na další cestu, je nenahraditelná. Malebný kout lesa s krásnou studánkou dokáže v mnohých z nás vyvolat hluboký citový dojem a vykouzlit zážitek, který si pak pamatujeme celý život.

Zdroje vody do přírody vždy patřily. Zpočátku šlo spíše o přirozená napajedla zvíře a teprve s příchodem člověka nastal rozvoj „studánek“. Nejprve to byly lovecké pramenky, posléze především „agrotechnické studánky“ (polní a lesní práce bez studánek by byly v letních parnech velmi trudné), později se připojily i funkce „poutní“ a turistické.

Často jsou studánky a prameny spojovány s místními zázraky, kdy došlo opakovaně k zázračnému uzdravení či vyléčení nemocného. V takovém případě se pak stala studánka vyhledávaným poutním místem a často i v jejím okolí nalezneme řadu předmětů, které zde zanechali uzdravení jako projev díky k síle pramene. Známými místy v našem okolí jsou například Malé Svatoňovice, Rokole, Suchý Důl a mnoho dalších.

V jiném případě byl zase pramen jedinou zárukou kvalitní a čisté vody a umožnil tak život lidem v době epidemii, které byly v historii častým jevem. Takovým pramenem pitné vody je například Skalákova studánka, nacházející se v polesí Maternice v údolí zbečnického potoka u Hronova. V roce 1832 byl pramen užíván právě při epidemii cholery, která udeřila v kraji, a umožnil tak místním lidem přežití v této těžké době. Místní pak na oplátku umístili na okolních stromech a kamenech děkovné kříže a svaté obrázky, které dotváří celkový kolorit místa. Studánka je i vyhledávaným turistickým místem, neboť asi 200 metrů od studánky jsou zajímavé pískovcové skalní útvary ve tvaru bochníků – tzv. Zbečnické chleby. Oblast již spadá do části horského pásma Jestřebí hory, nedaleko se nachází bájný vrch Turov (směr Bystré) a Jírova hora (ve směru Hronov) či místní část Krkavčina (směr Červený Kostelec).

Oblast česko-polského pohraničí na severovýchodě Čech není, co se minerálních pramenů týče, tak známá jako například Karlovarsko, ale i zde nalezneme několik vyvěrajících pramenů s léčivými účinky. Důkazem jsou již mnoho let fungující polské příhraniční lázně Kudowa Zdrój, Polanica Zdrój a Duszniki Zdrój. Také na české straně byly v roce 1818 zřízeny lázně Běloves v Náchodě (činnost ukončena v roce 1996), kde se léčila onemocnění kardiovaskulárního systému či bolestivé stavy pohybového aparátu. V Bělovsi pak byl v roce 2011 znovuoobnoven prameník minerální vody Idy. Prameny minerální vody nalezneme také v Hronově (minerální voda Hronovka a Regnerka).

Naším cílem bylo alespoň částečně zmapovat drobné pramenky a studánky, které mohou potěšit poutníky na cestách krajinou Kladského pomezí. Samostatnou kapitolou jsou pak prameny řek, z nichž na území Kladského pomezí je asi nejznámější řeka Metuje, pramenící v nadmořské výšce 586 metrů v Broumovské vrchovině u Hodkovic, západně od Adršpašských skal. Na horním a středním toku vytváří hluboce zařiznutá údolí a dotváří tak neopakovatelným kouzlem celý okolní ráz krajiny. Každopádně, bez ohledu na skutečnost, zda se jedná o malou studánku či pramen potoka nebo větší řeku, platí, že je nutné dbát ochrany těchto přírodních zdrojů a snažit se, aby naší činností nebyla kvalita a vydatnost těchto zdrojů vody nijak ohrožena. Kvalitní voda je naším cenným bohatstvím, které přispívá k celkové kvalitě místní krajiny a umožňuje zachování všech skvostů Kladského pomezí pro další generace.

Text: Ing. Roman Kejzlar, Foto: archiv Města Náchoda



Dědičná štola Kateřina

O dnu obce Malé Svatoňovice v sobotu 13. srpna 2011 byl slavnostně předán k užívání areál „U Kateřiny“. Vznikl na místě dávno zavaleného důlního díla v těsném sousedství naučné stezky po hornických památkách Jestřebích hor, jen 250 m nad náměstím Karla Čapka.

Zájemci o dějiny uhelného hornictví regionu (ale i turisté stoupající po modře značené cestě na „Brendy“) zde naleznou odpočinkový kout s lavičkami a informační tabulí, vysvětlující geologii Svatoňovicka a uložení slojí „hořlavého kamene“ v linii někdejší dědičné štoly knížecích uhelných dolů náchodského panství. Dědičná štola Kateřina byla založena koncem 30. let 19. století jako „hluboká“ (nejníže položená) či „nová“ štola (k odlišení od těch starších) a stala se součástí dolu Sv. Barbora. Krátce po smrti Kateřiny Vilemíny Zaháňské (1781 - 1839) získala štola jméno náchodské kněžny k uctění její památky. Štola měla mít délku přes 1 km, aby odvodnila doly na Předních Horách a usnadnila dopravu vytěženého uhlí z Malých Svatoňovic. Dosáhla však délky jen cca 250 m.



Krátce se tu dolovalo černé uhlí z dolsko-žďáreckých a petrovických vrstev. Dílo bylo zastaveno koncem 50. let 19. století, když byla pozornost horního úřadu náchodského panství zaměřena na odkoupení vhodněji umístěné štoly pod Kozincem, později dědičné štoly Idy na katastru Rtně v Podkrkonoší. Díky puklinovým pramenům sloužila štola Kateřina jako vodní zdroj pro svatoňovické lázně, „Bergamt“ (horní ředitelství), koksové pece a po roce 1878 i pro briketárnu nad vlakovým nádražím. Dnes je kateřinská důlní voda využívána pro vodotrysky u školy a na svatoňovickém náměstí.

Někoho možná překvapí krátká délka obnoveného díla, ale jít dál do jeho staří nemělo význam – štola zde totiž prochází rozrušenými horninami hronovsko-poříčské tektonické poruchy a je v úseku cca 40 m zavalena. V místech ústí dávného důlního díla byl po vybagrování závalu a zajištění stěn výkopu proti sesutí opraven důlní vodovod, osazeny jímací a ovládací skruže a vybetonována základová deska. Na ní byla štola v délce 5 m vyzděna z pískovcových kvádrů na šířku 110 cm a výšku 198 cm. Klenba portálu byla uzavřena klenákem s hornickým znakem. Vstup do štoly s obnovenou vodárnou byl uzavřen kovanými mřížovými dveřmi. Vnitřek štoly nebude přístupný, ale zájemci o dějiny regionálního hornictví nebudou o nic ožizeni. Hned za mřížovými dveřmi je místní rarita: ocelový důlní vozík na dřevěných kolejničkách. A samozřejmostí je dostatečný rozsah informací na rozměrných informačních tabulích, které se zde nacházejí. Další informace mohou návštěvníci získat i návštěvou naučných stezek „Po hornických památkách Jestřebích hor“ a „Po stopách hornictví“.

Text a Foto: Ing. Roman Kejzlar,

Použitá literatura: Rodným krajem č. 43 s využitím článku Václava Jiráka

ADRŠPACH Studánka Ve Skalách Pramen Dolní Adršpach	<i>GPS lokace</i> N 50°36'26.99" E 16°06'55.08" N 50°36'29.42" E 16°06'59.13"	<i>Místo</i> Dolní Adršpach Dolní Adršpach
---	---	--

BROUMOV Studánka Božanov Pramen Pod Velkou kupou Pramen Jeleního potoka	<i>GPS lokace</i> N 50°31'31.62" E 16°22'48.36" N 50°31'51.59" E 16°18'27.00" N 50°39'10.00" E 16°18'18.00"	<i>Místo</i> Božanov Martínkovice Ruprechtice u Broumova
---	--	---

ČERVENÝ KOSTELEČ Pramen Libuše Studánka Červený Kostelec Studánka Pod Bukovou horou Boušinská studánka Pramen Pod Vychronem Pramen Nad červeným mostem Studánka Malý Haltýř Studánka Třtice	<i>GPS lokace</i> N 50°27'11.15" E 16°03'51.84" N 50°28'14.85" E 16°05'49.28" N 50°26'54.61" E 16°06'23.40" N 50°27'27.36" E 16°03'26.64" N 50°27'07.93" E 16°02'42.00" N 50°26'25.77" E 16°02'44.98" N 50°27'30.96" E 16°03'42.84" N 50°25'36.12" E 16°04'31.80"	<i>Místo</i> Červená Hora Červený Kostelec Olešnice u Č. Kostelce Slatina nad Úpou Slatina nad Úpou Slatina nad Úpou Stolín Třtice nad Olešnicí
--	---	---

ČESKÁ SKALICE Pramen U kapličky Studánka V Bažantnici	<i>GPS lokace</i> N 50°25'03.43" E 16°00'15.21" N 50°24'29.08" E 16°02'41.52"	<i>Místo</i> Lhota pod Hoříčkami Ratibořice
--	---	---

HRONOV Studánka Bystré Pramen Hronovky a Regnerky Studánka U matky Jedle Skalákova studánka Dřevíčská studánka	<i>GPS lokace</i> N 50°31'22.44" E 16°06'59.75" N 50°28'56.99" E 16°10'49.08" N 50°29'06.36" E 16°11'45.60" N 50°29'30.47" E 16°08'41.28" N 50°30'35.01" E 16°11'09.58"	<i>Místo</i> Bystré u Stárkova Hronov Hronov Rokytník Velký Dřevíč
--	--	---

JAROMĚŘ Studánka U jeskyně Narození páně Studánka U svatě Anny Studánka Nová Amerika Pramen Žireč	<i>GPS lokace</i> N 50°23'56.04" E 15°51'01.08" N 50°20'59.64" E 15°54'45.72" N 50°22'39.00" E 15°52'21.72" N 50°24'15.88" E 15°50'56.98"	<i>Místo</i> Hříbojedy Jaroměř Vestec u Jaroměře Žireč Ves
--	---	--

NÁCHOD Pramen Náchod Pramen Idy	<i>GPS lokace</i> N 50°24'51.30" E 16°10'19.28" N 50°25'10.28" E 16°11'24.43"	<i>Místo</i> Náchod Náchod - Běloves
--	---	--

NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ Pramen - Petrův dolíček Jestřebinská studánka Lesníková studánka Studánka sv. Barbory Studánka U sta schodů Pramen Za dubem Studánka Na husím krku	<i>GPS lokace</i> N 50°21'32.40" E 16°10'51.00" N 50°21'33.80" E 16°10'55.70" N 50°20'19.44" E 16°10'37.86" N 50°20'47.04" E 16°10'21.00" N 50°20'39.12" E 16°08'47.04" N 50°20'45.30" E 16°09'47.02" N 50°19'55.92" E 16°09'45.00"	<i>Místo</i> Jestřebí nad Metují Jestřebí nad Metují Nové Město nad Metují Nové Město nad Metují Nové Město nad Metují Nové Město nad Metují Spy
--	--	---

POLICE NAD METUJÍ Studánka Bělý Pramen Haltýře Pramen U Borku Studánka Křemelka Studánka Pod Borem Vrt Julinka Suchodolská léčivá studánka Setonova studánka Studánka Suchý Důl Pramen Samaritánka Studánka U kloubouku Studánka Peregrinka	<i>GPS lokace</i> N 50°30'11.52" E 16°17'41.64" N 50°30'45.00" E 16°13'54.00" N 50°33'28.44" E 16°12'57.24" N 50°33'24.17" E 16°10'59.72" N 50°29'26.88" E 16°16'45.84" N 50°32'11.40" E 16°13'59.88" N 50°32'33.00" E 16°15'20.16" N 50°33'20.16" E 16°16'05.16" N 50°31'26.21" E 16°17'07.61" N 50°33'20.16" E 16°12'18.72" N 50°33'59.76" E 16°12'07.92" N 50°33'54.00" E 16°12'28.44"	<i>Místo</i> Bělý Bězděkov nad Metují Bukovice Česká Metuje - Metujka Machov Police nad Metují Suchý Důl Suchý Důl Suchý Důl Žďár nad Metují Žďár nad Metují Žďár nad Metují
--	---	--

TEPLICE NAD METUJÍ zdroj Dědov Studánka Hejda I Pramen sv. Huberta Pramen u sv. Antonička Stříbrný pramen Bučnický pramen Verněřovická studánka	<i>GPS lokace</i> N 50°33'41.04" E 16°11'13.56" N 50°34'07.10" E 16°12'05.90" N 50°34'35.04" E 16°09'21.96" N 50°35'44.87" E 16°09'54.00" N 50°35'49.91" E 16°08'00.96" N 50°36'15.17" E 16°08'51.02" N 50°37'04.93" E 16°11'26.85"	<i>Místo</i> Dědov Lachov Teplice nad Metují Teplice nad Metují Teplice nad Metují Teplice nad Metují Verněřovice
---	--	--

ÚPICE Studánka Pod Panskou cestou Studánka Zbytka Studánka Tuří Studánka Bohuslavice Studánka Brzice Studánka Janovice Studánka v Janovicích u Trutnova Studánka sv. Jana Studánka Malé Svatoňovice Studna Malé Svatoňovice Studna Markoušovice Studánka Pod Pasekou	<i>GPS lokace</i> N 50°33'03.97" E 15°59'13.92" N 50°17'35.00" E 16°04'11.00" N 50°18'55.00" E 16°03'06.00" N 50°32'55.19" E 15°58'50.82" N 50°26'09.21" E 15°57'21.38" N 50°35'03.59" E 16°06'45.63" N 50°35'17.40" E 16°06'59.26" N 50°32'12.12" E 16°06'32.04" N 50°32'04.91" E 16°03'03.24" N 50°32'09.95" E 16°03'01.08" N 50°34'04.08" E 16°00'54.00" N 50°33'38.88" E 16°01'57.00"	<i>Místo</i> Bohuslavice nad Úpou Bohuslavice nad Úpou Bohuslavice nad Úpou Bohuslavice nad Úpou Brzice Janovice u Trutnova Janovice u Trutnova Jívka Malé Svatoňovice Malé Svatoňovice Markoušovice Markoušovice
---	---	---



Bischofsteinské hrady

Kdo a kdy postavěl hrady na Bischofsteině se asi již nikdy nedozvíme. Písemných listin z této doby nemáme mnoho a některé se nedají ověřit. Ale z určitých informací si můžeme přesto pohled do tajemných středověkých časů udělat. První písemná zmínka z Bischofsteinu je o starém hradu na kopci, jehož ruiny dodnes ukazujeme turistům. Zmínka je ve spisu Libri confirmationum z roku 1393, kde se uvádí jako majitel hradu Matyáš z Lípy alias de Skala. Původní jméno hradu je tedy český název Skala – Skály.

Také v roce 1401 se popisují v ereckních knihách Skály jako sídlo Matěje Salavy z Lípy, sídlícího na Skalách. Ale hrad dal pravděpodobně postavit Rubín ze Žampachu, který sem přenesl správu svých panství ze Stárkova. Doložen je tu v letech 1359 – 1371. Hrad Skály byl postaven později než hrady v Teplicích nad Metují a Adršpachu, které jsou uváděny v roce 1348 v Majestas Carolina. Nebyl vybudován jako hrady v Adršpachu a Teplicích pouze k ochraně obchodní stezky a hranic království, ale asi hlavně proto, že hrad ve Stárkově již nevyhovoval postupující kolonizaci kraje a její správě. Nakonec i Matěj Salava z Lípy byl také patronem kostela ve Stárkově. Z této funkce mu vyplývaly pro Stárkov i různé možnosti ovlivňovat veškerá rozhodnutí. Takže ani z nejstarších listin nevyplývá, kdy byl hrad Skala (Skály) postaven. Víme pouze to, že v roce 1348 v Majestas Carolina není ještě uváděn.

Matěj Salava z Lípy byl husita a rozšířil si své državy i na úkor broumovského kláštera. Získal vesnice Žďár nad Metují, Matta Mohre (dnešní Česká Metuje), Dědov a dokonce i Bohdašín – který později prodal broumovskému klášteru zpátky! Po bitvě u Lipan (1434) přešel na stranu Zikmunda. Tím si zajistil i své pozemkové vlastnictví. Hrad Skály (Skal; Skala) přestavěl a opevnil. V roce 1432 se jako majitel hradu poprvé objevuje spolu s Matějem i jeho bratr nebo syn (spíše syn) Jan Salava. V tomto roce byl se Slezany podepsán dvouletý smír. Tento dokument podepsali oba Salavové. Také jednání v letech 1445 a 1446 mezi slezskými knížaty a majiteli hradů se zúčastnili oba dva. V roce 1447 byly hrady Belver a Skály Slezany proplaceny Janu Salavovi. Matěj Salava však ještě žil, poslední písemná zmínka o něm je z roku 1454. Jedna zajímavost; v roce 1415 je také prvně písemně uveden hrad Hrádek, možná pozdější Belver. V roce 1442 byl ke zbourání vyžadován Slezany na Bischofsteině pouze hrad Skály. Buď jím tedy nebyl Belver znám, nebo nebyl pro ně svou velikostí nebezpečný. Ale roku 1447 byl spolu s hradem Skály Salavovi proplacen. Hrady byly zbourány asi roku 1448.

Zbouraný hrad Skály koupil roku 1454 Čech Kočka a znovu jej vystavěl. Byl přejmenován na Kočičí kámen (Katzenstein). Toto jméno se vztahovalo pouze ke hradu, pozemek a panství se nadále jmenovalo Skály (Steine)! Zde dochází při překladech do němčiny a zpět do češtiny k mnoha chybám (viz sudetské spisy). I český majitel Kočka byl nesprávně přeložen do němčiny jako Kačka, rovněž tak vdova po Kočkově! Proto se ve znaku na pečetích objevila – vedle názvu hradu – i kačena! Jméno hradu bylo nesčíslněkrát zkomoleno ve všech možných spisech. Také místní čeští obyvatelé ho nazývali po svém – Kočkenštajn.

V roce 1466 se stal majitelem Hanuš z Varnsdorfu, kterému také patřil hrad Žacléř. Další majitelé hradu Kočičí kámen byli: Zbyněk Buchovec – 1488; Jan Špetle z Janovic – 1497; Bartoloměj Minsterberský – 1513; Petr z Adršpachu a z Dubé – 1516. Avšak hrad byl pobořený a nikdo zde již nesídlil. Roku 1533 koupil hrad Jan Krušina z Lichtemburka a 1544 Bernard Žehušícký z Nestajova. O hrad se vůbec nestaral, nechal jej spadnout a ve Stárkově si postavil nový panský dvůr. Dvaadvacet dalších let se střídali majitelé hradu Kočičí kámen z různých členů jeho rodiny. V roce 1563 panství zdědil jeho syn Hertvík. 1576 koupil sídlo Václav Bohdanecký z Hodkova. Po jeho smrti bylo panství rozděleno mezi jeho syny. Dalším majitelem se stal Věněk Stach Čertorejský z Čertorej. Ten však hospodařit neuměl a pro velké dluhy byl nucen panství prodat své věřitelce Beatě Křínecké z Hodkova. Ta nechala hrad znovu zrestaurovat a dokonce zde i bydlela. Vše prodala Vilému Albrechtovi Krakovskému z Kolovrat. Posledním majitelem se stal

v roce 1662 první biskup z Hradce Králové Matyáš Ferdinand Sobek z Bilenberka. Ten nechal postavit dnešní starý zámek a celý majetek daroval biskupství. To bylo majitelem až do roku 1948. Hrad se za tu dobu rozpadl do dnešní podoby. Na základě fragmentů z dnešní ruiny nakreslil sudetský badatel Oswald Teuber podobu tehdejšího hradu. Panství bylo v roce 1663 přejmenováno na Bischofstein. Pustý hrad nazývali sudetští občané dále Katzenstein.



rozcestí pod hradem Skály

Hrad Katzenstein (Kočičí kámen) vznikl po roce 1454 ze starého hradu Skály. Byl vícekrát přestavován a různě restaurován než ostatní okolní hrady. V roce 1513 zažil bezúspěšné obléhání Slezany, kteří však hrad nedobyl. Starý hrad Skály (Skal, Skala) – německy Steine, po celou dobu své historie souvisel i s okolním pozemkem. Proto se vždy prodával nejen hrad, ale i celé panství.

V úzkém údolí pod hradem vznikla osada s českým názvem Žlábký (Ylábký), německy Rinne. Její vznik je odhadován před rokem 1600, může však být dle prvního českého psaného názvu – Ylabky – i mnohem starší! Biskup M. F. Sobek (Zoubek) koupil v roce 1622 celé panství za 20.800 zlatých a přejmenoval ho na Bischofstein (Biskupský kámen). Postupně zde byl vybudován starý zámek s kaplí, pivovar s vlastní artézskou studní a poplužní dvůr (dnes Teplická Zábora). Pivovar produkoval v roce 1836 šest sudů a tři vědra piva týdně. Zábora s poplužním dvorem měla 40 obyvatel, napřed 4 domy, v roce 1938 to bylo 8 domů s číslem popisným. Zbytky domů jsou patrné dodnes. Byl to tzv. Meierův dvůr zabývající se prodejem mléka a másla.



zřícenina hradu Skály

Seznam obyvatel v roce 1866 (podle víry SUAR) měla vesnice Bischofstein 22 domů a 117 obyvatel, z toho 4 Češi. V roce 1939 celkem 104 obyvatel, žádný Čech. Panství prožívalo časy hospodářského rozkvětu, ale i doby úpadku. Dne 10. 10. 1592 nechal Sigismund Čertorejský při vzpouře svých poddaných převést 300 lidí do Hradce Králové, kde byli 8 týdnů ve vězení. Vzpouza byla brutálně potlačena – vůdcové byli za krk uvázáni na pranýři a museli se vzdát svého majetku! Čertorejský pocházel

tehdy předseda okresní horolezecké sekce a archivář, seznámil horolezeckou veřejnost s tímto objevem v prosinci 1966 ve svém horolezeckém průvodci s názvem „Defilé skalních věží“. Průvodce byl vydán OV ČSTV v Náchodě. Průzkum ve skalách prováděl okresní konzervátor Robert Řemínek společně s Ing. Toulou. Dle zápisů od R. Řemínka, který pracoval nejen pro Odbor kultury ONV Náchod, ale i pro Památkový úřad v Pardubicích, byl proveden v letech 1964/1965 nedokončený průzkum ruin na Čapím vrchu. Zde se R. Řemínek pokoušel i o náčrt staré stavby. Náčrt se zřejmě ztratil. Dále je v jeho zápisech zajímavá poznámka, že Ing. Toulou provedl na jaře 1978 průzkum neklasifikovaných ruin v části Skalního města, nevylučující předpoklad opevněných táborů, osady, nebo dokonce možnosti hledaného hradu Belveru. Z poznámky asi vyplývá, že se tyto ruiny nalézají buď na území Dolního Adršpachu nad Spáleným mlýnem, nebo v Supích skalách.

Největším znalcem Supích skal byl z horolezců Václav Jirásek. Prováděl zde i mapovací práce pro okresní horolezeckou sekci. Při mapování nalezl již v roce 1960 pradávny jezdecký třmen. Je to velice důležitý nález, který se dnes nachází v trutnovském muzeu. „My horolezci“, jak vzpomíná V. Jirásek, „jsme se tajemným zásekům v Supích skalách více nevěnovali, náš zájem bylo slezení dalších nových věží“. Až v roce 1999 průzkum tvrže Bystrý znovu probudil zájem o hrad Belver. Terénem se pohybovalo několik místních badatelů. Na Čapím vrchu jsme s Petrem Hnykem nalezli kovovou součástku z dávné doby a propadlou klenbu. Oba ve skále vysekané záchytné půloblouky mají stejný rádius jako klenba na protějším Hradě Skály. Také jsou zde šíjové lavice a kůlové jamky. V každém případě tu ve středověku nějaká dřevěná stavba stála. (Od sudetské stavby hlídkové protipožární věže se dají středověké zásahy do skály lehce rozlišit!) Účel středověké stavby na vrcholku Čapího vrchu, ani účel stavby v Supích skalách neznáme. Asi to byla určitá podpora starého hradu Skály, který snad i kontroloval slezskou hranici.



výstup na hrad Skály

z Moravy a zdejší kraj neznal. Dramatické údolí prožil Kočičí kámen po roce 1506, kdy vévoda Barthel postoupil hrad svému bojovému druhu, rytíři z Kauffungu. V jeho době zde panoval „bohatý“ život, skládající se z unášení žen ze Slezska, z rytířských soubojů, stopování a vykrádání různého zboží. Toto se neustále opakovalo. Proto Slezané nechali v letech 1513 až 1525 hrad obléhat vojskem vévody Friedricha II. až do mírové dohody s Glatzem. Teprve potom rytíř z Kauffungu odtáhl. Dne 3. 10. 1922 nouzově přistálo na Bischofsteině v husté mlze francouzské poštovní letadlo z linky Paříž – Varšava. Když piloti zjistili, že obyvatelstvo mluví německy, mysleli si, že nepřítali v Čechách. V mlze znovu odstartovali a narazili v Supích skalách. Jeden pilot zahynul, druhý těžce zraněný byl dopraven do nemocnice. Mrtvý Francouz byl několik dní uložen ve zdejší kapli na starém zámku. Potom byl převezen na hřbitov do Vernéřovic. Po mnoha letech byl odtransportován do Francie. Ještě v roce 2004 jsme našli v Supích skalách součástku z jejich letadla (dveřní zavírací kliku).

Hrad Belver je označován jako dvojník starého hradu Skály. Kdy a kým byl postaven, nelze z dnes dostupných písemných pramenů zjistit. Bylo to však před rokem 1447, kdy byl Slezany proplacen. Zatím nelze ani určit, za jakým účelem byl na panství Skály vybudován. Po jeho stržení v roce 1448 již nebyl obnoven. Majiteli Belveru byli Matěj a Jan Salavové. Janovi byl hrad při jeho likvidaci proplacen. Před rokem 1447 nebyl Belver v žádné písemné listině vzpomínán. Název „dvojník“ dostal hrad až později.

V roce 1415 se Matěj Salava psal seděním (úřadováním) na Hrádku. Augustin Sedláček a někteří další historici se domnívali, že Hrádek se nalézal mezi Bystrým a Stárkovem. Profesionální průzkum tvrže Bystrý v roce 1999 to však popřel, takže se nabízejí ještě alternativy, že Hrádek je stavba později nazvaná Belver. Hrádek mohl být na Čapím vrchu a Belver v Supích skalách, nebo dle Petra Hnyky také úplně někde jinde.

V sudetských písemnostech není zmínka o tom, že by byl hrad hledán. Nemáme ovšem ani dnes všechny podklady! Teprve po II. světové válce se o osud hradu Belver začali zajímat čeští místní badatelé. Zvláště po 28. 7. 1964, kdy náhodou horolezci bratři Václav a Ivo Jiráskovi při svém prvovýstupu na do té doby neslezenou věž Satan v Supích skalách našli středověké záseky. Ty jsou i na dvou sousedních věžích Kain a Abel. JUDr. Karel Šmíd,

Tajemné záseky v Supích skalách na věžích Satan, Kain a Abel byly dne 3. 7. 2010 prohlédnuty Vlastivědným kroužkem Krkonoše a Podkrkonoší. Tato výprava byla vysoce profesionální. Jejím závěrem bylo, že hledaný Belver – nejspíš v podobě malé fortifikace tezového typu – se nacházel v Supích skalách. Co se ukáže jako správné, bude záležet na odborném náčrtu stavby, dle záseků ve skalách Satana, Kaina a Abela. V každém případě byl 3. 7. 2010 učiněn zatím nejdůležitější krok k odhalení hradu Belver; jedné z nejtajemnějších staveb na Broumovsku! A že to byl hrad, dokládá fakt, že byl Slezany v roce 1448 zbořen. Hrad a zámek na Bischofsteině stojí za návštěvu. Rozhled ze starého hradu patří k nejhezčím v našem okrese. Prohlídku hradu lze spojit s několika dobře značenými turistickými výlety a občerstvením v hostinci ve starém zámku.

Text: Bohumil Sýkora, Foto: archiv Branka



Rokle v Broumovských stěnách

Broumovské stěny byly vyhlášeny v roce 1956 národní přírodní rezervací. Toto pásmo zalesněných pískovcových skal mezi Broumovem a Policí nad Metují se rozkládá na 1179,4 ha. Morfologicky bohatě členěná oblast kvádrových pískovců je protkána četnými stržemi a roklemi. A jsou to právě rokle, na které je zaměřen tento článek. Začneme trochu nepopulárně – definicí: „Rokle je hluboké úzké údolí, v našem případě lemované pískovcovými skalními bloky.“



rokle v Broumovských stěnách

Kovářova rokle

Tato rokle je ze všech roklí v Broumovských stěnách nejznámější. Středem jejího koryta vede červená turistická značka (0410) Police nad Metují – Hvězda. Kovářova rokle je dlouhá přibližně 1 km a hluboká více než 60 m. V roklí se nachází několik suťovitých jeskyní – Kovárna, Mariánská jeskyně a Myší díra. Ve skalní dutině Kovárna podle pověsti kovář koval zbraně pro svoje druhy loupežníky, kteří se ukrývali ve zdejších skalách. Podle této pověsti získala rokle i jeskyně svůj název. Pověst dále říká, že kovářův poklad je stále ukryt někde ve skalách. Třeba budete mít štěstí a naleznete ho právě vy!

Zaječí rokle

Zaječí roklí najdete necelý kilometr od osady Slavný na žluté turistické značce (7246) vedoucí ke Koruně. Pískovcové stěny, které soutěsku obklopují, nejsou tak vysoké jako v Kovářově roklí, atmosféra však tomuto místu rozhodně neschází. Návštěvu Zaječí rokly můžete spojit s prohlídkou Skalních hřibů nebo s výstupem na Božanovský špičák.

Hruškova rokle

U této rokly se někdy můžeme setkat i s názvem Nová rokle. Dnem tohoto kaňonu vede potok, který na několika místech tvoří kaskády a vodopády. Odbočuje za rozcestím zelené turistické značky (4222) s modrou (1837) na kraji lesa nad Suchým Dolem u bývalé myslivny.

Touto roklí nevede turistické značení, doporučujeme se tedy držet výše zmiňovaného potoka.

Hájkova rokle

Nástup na trasu vedoucí do Hájkovy rokly začíná na stejném místě jako do Hruškovy rokly, tedy na křižovatce zelené a modré turistické trasy nad Suchým Dolem. Je označena žlutou turistickou značkou. Na okraji rokly vlevo se nachází bývalý lom. Za ním se rokle stává těžko průchodným zalesněným kaňonem, v němž pramení jedna z větví potoka Ledhujka. Stejně jako ke Kovářově roklí, i k tomuto místu se váže pověst, která vysvětluje jméno rokly. Mluví se v ní o písmáku Hájkovi, který byl tajným evangelikem. Při útěku z Čech zakopal svůj poklad – knihy jako Kosmova kronika česká, Husova postila, Bible kralická a další podobné knihy společně s hrncem stříbrňáků nedaleko Pánovy cesty. Špatná zpráva pro hledače pokladů, tento poklad byl už vykopán.

V tomto článku nejsou zmíněny všechny rokly, které jsou v Broumovských stěnách. Jako příklad dalších můžeme jmenovat třeba roklí Třešňovou nebo Pískovou. Velká část roklí však není označena turistickými značkami a jsou velmi těžko schůdné. Proto vždy, než se do některé z nich vydáte, doporučujeme bedlivě prozkoumat mapu a turistické průvodce.

Text: Martina Golová, Foto: Libor Jenka

Kam v pondělí?

Přijeli jste k nám v pondělí a nevíte, kam zajít, aby nebylo zavřeno?

Přinášíme vám souhrn všech objektů, které můžete navštívit i v pondělí během prázdnin.

ADRŠPAŠSKÉ SKALNÍ MĚSTO

Zakoupená vstupenka je platná i v Teplickém skalním městě, pokud jste přišli Vlčí roklí. Letní sezóna: po 8 – 18, t.: +420 491 586 012 info@skalyardrspach.cz, www.adrspach.cz

BENEDIKTINSKÉ OPATSTVÍ SV. VÁCLAVA, BROUMOV

Impozantní komplex budov (klášter, kostel sv. Vojtěcha, bývalé gymnázium a klášterní knihovna s více jak 17.000 vzácnými svazky), jehož autorem je světoznámý K. Dientzenhofer a jeho syn Kilián Ignác. Červenec – srpen: po 9 – 11, 13 – 16, t.: +420 491 522 171 klaster@broumovsko.cz, www.klaster-broumov.cz

PIVOVARSKÉ MUZEUM BROUMOVSKA, BROUMOV

Pivo vyráběné v pivovare Broumov–Olivětín je typickým představitelem tzv. piva českého typu. Červenec – srpen: po 10 – 16 t.: +420 602 642 672, +420 721 520 555 opat@pivovarbroumov.cz, www.pivovarbroumov.cz

HRAD VÍZMBURK, ČERVENÝ KOSTELEČ

Založen před rokem 1279, později byl vypálen a zasypan, odkryt v letech 1972 – 1982 při archeologickém výzkumu. Červenec – srpen: po 10 – 18 t.: +420 777 005 790, www.vizmburk.cz

MUZEUM BOŽENY NĚMCOVÉ, ČESKÁ SKALICE

Expozice o životě a díle Boženy Němcové, expozice věnovaná dějinám České Skalice a prusko–rakouské válce z roku 1866. Červenec – srpen: po 9 – 17, t.: +420 491 451 285 info@muzeumbn.cz, www.muzeumbn.cz

UPM – MUZEUM TEXTILU, ČESKÁ SKALICE

Historie a vývoj rukodělní i průmyslové textilní výroby, tradice bavlnářství a historie textilních tiskáren ve východních Čechách. Červenec – srpen: po 9 – 17, t.: +420 491 452 933 textilmuz@atlas.cz, www.upm.cz

ZÁMEK RATIBOŘICE

Podoba zámku pochází z 18. stol., kdy nechal Vavřinec Piccolomini vybudovat jednopatrový barokní zámček s kaplí ve stylu malých italských letohrádků. Červenec – srpen: po 10 – 16, t.: +420 491 452 123 info@zamekratiborice.cz, www.zamek-ratiborice.cz

BABIČČINO ÚDOLÍ

Ratibořický areál se zámkem, Starým bělidlem, mlýnem, mandlem, pomníkem Babičky s dětmi, Viktorčíným splavem a dalšími objekty byl r. 1978 prohlášen národní kulturní památkou. Červenec – srpen: po 9 – 16, t.: +420 491 452 123 info@zamekratiborice.cz, www.zamek-ratiborice.cz

ZÁMEK NÁCHOD

Původně gotický hrad založený v polovině 13. stol. panem Hronem. Na přelomu 16. a 17. stol. byl hrad přestavěn na renesanční zámek. Červenec – srpen: po 10 – 16, t.: +420 491 426 201 objednavky.nachod@tiscali.cz, www.zamek-nachod.cz

PĚCHOTNÍ SRUB N - S 84 VODA

Unikátní expozice věnovaná československé armádě. Červenec – srpen: po 10 – 18, t.: +420 603 776 961 cermak@bunkry.cz, www.brezinka.cz

PĚCHOTNÍ SRUB N - S 81 LOM

Expozice věnovaná československému opevnění. Červenec – srpen: Po 10 – 18, t.: +420 603 776 961 cermak@bunkry.cz, www.brezinka.cz

PĚCHOTNÍ SRUB N - S 82 BŘEZINKA

Objekt je plně zrekonstruován do původní podoby z roku 1938 včetně veškerého vybavení a zbraní. Červenec – srpen: po 10 – 18, t.: +420 603 776 961 cermak@bunkry.cz, www.brezinka.cz

ZÁMEK NOVÉ MĚSTO NAD METUJÍ

Založen 1501 jako gotický hrad, renesančně přestavěn Pernštejnny na zámek, v 17. stol. barokně upraven, zařízení interiérů ve stylu secese, art deco a kubismu; krásné zahrady. Červenec – srpen: po 9 – 17, t.: +420 491 470 523, zamekpokladna@zameknm.cz, www.zameknm.cz

MUZEUM STAVEBNICE MERKUR, POLICE NAD METUJÍ

Ocelové město, nejstarší stavebnice z roku 1920, velké kolejiště Merkur o měřítku 1 : 45 a celá řada exponátů. Červenec – srpen: po 9 – 17, t.: +420 491 541 262 muzeum@merkurpolice.cz, www.merkurpolice.cz

MUZEUM PAPIŘOVÝCH MODELŮ, POLICE NAD METUJÍ

Stálá expozice modelového světa z papíru je jedinou svého druhu nejen v ČR. Květen – září: po 9 – 12, 13 – 17, www.policko.cz

MOTOGALERIE V KOUTĚ, ŠESTAJOVICE

Stálá výstava českých silničních i sportovních motocyklů. Expozice „Panenky a kočárky našich babiček“. Červenec – srpen: po 10 – 18 t.: +420 774 903 530, koutasecek@seznam.cz www.motogalerievkoute.wz.cz

TEPLICKÉ SKALNÍ MĚSTO

Zakoupená vstupenka je platná i v Adršpašském skalním městě, pokud jste přišli Vlčí roklí. Letní sezóna: po 8 – 18, t.: +420 491 581 197 info@teplickeskal.com, www.teplickeskal.com

Hraniční přechody

Přesto, že jsme již několik let součástí Shenghenské-ho prostoru v rámci Evropské unie a část našeho regionu se nachází v CHKO Broumovsko, nelze státní hranici mezi Českou republikou a Polskem překračovat na nevyznačených cestách nebo komunikacích.

Právě v CHKO Broumovsko bychom mohli svým pohybem narušit křehkou ekologickou rovnováhu a poničit chráněné porosty. Také z dopravního hlediska ne všechny hraniční přechody jsou vhodné pro automobilovou dopravu. Přinášíme seznam oficiálních míst, kde lze překračovat hranici, ať již jako motoristé, nebo pěší či cykloturisté.

OBLAST ADRŠPACH

Libná – Chelmsko Ślaskie

– turistický přechod pro pěši a cykloturisty

OBLAST BROUMOVSKO

Meziměstí – Mieroszków

– hlavní hraniční přechod na Broumovsku (automobily, autobusy)

Vižňov

– turistický hraniční přechod v Javořích horách na turistické stezce (z obce po žluté TZ)

Janovičky

– turistický přechod po zpevněné lesní cestě určený pouze pro cyklisty a pěší turisty

Šonov – Tłumaczów

– přechod využívaný hlavně cykloturisty

Otovice – Tłumaczów

– hraniční přechod určený pro silniční dopravu

Božanov – Radków

– přechod využívaný hlavně cykloturisty

Studená Voda – Borek

– druhý turistický přechod v Božanově využívaný pro turistické účely (cyklo, pěši)

OBLAST HRONOVSKO

Závrchy – Pstrązna

– hraniční přechod na turistické stezce

Žďárky – Pstrązna

– turistický hraniční přechod pro cykloturisty a pěši

Malá Čermná – Czerma

– turistický hraniční přechod, automobilem mohou překračovat hranici pouze občané měst Kudowa Zdrój a Hronov

OBLAST NÁCHODSKO

Běloves – Słone

– hlavní tranzitní hraniční přechod v Kladsém pomezi

Česká Čermná – Brzozowie

– turistický hraniční přechod

OBLAST POLICKO

Machovská Lhota – Ostra Góra

– turistický hraniční přechod, zákaz průjezdu osobních automobilů

Machovské Končiny – Pstrązna

– hraniční přechod na turistické stezce

OBLAST TEPLICE NAD METUJÍ

Zdoňov – Laczna

– nově otevřený přechod i pro osobní automobily, komunikace je úzká a je třeba dbát zvýšené opatrnosti

Text: Daniel Denygr, Foto: Vladimír Prachař



cyklostezka u hraničního přechodu Běloves – Słone



Venkov jak má být!

Ministerstvo pro místní rozvoj a Královéhradecký kraj vyhláší každoročně soutěž „Vesnice roku“. Do soutěže se každoročně přihlašují i obce z Kladského pomezí a věřte, že si v krajských a celostátních kolech nevedou špatně. My vám je nyní představíme, neboť se jedná o velmi zajímavá

vesnická sídla, která vybízejí na příjemnou zastávku při vašich cyklistických nebo pěších výletech po Kladském pomezí. Věřte, že v Žernově, Studnici, Suchém Dole nebo Novém Hrádku prožijete třeba celý den a rozhodně se nudit nebudete.

Nový Hrádek

Městys Nový Hrádek leží na úpatí severní části Orlických hor při hranici s Polskem. Nejníže položený bod je 417 m n. m., nejvýše pak se nachází na vrchu Šibeník, 674 m n. m. Katastrálním územím obce protéká říčka Olešenka. Pro zdejší krajinu jsou typické zaoblené hřbety vrchů a příkré svahy padající do hlubokých údolních zářezů.

Nejstarší písemná zpráva z roku 1362 uvádí Hrádek jako farní ves. Předpokládá se, že ves existovala již v polovině 13. století. Rozkvětu se Hrádek dočkal ke konci 13. století, kdy se stavěl hrad Frymburk. Prvním doloženým majitelem hradu je Matouš z Frymburka (zmiňovaný 1354). V průběhu staletí se v držení hradu i panství střídaly mocné šlechtické rody pánů z Dubé, Drslavců, Ronovců, Trčků z Lípy a Colloredů. V roce 1425 byla obec povýšena na město. Dalším milníkem pro obec i hrad Frymburk byl rok 1628, kdy vzbouřenci při velkém selském povstání na Opocensku hrad částečně zpusťovali. Dílo zkázy dokonali za třicetileté války Švédové. Již v roce 1635 byl Frymburk uváděn jako hrad zbořený.

V letech 1721 – 1723 byl do dnešní podoby přestavěn v barokním slohu kostel sv. Petra a Pavla, který je dominantou náměstí. Císařem Karlem VI. bylo obci v roce 1736 uděleno právo trhové. Od té doby nese obec název Nový Hrádek. Při velkém požáru v roce 1843 vyhořelo 45 stavení a stará zvonice. V roce 1870 byl v obci zřízen poštovní úřad a rok poté záložna. O rostoucím významu Nového Hrádku v tehdejší struktuře osídlení svědčí i založení místního hasičského sboru (1880), postavení budovy obecní školy (1882), zřízení četnické stanice (1889) a ordinace lékaře (1892). Roku 1896 byla v obci založena telocvična jednota Sokol.

K největším pamětihodnostem vedle zříceniny gotického hradu Frymburka a barokního kostela sv. Petra a Pavla z roku 1723 patří mariánský sloup z roku 1747, kaple sv. Jana Nepomuckého z roku 1756 a městská kašna z roku 1864. V obci a okolí se nachází několik

pamětních křížů, božích muk a množství roubených nebo poloroubených stavení. Blízkost atraktivních míst činí z Nového Hrádku dobré východisko pro turistické výlety, v létě pěšky či na kole, v zimě na běžkách.

Vrch Šibeník v těsné blízkosti městyse je místem krásných rozhledů do celých východních Čech. Obcí procházejí turistické a cykloturistické trasy. V zimě je k dispozici lyžařský areál Panská stráň. V letním období přes Nový Hrádek projíždí pravidelná linka cyklobusu.



hrad Frymburk

V dosahu městyse se nacházejí turisticky zajímavá místa: pevnostní systém z předmnichovské republiky (Dobrošov, Skutina), lokalita Peklo, mariánské poutní místo Rokole, dřevěný kostel ve Slavoňově, přehrada Rozkoš, lyžařské středisko Deštné v Orlických horách, Babiččino údolí, Adršpašsko teplické skály, zámky v Náchodě, Novém Městě nad Metují a v Opocně.

Vstupem do schengenského prostoru se otevřely nové možnosti pro výlety do méně známých částí Polska. Nový Hrádek leží v oblasti s celkově dobrým životním prostředím. V obci ani v jejím okolí nejsou žádné výrazné zdroje znečištění. Nedaleko od Nového Hrádku se nachází území chráněné krajinné oblasti Orlické hory a přírodní rezervace Peklo. Blíží informace najdete na: www.novy-hradek.cz

Text: Zdeněk Drašnar, Foto: archiv městyse Nový Hrádek



Suchý Důl

Suchý Důl

Obec Suchý Důl leží v údolí potoka Ledhujky, východně od města Police nad Metují. Je to malebná vesnice s udržovanými zděnými statky broumovského typu, roubenými podhorskými chalupami a staveními s vysokými dřevěnými štíty, které jsou typické pro oblast Slezska. Suchý Důl byl založen okolo roku 1253 opatem Břevnovským. Býval největší obcí na Polickém klášterním panství. První písemná zmínka pochází z roku 1395. Pod obec patří osada Slavný, která byla založena 1561 opatem Chodovským.

Dominantou středu obce je hezky udržovaný statek čp. 1, tzv. „šolcovna“ se soukromým zemědělským muzeem. Majitelé objektu jsou již desátou generací rodu Ticháčeků.

V obci se nachází různé sochy, drobná sousoší a kříže. Nejvíce těchto lidových plastik je na tzv. „Vambeřické cestě“, po které putovala procesí věřících do známého poutního místa – kladských Vambeřic. V Ochozském lesíku byla v roce 1883 postavena zděná kaple Marie Lurdské, kde se každoročně koná o pouti a posvícení mše svatá.

V Ticháčkově lese byla v roce 1893 postavena křížová cesta se soudní branou a studnou. Roku 1987 tu byla vybudována dřevěná kaple se schodištěm jako připomínka 23 mariánských zjevení. Dřevěná kaplička 8. července 2010 shořela. Pozdější vyšetřování ukázalo, že se jednalo o úmyslné zapálení. Ještě téhož dne zastupitelé a občané rozhodli o znovupostavení kapličky v Ticháčkově lese a zorganizovali veřejnou sbírku na její obnovu. Vysvěcení nové kapličky se uskutečnilo 8. července 2012 ve 12.00 hodin. Slavnostní mši bude sloužit kardinál Dominik Duka a biskup Jan Vokál.

Geologickou zajímavostí je Čertova skála v Ticháčkově lese, osamoceně stojící pískovcový balvan svědčící o původním rozsahu pískovcových vrstev. Celé území obce je

součástí CHKO Broumovsko, do části zasahuje Národní přírodní rezervace Broumovské stěny. Atraktivní příroda je plná nádherných pískovcových útvarů, vyhlídek a roklí. Křížovatkou turistických cest je osada Slavný. Začínají zde trasy na nejvyšší body Broumovských stěn s několika vyhlídkami do Broumovské kotliny, na Javoří i Soví hory a do sousedního Polska. Přírodními zajímavostmi jsou skalní útvary, tzv. Slavenké hříby.



kaple v Ticháčkově lese

Obcí prochází tři cyklotrasy, které vedou přes hřebeny Broumovských stěn. Slavný má výborné podmínky pro běžecké lyžování.

Suchý Důl a Slavný jsou výjimečné svým čilým kulturním a společenským životem. V průběhu roku se zde slaví všechny tradiční svátky. Místní spolky hasičů, sportovců, žen a občanské sdružení Spona organizují celoročné programy pro děti a dospělé. Dlouholetou tradicí je Svatováclavské Suchodolské posvícení.

Text: Vítězslav Vitek, Foto: archiv obce Suchý Důl

Studnice

Místní jméno Studnice se odvozuje od studny s pramenitou vodou uprostřed obce. První zmínka o středověké tvrzi pochází z roku 1438, tehdy byl majitelem Jan Straka z Nedabylic, věrný stoupenec husitů. Historická budova tvrze byla v roce 1789 přestavěna na faru, kde pobýval kněz a historik J. M. Ludvík. V roce 1975 ji od církevního úřadu koupila paní Jarmila Hassan Abdel Wahab, která se snažila tvrz zachránit.



Studnice – obecní úřad

Tvrz je od roku 1998 ve vlastnictví obce Studnice a po rekonstrukci zde od roku 2000 sídlí obecní úřad, knihovna s internetem, kancelář „Svazku obcí 1886“ a v půdních prostorách mateřské centrum Vydrýsek.

Obec Studnice je tvořena částmi: Bakov, Řešetova Lhota, Starkoč, Studnice, Třtice, Všeliby a Zblon. Celé území zaujímá plochu 1050 ha a žije zde tisíc obyvatel.

Součástí obce je Řešetova Lhota, kde se pořádá v letech 2002 a 2009 Sraz Lhot a Lehot, což je víkendová akce, které se účastnilo okolo 2000 lidí, pro které byl po celou dobu konání srazu připraven bohatý kulturní a sportovní program. V obci se udržují místní tradice, občeje a svátky. Dospělí i děti se setkávají při těchto příležitostech – masopust, vynášení morany, pálení čarodějnic, posvícení, adventní koncerty, setkávání pod vánočním stromkem, maškarní reje, dětské dny a mikulášské nadílky.

Další tradiční akcí je otevírání cyklotrasy „Okruh Boženy Němcové“. Letos se koná v sobotu 26. května. Start je od sokolovny ve Studnici v sobotu 26. 5. 2012 v 9.00 hodin. Zveme Vás na tuto nenáročnou cyklojízdu po vedlejších komunikacích v délce 35 km. Trasa: Studnice – Zlích – Česká Skalice – Ratibořice – Slatinský most – Havlovice – Vízmburk – U Devíti Křížů – Červený Kostelec – Auto-kemp Brodský – Špinka – Řešetova Lhota – Bakov – Třtice – Studnice. Po dojezdu do Studnice je pro cyklisty připraveno občerstvení, losování tomboly a hudební produkce.

Text: Helena Toldová, Foto: archiv obce Studnice

Žernov



Žernov – dětské hřiště

Obec Žernov se nachází u České Skalice nad Babiččíným údolím. Významným krajinotvorným prvkem území je údolí řeky Úpy na západě katastru, které je zahrnuto do národní přírodní památky Babiččino údolí a částečně Natura 2000. První zmínka o Žernovu se datuje do roku 1417. V té době se Žernov uváděl jako městečko, tzn. že je podstatně starší. V současné době má obec 250 obyvatel.

V obci působí TJ Sokol Žernov zaměřená na sportovní činnost a sbor dobrovolných hasičů, který je nejpočet-

nější a velice aktivní organizací. Zajišťuje převážnou část kulturních a sportovních akcí, podílí se brigádnickou formou na jarním úklidu a údržbě zeleně. V obci působí kynologické sdružení Sultán, které mimo uvedených akcí vyvíjí celoročně pravidelnou činnost. Cyklističtí nadšenci pořádají již několik let závod horských kol Žernovský bajk, který se již dvakrát jel jako Mistrovství Královéhradeckého kraje a má za sebou deset úspěšných ročníků.

Na počátku 90. let byla svépomocí provedena oprava zapsané kulturní památky – kaple Panny Marie Sněžné z roku 1780. Silueta kaple je zobrazena i na prvním pečtidle obce a mariánská symbolika hraje výraznou roli i ve znaku a praporu obce. Důležitým objektem, který obec vlastními náklady opravila, je místní hřbitov. V roce 2005 proběhlo restaurování pomníku padlým z I. světové války, čímž byly opraveny všechny drobné kříže a památníky na katastru obce. Dále se uskutečnila další oprava sokolovny.

Dominantou Rýzmburku je altán, známý i z románu Boženy Němcové „Babička“, který je za oficiální podpory obce postupně opravován soukromými majiteli. Snad se nám podaří udržet rozvoj obce na současné dynamické a přítomné úrovni.

Text: Mgr. Libor Mojžíš, Foto: archiv obce Žernov



Olivětínský klášterní pivovar

Broumov je doložen k roku 1256 v domácím klášterním zápise jako trhová ves. Pivo se zde s velkou pravděpodobností začalo vařit brzy po jejím založení. V letech 1712 – 1714 byl na pozemcích velkoveského klášterního dvora vybudován nový pivovar.

Má vlastní sladovnu a je tak soběstačný s jednou z hlavních surovin k výrobě piva – ječným sladem. Má i vlastní zdroj vody, neboť v objektu pivovaru se nachází artézská studna. Třetí základní surovinou k výrobě piva, kterou pivovar nakupuje, je kvalitní žatecký chmel.



původní vana piva

seriál na pokračování

Stáčírny sudů i lahví byly uvedeny do provozu v roce 1994. Výrobky jsou rozvázeny po regionu východních Čech. Pivovar vyrábí světlá piva, polotmavé a tmavé pivo. Část výroby tvoří též piva nefiltrovaná a speciální. K 300. výročí založení pivovaru v Olivětíně je pro labužníky připraveno několik nových piv.

Už delší dobu je možné navštívit prostory pivovaru a seznámit se s výrobou jednoho z nejstarších klášterních piv. Prohlídka je komentovaná a pro zájemce spojená i s ochutnávkou. Kromě klasické prohlídky je přímo v objektu nově otevřeno muzeum pivovarnictví, zaměřené především na historii.

Slavnostního otevření se zúčastnil i převor P. Prokop Siostrzonek. To lze považovat za druhou významnou událost, neboť benediktinská noha, alespoň pokud je známo, takto oficiálně překročila pivovarský práh po 62leté odlmce.

Veřejnosti je muzeum nyní aktuálně přístupné v období červenec až srpen ve všední dny od 10 do 16 hod., o víkendech od 10 do 18 hod. Podle slov majitele pivovaru pana Noska se bude v letošním roce expozice ještě rozšiřovat. I této události se zúčastní pan převor Prokop Siostrzonek. Pozvána byla i broumovská rodačka Uršula Kluková.

Srdečně vás zveme k návštěvě a věřte, že nudit se určitě nebudete (www.pivovarbroumov.cz).

Text: Beata Radoňová, Foto: archiv Pivovaru Broumov

DALŠÍ REGIONÁLNÍ PRODUKTY A SUVENÝRY:

Broušené sklo – Bezděkov n. Met.
Ručně tkané koberce – Bohdašín u Teplce n. Met.
Polický chléb – Broumov
Ručníky, froté a damaškové výrobky – Broumov
Slámové kraslice – Červený Kostelec
Pekárna a cukrárna – Česká Skalice
Uzeniny a masné výrobky – Česká Skalice
Proutěné a pletené věci, perníky – Dědov
Včelí produkty – Hronov
Med – Chvalkovice
Cínový vojáček – Jaroměř
Dřevěné hračky – Jaroměř
Zahradní semena – Jaroměř
Výrobky z ovčího rouna a tkané výrobky z přírodních materiálů – Křínice
Pekárna a cukrárna – Náchod
Pivo – Náchod
Plechové hračky – Nový Hrádek
Kanafové a žakárové produkty – Police n. Met.
Stavebnice Merkur – Police nad Metují
Biodžemy – Radešov
Radešovský chléb – Radešov
Med – Rokytník
Ovčí sýry, jogurty, tvarohy – Šonov u Broumova
Přírodní sýry a tvarohy – Teplice n. Met.
Sýry z kravského a kozího mléka – Teplice n. Met.
Voda – Teplice n. Met.
Včelí produkty – Vernéřovice
Kozí a ovčí sýry – Žernov

Sportování pro radost

Sport – slovo, které každý alespoň jednou ve svém životě vyslovil, případně si ho dal jako novoroční předsevzetí a spousta z nás ho i rekreačně provozuje. Následující přehled vám přináší nabídku sportovních možností v Kládkém pomezí. A pokud toužíte po něčem rychlejší a různorodějším, zkuste třeba navštívit Adrenalium ve Velkém Dřevíči nabízející projížďku na motokárách, ale též lukostřelbu, minigolf, richocet či paintball.

UMĚLÁ KOUPALIŠTĚ

Koupaliště Hronov – Velký Dřevíč
Velký Dřevíč
Koupaliště s vodou z přírodního toku.
t.: +420 491 483 518, +420 736 629 644
recepce@autokempvelkydrevic.cz
www.autokempvelkydrevic.cz

Plavecký areál Jaroměř
K. Lánského, Jaroměř
Bazény jsou vyhřívány, chemicky a mechanicky čistěny, dvouproudová skluzavka, dětské hřiště, půjčovna slunečníků, hřiště na plážový volejbal, stolní tenis. t.: +420 491 812 787
bazenjaromer@seznam.cz, www.bazenjaromer.cz

Jiráskovo koupaliště Náchod
Kostelecká 1174, Náchod
Nově zrekonstruované, skluzavky, dětský bazének, občerstvení, parkoviště.
t.: +420 491 426 355
sport.nachod@wo.cz, www.sportnachod.cz

Koupaliště Meziměstí
5. května 1, Meziměstí
Nově zrekonstruovaný areál s nerezovými bazény, masážní trysky, chlříče vody, tobogán, skluzavka, přehřívání plavecký bazén, brouzdaliště.
t.: +420 728 550 646
hecko@mezimesti.cz, www.mezimesti.cz

Koupaliště Police n. Met.
ul. Ke Koupališti, Police n. Met.
K dispozici je 25m bazén pro plavce, bazén pro neplavce a brouzdaliště, stolní tenis, kuželky, pískoviště.
t.: +420 777 912 890, www.policko.cz

PŘÍRODNÍ KOUPALIŠTĚ

Rybník Brodský u Červeného Kostelce
Rybník s možností koupání, travnatá pláž, písečné dno rybníka, možnost rybolovu, vybavený autokemp s širokou nabídkou ubytování a služeb.
t.: +420 777 633 193, +420 739 445 762, +420 491 461 193
info@campbrodsky.cz, www.campbrodsky.cz

Rybník Špinka u Červeného Kostelce
Rybník o rozloze cca 40 hektarů, na jehož břehu se nachází jedno z mála pravých nefalšovaných tábořišť.
t.: +420 608 885 366, +420 774 885 367
info@taboristespinka.cz, www.taboristespinka.cz

Vodní nádrž Rozkoš u České Skalice
Možnost koupání, rybaření, vybavený autocamping s širokou nabídkou ubytování a služeb.
t.: +420 491 451 112
atc@atcrozky.cz, www.atcrozky.cz

Koupaliště Teplice n. Met.
Teplice n. Met., t.: +420 491 581 201
www.teplicenadmetuji.cz/koupaliste.htm

LETECKÉ SPORTY

Letiště Broumov
Výhlídkové lety motorovým letadlem nebo větroněm.
t.: +420 728 227 042
info@airbroumov.eu, www.airbroumov.cz

Aeroklub Hronov
t.: +420 491 485 395, +420 607 560 957
lkvp@mybox.cz

Paracentrum Jaroměř
Tandemové seskoky.
t.: +420 604 179 185, +420 775 246 889
www.paraform.ic.cz



Letiště Jaroměř
Výhlídkové lety, letecký výcvik, parašutismus, tandemové seskoky.
t.: +420 603 806 800, skarytka@letistejaromer.cz
www.letistejaromer.cz

Aeroklub Náchod – Vysokov
Výhlídkové lety.
t.: +420 603 532 444, jakoubek@parnistroje.cz
www.akvysokov.cz

Aeroklub Nové Město n. Met.
Výhlídkové lety, seskoky padákem.
t.: +420 491 474 424
aeroklub.novemesto@worldonline.cz, www.aknm.cz

SKATEPARKY

DDM Ulita Broumov
Komenského 381, Broumov, t.: +420 491 521 381
ulita@worldmail.cz, www.ulita.org

BMX park Police n. Met.
ul. Radimovská, t.: +420 775 684 318

Skate park BMX Úpice
t.: +420 603 576 059, eurozinoup@seznam.cz
www.bmxpark.cz

HORSKÉ KÁRY

Krytá motokárová dráha, Hronov – Velký Dřevíč
Velký Dřevíč 95, Hronov
t.: +420 602 312 722, +420 491 481 260
motobydlo@centrum.cz, www.motokary-motobydlo.cz

Horské káry Petříkovice
Petříkovice, Trutnov
t.: +420 777 609 141, +420 777 590 915
info@horskekary.cz, www.horskekary.cz

SPORTOVNÍ HALY

Sportovní hala, sídliště Spořilov
ulice Čs. armády, Broumov, t.: +420 491 523 724

Sportovní hala Červený Kostelec
ul. Palackého, Červený Kostelec
Hala pro míčové sporty: sálavá kopaná, volejbal, tenis, házená. t.: +420 739 412 060

Všesportovní areál TJ Sokol Havlovice
Malá kopaná, tenis, volejbal, nohejbal, házená, hokejbal, basketbal. t.: +420 737 141 504
j.bekur@tiscali.cz, www.havlovice.cz

Areál sportovních a volnočasových aktivit Jaroměř
O. Španiela 817, Jaroměř
Atletický stadion – fotbalové hřiště, tenis, volejbal, streetbal, atletické sektory, malá kopaná. Sportovní hala – tenis, volejbal, badminton, basketbal, florbal, házená, gymnastika, horolezecká stěna a další.
t.: +420 604 968 412, +420 491 421 092
sportovni-areal-jaromer@seznam.cz
www.jaromer-josefov.cz

Sportovní zařízení města Náchoda
Pražská 178, Náchod
Atletický a fotbalový stadion, skatepark.
t.: +420 491 427 740, sport.nachod@wo.cz
www.sportnachod.cz

Sportovní klub Nové Město n. Met.
28. října 943, Nové Město n. Met.,
Fotbal, volejbal, tenis, stolní tenis, kuželky, posilovna.
t.: +420 491 474 270, sportklub@sportklub.cz
www.sportklub.cz

Sportovní hala Nové Město n. Met.
ul. 28. října, Nové Město n. Met.,
Tenisové, squashové a badmintonové kurty, fitness, spinning. t.: +420 775 770 700
info@sportovnicentrum.cz, www.sportovnicentrum.cz

Sportcentrum Teplice n. Met.
Za Školou, Teplice n. Met.
3x tenis a volejbal, fotbal, florbal, nohejbal, squash, fitness, stolní tenis. t.: +420 775 055 563
sportcentrum@teplicenadmetuji.cz
www.sportcentrum.teplicenadmetuji.cz

Areál při ZŠ Úpice – Lány
Palackého 793, Úpice
Atletika, malá kopaná, volejbal, nohejbal.
t.: +420 499 881 124, zsul@zsul.cz

OSTATNÍ

Lanové centrum Adršpach
Areál nízkých a vysokých lanových lávek pro všechny věkové kategorie, přímo u vstupu do Adršpachských skal.
t.: +420 777 236 216, www.adrspach.cz

Střelnice Červený Kostelec
Žďár, ul. Českoskalická, Červený Kostelec
Střelnice s 18 střeleckými posty, z toho 2 akusticky cloněné, pro nastřelování loveckých kulových zbraní na 70 m. t.: +420 733 206 262
strelnice.ck@seznam.cz



Informační centra v Kladském pomezí a v polském příhraničí



INFORMAČNÍ CENTRA V POLSKU:

Punkt Informacji Turystycznej w Bardzie
Plac Wolności 4, 57-256 Bardo
t.: +48 748 171 666, pit@bardo.pl
www.bardo.pl

Biuro Informacji Turystycznej w Dusznikach Zdrój
Rynek 9, 57-540 Duszniki Zdrój
t.: +48 748 669 413, informacja@duszniki.pl
www.duszniki.pl

Regionalna Informacja Turystyczna w Kłodzku
Plac B. Chrobrego 1, 57-300 Kłodzko
t.: +48 748 658 970, +48 748 677 007, rit@um.klodzko.pl
www.klodzko.pl

Punkt Informacji Turystycznej w Kudowie Zdroj
ul. Zdrojowa 44, 57-350 Kudowa Zdrój
t.: +48 748 661 387, turystyka@kudowa.pl
www.kudowa.pl

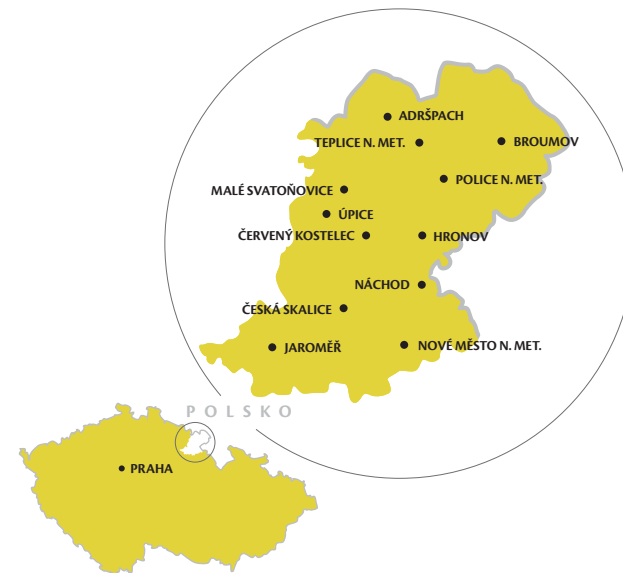
Punkt Informacyjny Lewin Kłodzki
Ktodzki pl. Kościuszki 10, 57-343 Lewin
t.: +48 748 698 629, turystyka@lewin-klodzki.pl
www.lewin-klodzki.pl

Miejsko-Gminne Centrum Informacji Turystycznej w Nowej Rudzie
Rynek 11, 57-400 Nowa Ruda
t.: +48 748 725 596, cit@mok.nowaruda.pl

Biuro Promocji Miasta Polanica Zdrój
Pawilon Szachowy, ul. Zdrojowa 15, 57-320 Polanica Zdrój
t.: +48 748 682 444, info@polanica.pl
www.polanica.pl

Informacja Turystyczna Radków
Rynek 17, 57-420 Radków,
t.: +48 748 712 270, giecek@giecek.org
www.radkow.eu

Informacja Turystyczna w Szczytniej
ul. Wolności 42, 57-330 Szczytna
t.: +48 748 683 305 wewn. 38
promocja@szczytna.pl
www.szczytna.pl



Najdete nás také na: www.facebook.com

Turistické informační centrum Adršpach
Dolní Adršpach 26, pošta Teplice n. Met. 549 57
Duben – říjen: Po – Ne 8:30 – 17:30
t.: +420 491 586 012, +420 731 151 656
info@skalyadrspach.cz
www.skalyadrspach.cz, www.adrspach.cz

Informační centrum Broumov
Mírové náměstí 105, Broumov 550 01
Říjen – duben: Po – Čt 8:00 – 16:00, Pá 8:00 – 15:00
Květen – září: Po – Pá 8:00 – 16:00
t.: +420 491 524 168
info@broumov.net, www.info.broumovsko.cz,
www.broumov.net, www.broumovsko.cz

Infocentrum Neumann Reisen
Opočenského 70, Broumov 550 01
Po – Pá 9:00 – 12:00, 13:00 – 16:30
So 9:00 – 12:00 (květen – září)
t.: +420 491 524 635, jan.neumann@tiscali.cz
www.neumann-reisen.info

Cestovní a informační centrum Červený Kostelec
5. května 603 Červený Kostelec 549 41
Zimní sezóna (15. 9. – 15. 6.)
Po – Pá 9:00 – 17:00, So 8:00 – 11:00
Letní sezóna (16. 6. – 14. 9.)
Po – Pá 9:00 – 18:00, So, Ne 9:00 – 11:00
t.: +420 498 100 657, +420 724 088 587, info@casur.cz
www.cervenokostelecko.cz

Regionální informační centrum Česká Skalice
Třída T. G. M 33, Česká Skalice 552 03
Duben – červen, září – prosinec:
Po – Pá 9:00 – 12:00, 12:30 – 17:00, So 9:00 – 12:00
Červenec – srpen:
Po – Pá 9:00 – 12:00, 12:30 – 17:00, So 9:00 – 15:00
t.: +420 491 453 870, infocentrum@ceskaskalice.cz
www.ceskaskalice.cz, www.centrumrozvoje.eu

Informační centrum Hronov
Nám. ČSA 500, Hronov 549 31
Po – Pá 8:00 – 17:00, So 9:00 – 13:00
t.: +420 491 483 646, info@mestohronov.cz
www.mestohronov.cz

Turistické informační centrum Jaroměř
Nám. ČSA 16, Jaroměř 551 01
Duben – červen, září:
Po – Pá 9:00 – 12:00, 12:30 – 17:00, So, Ne 9:00 – 12:00
Červenec – srpen: Po – Ne 9:00 – 17:00
t.: +420 491 847 220, info@jaromer-josefov.cz
www.jaromer-josefov.cz

Informační centrum Malé Svatoňovice
Nám. Karla Čapka 147, Malé Svatoňovice 542 34
Po – Pá 8:00 – 16:00
t.: +420 499 886 295, muzeum@malesvatonovice.cz
www.malesvatonovice.cz, www.jestrebihory.net

Informační a cestovní centrum Náchod
Kamenice 144, Náchod 547 01
Po – Pá 8:00 – 17:00, So 8:30 – 11:30
t.: +420 491 420 420, info@icnachod.cz
www.icnachod.cz, www.mestonachod.cz

Městské informační centrum – hlavní
Nové Město nad Metují
Husovo náměstí 1225, Nové Město nad Metují 549 01
Po – Ne 9:00 – 12:30, 13:00 – 17:00
t.: +420 491 472 119, info@muzeum-nmm.cz
www.novemestonm.cz

Městské informační centrum – pobočka
Nové Město nad Metují
Na Zadomí 1210, Nové Město nad Metují 549 01
Út – Ne 9:00 – 12:00, 13:00 – 17:00
t.: +420 491 470 334, info@muzeum-nmm.cz
www.novemestonm.cz

Informační centrum Police nad Metují
Masarykovo nám. 75, Police nad Metují 549 54
Po – Pá 9:00 – 11:30, 12:00 – 17:00
So, Ne 9:00 – 12:00
t.: +420 491 421 50, infocentrum@policko.cz
www.policko.cz

Informační centrum Teplice nad Metují
Horní 13, Teplice nad Metují 549 57
Po – Ne 8:30 – 12:00, 13:00 – 18:00
t.: +420 491 581 197, info@teplickeskal.com
www.teplickeskal.com, www.teplicenadmetuji.cz

Informační centrum Úpice
Dr. A. Hejny 133, Úpice 542 32
Po – Pá: 9:00 – 12:00, 13:00 – 17:00
t.: +420 733 739 824, info@icupice.cz
www.upice.cz, www.jestrebihory.net



BRANKA, o.p.s.

Turistické noviny vydává: Branka, obecně prospěšná společnost pro rozvoj cestovního ruchu, Náchod.

Noviny vycházejí v rámci projektu „Kladské pomezí – Krajina příběhů“, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj – Regionální operační program NUTS II Severovýchod. Registrační číslo CZ.1.13/3.2.00/14.00842. Náklad: 13.000 ks. Šéfredaktorka: Pavla Dušková. Redakční rada: Markéta Machová, Bc. Klára Borůvková, Beata Radoňová, Martina Golová, Ing. Roman Kejzlar. Na přípravě vydání dále spolupracovali: Lenka Lembejová, Markéta Venclová, Daniel Denygr, informační centra Kladského pomezí. Korektury: Mgr. Boris Ekr. Předtisková příprava: Ing. Vladimír Prachař, grafické studio, Náchod. Tisk: Integraf, s. r. o., Náchod. Za změny v programech zodpovídají pořadatelé. Za změny v kontaktech a otevíracích dobách zodpovídají poskytovatelé služeb a provozovatelé objektů. Za obsahovou správnost příspěvků zodpovídají jejich autoři. Chyby v tisku vyhrazeny.



Noviny vycházejí v rámci projektu „Kladské pomezí – krajina příběhů“, který je spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj - Regionální operační program NUTS II Severovýchod.
Registrační číslo CZ.1.13/3.2.00/14.00842



Investice do vaší budoucnosti
Spolufinancováno Evropskou unií
z Evropského fondu pro regionální rozvoj